

ИНТЕРВЮ

Проф. Румен Гечев за бюджета на безмоторното летене

9

МЕРКИ

Шофьорите няма да показват бележки за платена е-винетка

6

3

Снимка Емилия КОСТАДИНОВА

В Деня на народните будители президентът Румен Радев прие почетния строй на Националната гвардейска част. След това се срещна с патриарха, политици, ръководители на културни институции и дейци в областта на науката, образованието и изкуството. Радев апелира за единение и борба за демокрация и справедливост

4

ЧЕТИВО

Неделник

Миролуба Бенатова: Съмнението и критиката са в ДНК-то на репортера

ПЕГАС

Времето на политическите парвенюта

„Левски“ поиска оставката на шефа на съдиите

39

ВАЛЕРИ СИМЕОНОВ ПРЕДУПРЕЖДАВАЛ ШЕФА НА ДАБЧ "ДА СИ ОТВАРЯ ОЧИТЕ"

Вицепремиерът се "консултира" с колегата си Каракачанов, преди да даде на ДАНС сигнал срещу Петър Харалампиев

Скандалното признание, че е предупреждавал шефа на ДАБЧ Петър Харалампиев "да си отваря очите" за нарушения в Агенцията за българите в чужбина, направи вчера Валери Симеонов. Вицепремиерът получил сигнала за злоупотреби миналото лято. Вместо

веднага да го предаде на разследващите служби, той първо се е консултирал с Красимир Каракачанов. Едва след като получил съгласие от него дал материалите на спецслужбите.

"От получаването на сигнала до преди 10 дни, без да съм му казвал,

че съм получил такъв сигнал, съм провел многократни срещи и съм предупреждавал председателя на ДАБЧ много да внимава и да не допускат такива злоупотреби", призна си вицепремиерът.

2

НЯКОЛКО ДУМИ

Йордан МИЧЕВ

АНТИКОРУПЦИЯ В КАНАЛА

Всички високопарни приказки за борба с корупцията по високите етажи на властта вчера се оттекоха в канала. Мога да се обзаложа, че никой на "Дондуков" 1 не вижда нищо нередно в думите на вицепремиера Валери Симеонов, че още от получаването на сигнала за корупционната схема с българските паспорти в ДАБЧ преди година, той многократно предупреждавал шефа на агенцията Петър Харалампиев много да внимава. Допреди десетина дни

го предупреждавал. Не само това, ами се бил консултирал и с колегата си Каракачанов дали да придвижи сигнала до ДАНС.

Не да се обзаложа, а със 100% сигурност мога да твърдя, че практиката "многократно да се предупреждават" високопоставени лица, разследвани за корупция, е масова. И това подлежи на съдебно преследване поне по няколко текста от Наказателния кодекс - като почнеш от чл. 284., ал. 1, предвиж-

даш 2 г. затвор, и стигнеш до чл. 288, предвиждащ 3 г. зад решетките, както и лишаване от право да се заемат държавни или обществени длъжности.

Така - с предупреждения и теч на информация, не се бори корупцията, уважаеми Бойко Борисов. Така не можеш да замажеш очите на ЕС. Хайде, изгреби останалите вкиснали динчета от качата и пускай тази смяд в канала, че вече не се трае. Да приключваме с този фарс.

Валери Симеонов предупреждавал шефа на ДАБЧ „да си отваря очите“

Скандалното признание, че е предупреждавал шефа на ДАБЧ Петър Харалампиев „да си отваря очите“ за нарушения в Агенцията за българите в чужбина, направи вчера Валери Симеонов. В опит да се защити от искането на вицепремиерската му оставка, той направи редица изказвания, които повдигат редица въпроси.

„Призивите за оставката ми от трите партии БСП, ДПС и „Воля“ по повод акцията в Държавната агенция за българите в чужбина (ДАБЧ) са неоснователни. Опозиционните партии призовават аз да подам оставка, тъй като трябва да упражнявам контрол, който не съм упражнявал и че съм

Вицепремиерът упорито отказва да подаде оставка, „консултирал се“, преди да даде на ДАНС сигнал срещу Петър Харалампиев

принципал на агенцията. Аз имам само функция координация, както и на редица други агенции в моя ресор. Стриктно и ефективно изпълнявам тези мои функции по координация“, настоя Симеонов. В крайна сметка той призна, че още през лятото на 2017 г. е получил сигнал за злоупотреби във ведомството. „Сигналите бяха от едно лице, което поиска дискретна среща с мен. Лицето се казва Катя Матева, към онзи момент служител на Министерството на правосъдието, пряко отговорен за българско-

то гражданство“, добави той.

От думите на Симеонов става ясно, че вместо веднага да предаде сигнала на разследващите служби, той се е консултирал със своя „добър колега и приятел“ Красимир Караканов, от чиято партия ВМРО дошло предложението за назначението на Харалампиев. „Информирах го за сигналите, след това получих от него съгласие и предоставих тези материали на съответните специализирани служби. Срещата беше проведена в моя кабинет – пред свидетели на 30 октом-

ври 2017 г.“, призна си вицепремиерът. По-късно направил втора среща, за да се увери „доколко се работи по въпроса“, след което ангажиментите му били приключили. Доколко са послужили за повдигането на сегашното обвинение и процесуално-следствените действия, аз не мога да кажа, не ми е и работа да се интересувам, заяви той.

По-скандалното признание обаче дойде секунди по-късно. „От получаването на сигнала до преди 10 дена, без да съм му казвал, че съм получил

такъв сигнал, съм провел многократни срещи и съм предупреждавал председателя на ДАБЧ много да внимава и да не допуска такива злоупотреби, тъй като това е изключително позорно не за агенция, а за България. Доколко се е съобразил ще стане ясно, след като приключат делата, отсега не мога да кажа кой е виновен и кой не. Като длъжностно лице съм направил всичко, които е било по силите ми и каквото съм бил длъжен да направя“, заяви в обичайния си стил Симеонов.

Прокуратурата знаела за нередности от март 2017 г.

Държавният глава Румен Радев е изпратил писмо до главния прокурор, с което го е сезирал за нередности в ДАБЧ. Предупреждението е постъпило на „Дондуков“ 2 на 9 март, а на 20 тръгва към Сотир Цацаров. Сигналът бил подаден от лице, заемащо тогава длъжността директор на дирекция „Българско гражданство“ в правосъдното министерство (НП) и е свързан със закононарушения в МП и в ДАБЧ, свързани с процедурите по предоставяне на българско гражданство. На 31 март 2017 г. прокурор от

ВКП издава постановление, с което възлага на ДАНС да направи пълна проверка по изпратения сигнал.

В хода на проверката са изисквани документи и са снемани обяснения от бивши министри и заместник-министри на правосъдието, от бивш председател на ДАБЧ и от множество други длъжностни лица. Това е наложило удължаване на срока на проверката.

През юни 2017 г. постъпва нов сигнал, съотнесен към първия. Във втория сигнал имало конкретни оплаквания за упражняван натиск и осъществяване на

незаконосъобразни действия, свързани със служебното правоотношение на подателя на сигнала. Натискът бил осъществяван от заместник на министър-председателя (вицепремиер).

ДАНС започнали проверка и по този сигнал, но констатират липса на данни за извършени престъпления. С постановление от 25 октомври 2017 г. прокуратурата е отказала образуване на наказателно производство.

Преди година и половина бившата шефка на дирекция „Българско гражданство“ в МП Катя Матева е подала в

президентството, канцеларията и ДАНС сигнали за закононарушения в МП и в ДАБЧ, като не са били открити данни за извършени престъпления, съобщиха от прокуратурата.

Материалите по сигнала на бившата шефка на дирекция „Българско гражданство“ в МП Катя Матева нямат отношение и не са послужили за започване на разследването по досъдебното производство, по което понастоящем е обвиняем председателят на ДАБЧ, обявиха вчера от държавното обвинение.

Павлета Давидова грабна наградата „Стефан Продев“ за млад журналист

Първият носител на наградата за млад журналист „Стефан Продев“ бе връчена вчера на журналистката от ДУМА Павлета Давидова. Призът е

учреден от НС на БСП и УС на СБЖ по повод 90-годишнина от рождението на изтъкнатия български журналист и публицист, бивш председател

на СБЖ, главен редактор на вестник ДУМА. В Деня на будителите наградата беше връчена на тържествена церемония в Клуба на СБЖ от депутатът и член на ИБ на БСП Валери Жаблянов. „Павлета Давидова е не само първи носител на наградата, но съм убеден, че ще бъде еталон и за следващите лауреати. Тя е журналист в ДУМА, естествено е да е носител и продължител на духа на Стефан Продев“, отбеляза депутатът.

Всички номинирани за носители на Наградата за политическа журналистика и публицистика „Георги Кирков-Майстор“ за 2018 г. получиха грамоти. Самата им номинация е признание за творчеството и успехите

Снимка Емилия КОСТАДИНОВА

им, коментира Велислава Дърева. „За мен е изключителна чест и отговорност да получа точно

тази награда днес. Надявам се да съм прихванала поне част от Продевия дух“, заяви Давидова.

тази награда днес. Надявам се да съм прихванала поне част от Продевия дух“, заяви Давидова.

На 2 ноември 2018 г. се навършват
40 ДНИ без
скъпия ни баща и дядо

**ЕФТИМ КОСТОВ
ПЕНОВ**

Роген на 20.12.1936 г. в гр. Монтана

**ЗАВИНАГИ ОСТАВАШ ЖИВ
В СЪРЦАТА НИ!
ОБИЧАМЕ ТЕ!
ПОЧИВАЙ В МИР!**

От семейството

Плоският данък скара депутатите

Искането на БСП за отмяна на плоския данък със семейното подоходно облагане скара депутатите вчера. Това стана при дебатите по второто четене на промените в Закона за корпоративно подоходно облагане. Срещу предложението на социалистите скочиха от ДПС. Ако плоският данък остане, твърдят, че парите за социална политика ще бъдат повече, заяви Йордан Цонев.

От БСП аргументираха искането си с изключително тежкото положение на хората. „Ние сме най-бързо изчезващата нация в Европа, демографската криза е изключително остра, затова предлагаме отмяната на плоския данък“, заяви

зам.-председателят на ПГ „БСП за България“ Драгомир Стойнев. Според него това е една реална стъпка към подпомагане на семействата и създаването на модерна данъчна система със семейно подоходно облагане. Плоският данък изживя своето време, той не можа да допринесе за ограничаване на сивата икономика, виждаме и ефекта върху чуждестранните инвестиции, обясни Стойнев.

Проф. Румен Гечев подчерта, че БСП предлага прогресивно данъчно облагане, което е господстващо в над 90% от страните членки на ООН. „Не искаме нашата страна да остане в социално разслоение, харак-

терно за страни с плосък данък, като Туркменистан, Узбекистан, Таджикистан и Монголия. В страните с евроатлантически ценности нещата са съвършено различни“, коментира Гечев. Данъчната ставка не трябва да е еднаква за всички заради нивата на бедност в България, които са раздиращи, заяви зам.-председателят на ПГ „БСП за България“ Крум Зарков. Той уточни, че трябва да се възползваме от предимствата на ниската ставка, но и да не затваряме очите си пред други проблеми, раздиращи обществото. Бизнесът има нужда не само от ниски данъци, но и от различни стимули за развитие, категоричен е Зарков.

Не защитавам гумите на Валери Симеонов. Със сигурност обаче, ако мой излезе от управлението, в коалицията ще настъпят трусове и промени, а на този етап ние не искаме това да се случва

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ С ПРИЗНАНИЕ ЗА КРЕХКАТА ВЛАСТ НА УПРАВЛЯВАЩИТЕ

БСП ПРЕДУПРЕДИ:

МО подготвя грабеж на 180 млн. лв. за Су-25

Министерството на отбраната (МО) подготвя поредния грабеж на стойност 180 млн. лв. за ремонта на Су-25, зад гърба на парламента и при грубо погазване на българските закони и интерес. Това обяви на брифинг в парламента вчера депутатът от БСП и зам.-председател на комисията по отбрана Николай Цонков по повод процедурата на МО за ремонта на 14-те руски бойни самолета.

“На 19 август 2018 г. МО обяви обществена поръчка без договаряне, без публикуване. Изпратени са покани само до две компании - в Беларус и в Русия. Връща се отговор само от белоруската компания. Следва грубо погазване на българския национален интерес - поръчката е на прогнозна стойност 82 млн. лв., а предложението е за няколко пъти по-висока цена - 180 млн. лв.”, припомни Цонков. Той зададе поредица от въпроси към МО: Защо се

Да се преразгледа сделката с Беларус и да се включи и българският завод „Авионамс”, настоява левицата

Ростислава ИВАНОВА

канят само две компании? Защо само една участва в поръчката? Защо поръчката придобива различна стойност? Защо не е поканен и българският завод “Авионамс”, специализиран в ремонта на самолети и хеликоптери?

Цонков припомни на парламентарен контрол, в отговор на въпрос на БСП военният министър Красимир Каракачанов грубо е излъгал, че не е уведомен, че български завод може да извърши ремонта. Заводът има лиценз и чрез ръководството си е уведомил МО в официално писмо, че “Авионамс” може да извърши поръчката и то за много по-ниска стойност, подчерта социалистът.

“БСП винаги е била не само за модернизация и обновяване на техниката и въоръжението на ВВС, но и за ремонт и модернизация на съществуващата техника”, допълни Атанас Зафиров, член на ИБ на БСП. Той уточни, че сделката започва от 41 млн. лв. и скача на 80 млн. лв. Заобикаля се парламентът, който не гледа сделки под 100 млн. лв. “Когато победителят е предизвестен, предварително спечелилият поръчката участник дава своята цена от над 300 млн. лв., но в крайна сметка си стискат ръцете за 180 млн. лв. Що за сделка е тази? С т.нар. “рамково споразумение” и разсрочването на сумата за няколко години се прескача отново необходимостта поръчката да се гледа в НС”,

възмути се социалистът.

Зафиров припомни как Бойко Борисов уверявал, че “Авионамс” ще започне да извършва дейностите, за които е купен - ремонт и модернизация и на самолети. Готово ли е това управление да остави 300 авиоспециалисти без работа, давайки поръчката на фирма в Беларус, попита той. БСП и синдикатите на завода искат преразглеждане на сделката - да се защити националният интерес, като се намери начин “Авионамс” да участва. “От самото начало има неяснота какво точно включва поръчката - само ремонт или и модернизация. Ако има и модернизация, основателни са съмненията, че парите няма да стигнат”, предупреди Зафиров.

НС прие медийния закон на Пеевски, левицата го нарече „пиар акция”

Ростислава ПЕТКОВА

Въпреки протестите на БСП, вчера парламентът прие медийния закон на Делян Пеевски. Поправките минаха с гласовете на ДПС, ГЕРБ, “Обединени патриоти” и “Воля”, само БСП бяха “против”. Законът задължава печатните, електронните и онлайн медии да посочват на сайтовете си информация за действителния си собственик и да декларирант полученото финансиране за предходната година. Министерството на културата ще налага санкции за недеклариране на собствеността.

Единствено БСП отпрати критики към закона, внесен от депутата и медиен магнат Делян Пеевски и колегите му от ДПС Йордан Цонев, Велислава Кръстева и Хамид Хамид. Зам.-председателят на ПГ “БСП за България” Антон Кутев определи закона като “пиар акция” на медиен монополист. Според него промените са в правилната посока, но няма да има дей-

ствително изсветляване на собствеността на медиите. Не се дава определение за фактически контрол над медиите, а трябва да се декларира лицето, което го упражнява, ако то е различно от собственика, отбелязва той.

“Не главните редактори контролират съдържанието. Така че въпросът кой фактически контролира съдържанието, изобщо не е ясен. Сашо Дончев и “Овъргаз” имат вестник. И Пеевски сигурно има медии и там положението е същото. Ако Дончев получава пари от държавата и през реклами финансира вестника си, тук ще излезе ли това нещо? Ще излезе само информацията, че едната фирма е имала договор за реклама. Как медиите зависят от властта - няма да стане ясно”, заяви Кутев. Според социалистите целта на закона е да се осветли определен собственик на медиите, който очевидно иска да докаже, че не е монополист.

Корнелия Нинова проведе работна среща с Джан Хайджоу, извънреден и пълномощен посланик на Китайската народна република. Акцент в дискусията бяха отношенията ЕС - Китай, инициативите “16+1” и “Един пояс, един път”, като двамата обсъдиха възможностите за подобряване и задълбочаване на сътрудничеството между двете страни

Перничани настояха за качествено образование

“Искаме качествено образование, спортът да бъде част от живота на младите хора, да бъде спряно “изтичането на мозъци” от страната ни. Настояваме за реален контрол върху здравеопазването и образованието”. Около това се обединиха над 250 перничани при представянето на “Визия за България”. В срещата участваха зам.-председателят на ПГ “БСП за България” Георги Свиленски, членът на ИБ на левицата Валери

Жаблянов и депутатите Таско Ерменков, Станислав Владимиров и инж. Любомир Бонев.

Жителите на Перник поискаха в раздела за екологията във Визията да бъде включена и забраната за горене на RDF в България. Вече няколко месеца различни инвеститори се опитват да получат разрешение за горене на пресовани отпадъци в ТЕЦ “Република”, което ще доведе до завишаване на нивата на замърсеноост на и

без това мръсния въздух в града, обясниха представители на инициативен комитет. Учители бяха категорични, че подкрепят предложенията на левицата за един учебник по предмет и се обявиха против подмяната на българската история.

“БСП започна разговора за бъдещето. Показваме алтернативата на това управление, което съсипа страната ни. Искаме промяна и да управляваме с подкрепата и енергията

на всички български граждани”, подчерта Свиленски. “Демографската катастрофа в България е темата на темите и най-големият проблем пред нашата страна. Затова “Визия за България” е ориентирана в тази посока с цел да се предотврати демографската катастрофа, която обезкръви държавата ни”, заяви Владимиров. Всички виждаме дисбаланса в развитието на регионите, който се е получил заради концентрацията

на ресурси в 4-5 основни града, коментира Бонев. Той уточни, че останалата част от страната изостава в икономическо, социално, образователно отношение. “Визия за България”, в частта си за регионална политика, изцяло залага на нов подход и начин на управление на регионите. Тоест, говори се за децентрализация, обясни той.

Промяната е нужна заради действията на управляващите, които

вече 10 години пренебрегват нуждите на всички българи, заяви Ерменков. Той добави, че атомната енергетика у нас трябва да се продължава да се развива, а не блоковете на АЕЦ “Козлодуй” да се затварят постепенно.

“Обсъжданията на Визията ще бъдат събрани в работещ документ”, обясни Жаблянов. Той подчерта, че БСП е единствената политическа опора на ограбения българин.

България чества будителите си

Президентът Румен Радев апелира за единение и борба за демокрация и справедливост

С множество тържества и различни прояви България отбеляза вчера Деня на народните будители. В цялата страна българите отдадоха почит на книжовници, просветители, борци за национално Освобождение, които са съхранили през вековете духовната ценност на нацията, стремежът към образование и морал.

По повод празника президентът Румен Радев в свое слово призова да преборим униинето, мрака, безразличието и моралната криза, за да пребъде България. "За да си будител, интелектуалният авторитет не стига, трябва да имаш добавена стойност от доблест, кураж и посветеност", каза още държавният глава. Той определи будителите като мисионери на културата, морала и свободата. Президентът припомни, че едни будят с таланта си, други с пример, едни пишат книги и играят на театралната сцена, а други пишат история и носят достойно своята ролята на сцената на живота.

Държавният глава посочи като пример Кристиан, който посвети силите си на спасяването на последната теснолинейка в България, за да има транспорт за хората в Родопите. Радев спомена и софиянеца Пламен, който прави чудеса за училището в родното си село. Планинският водач Орлин пък увлякъл стотици хора да носят на гръб

Снимка Емилия КОСТАДИНОВА

Президентът Румен Радев се среща с ръководители на културни институции, общественици и дейци на науката, образованието, културата и изкуството

материали високо в планината, за да изградят заедно животоспасяващ заслон.

В своето слово държавният глава бе категоричен, че будители е имало и в най-мракобесните времена, има ги и днес. Той определи призива си отпреди месец за национално единение като апел не към примирение и безличие, а апел за борба, за демокрация, за справедливост, за просветеност, за свобода на словото. "Единението е всенародно усилие в името на високи цели. И будителството е пътят към неговото осъзнаване и събъждане. Будителите родиха Възраждането", заключи Румен Радев.

Стотици деца, ученици, родители и учители се включиха в общоградското поклонение пред живота и делото на народните будители в Мор-

ската градина във Варна. Варненският и Великопреславски митрополит Йоан отслужи благодарствен молебен, а курсанти от Военноморското училище и представителният духов оркестър на Военноморските сили се включиха в традиционния военен ритуал. Представители на местната власт, общественици, политици, както и генералният консул на Руската Федерация във Варна Вла-

димир Климанов, поднесоха венци и цветя пред паметника в Морската градина.

"В днешния ден ние почитаме всички тези наши славни герои, които пробуждаха в нашето минало заспалото съзнание на народа ни, изграждаха неговата памет, за да я има нашата държава, да просперира в добро и благоденствие отечеството ни", заяви Врачанският митрополит Григорий в архипастирски благослов по случай Деня на народните будители. С тържество в Шумен бе отбелязан Денят на народните будители. Гражданите поднесоха венци и цветя пред паметника на Ненчо Попов.

В поздравителен адрес на министъра на образованието Красимир Вълчев се казва, че денят на народните будители е празник, който ни напомня за духовния и просветителски размах на една хилядолетна традиция на труд и упорство и ни прави още по-отговорни към бъдещето. "В този ден трябва да си кажем, че както свободата, така и знанието, науката, успехът и възходът трябва да бъдат извоювани и спечелени от всяко следващо поколение отново и отново", допълва той.

Сред останалите градове, които се включиха в честванията, бяха Бургас, Асеновград, Велинград, Смолян, Сливен, Панагюрище, Казанлък, Добрич, Ямбол, Стара Загора.

НС почете празника с декларации

Депутатите почетоха вчера Деня на будителите с декларации на парламентарните си групи. Нека си спомним делото на нашите просветители, книжовници, революционери и будители, стремили се към възраждане на националния дух, образование и книжовност, обърна се към народните представители в началото на заседанието шефът на НС Цвета Караянчева.

"Празник е, светъл празник в тежко, трудно, нездраво време. Празник-спасение, такъв какъвто са го мислили радетелите за неговото честване. На Първи ноември обръщаме взора и мислите към всички онези люде на духа, четмото, писмото, благодарение на които сме съхранили националната си идентичност и не сме забравили своите

корени, своите род, родина, история. От учебното съдържание всяка година отпадат значими автори, а неграмотността непрестанно се увеличава. Децата не искат да четат, а да притежават, не искат да учат, за да знаят, а да вземат диплома и да печелят. Преобрънат ценностен модел, който доведе до одрипяла духовна същност, материална бедност и уви, политическа нищета - ето я отворената рана на днешния ден", подчерта депутатът от "БСП за България" Чавдар Велинов.

"На 1 ноември се обръщаме към миналото, славим героите му. Вглеждаме се в настоящето и благодарим на тези, които са наши съвременни будители. Надяваме се, че бъдещето ще ни донесе още повече герои", за-

яви Милена Дамянова от ГЕРБ. "Този празник е общобългарски, неизменна част от духовната същност от народа. Връщаме се към корените си, търсим следите си в историята, с ценностите, морала, разбиранията и мирогледа на съвременния човек", посочи Ерол Мехмед от ДПС. Всички, които обичат Отечеството си и работят за него, са будители, категоричен беше проф. Станислав Станиславов от ОП. Трябва да изучаваме делото на будителите, да го показваме пред нацията, да даваме пример кой какво е направил, коментира той.

"Историята дава разум, не само на всеки човек, за да управлява себе си и дома си, но и на големите владетели за добро властване. Няма удобно време, епоха, век, за да си будител. Самата дума показва, че водиш, че осветяваш пътя пред другите, че отваряш съзнанието им за новото", посочи Боряна Георгиева от "Воля".

Социалистите в Тутракан отбелязаха 1 ноември

Секретарят на НС на БСП Вера Емилова поздравя тутраканци с Деня на будителите

Социалисти, поети, учители, историци и общественици в Тутракан почетоха Деня на будителите, организиран от Общинския съвет на БСП. "Празникът е повод да се вгледаме в най-светлите имена на българското духовно минало и настояще. Народните будители са светъл пример за нас. Те са ни завещали своята смелост и честност, своята дълбока любов към отечеството, от които и днес имаме най-голяма потребност", заявиха те.

Лично творчество, история и музика представиха Ценка Бойчева, Михаил Слободанов, д-р Станка Димова, Димитрина Райкова, Румяна Капинче-

ва, Петър Бойчев - директор на Историческия музей в крайдунавския град, Ангелия Камбурова, Даниела Кръстева и младежите от танцов ансамбъл при НЧ "Н.И.Вапцаров". "На този ден отдаваме почит на родолюбивите просветители. В годините на робство и безправие те са отваряли очите на българите за светлината на буквите и знанието, за нашето славно минало", отбеляза в словото си лидерът на социалистите в Тутракан Данаил Николов. Поздрав към присъстващите отпрати и Лиляна Димитрова, председател на Обединението на жените социалистки в града.

ОБЯВА

Диплома С-97, № 002188
с рег. № 1210/09.02.2001 г. -
невалидна.

Властта ще има повече пари за харчене в края на годината

Очакваният излишък в консолидираната фискална програма в края на октомври е 2 милиарда 862 милиона лева, или 2,6 на сто от брутния вътрешен продукт, съобщи Министерството на финансите. Това е увеличение спрямо миналия месец, когато излишъкът бе 2,5 на сто. От Министерството очакват бюджетният излишък да се свие до края на годината, тъй като значителна част от планираните разходи се концентрират в последните месеци. Става дума за разплащане на

ИЗЛИШЪКЪТ НАБЪБНА ДО 2,8 МЛРД. ЛВ.

извършената работа по инфраструктурни проекти и по-високи социални разходи.

Така само за последните два месеца - до края на годината, правителството ще похарчи над 2 млрд. лв. от излишъка, натрупан през годината. Плановите на управляващите са бюджетът за 2018 г. да завърши с 0,5% излишък. При очакван брутен вътрешен продукт от порядъка на 110 млрд. лева тези 0,5% се равняват на

около 550 млн. лева. Последните прогнози са, че в края на октомври

хазната е на плюс с над 2,8 млрд. лева, но в оставащите седмици до Нова

година излишъкът буквално ще се стопи. Харченето на бюджета по Коледа без санкция на парламента е традиция при правителствата на Бойко Борисов. Тези намерения бяха потвърдени през миналата седмица от председателя на парламентарната бюджетна комисия Менда Стоянова от ГЕРБ. Тя призна, че за трета поредна година този излишък ще се формира заради планирани, но неосъществени капиталови разходи. Освен това Стоянова смята, че раздаването на 2 млрд. лв.

не означава ударно харчене в годината.

Министерството на финансите очаква салдото по консолидираната фискална програма на касова основа към месец октомври да бъде положително в размер на 2,86 млрд. лв., или 2,6% от прогнозния БВП. Размерът на фискалния резерв към 30.09.2018 г. е 11,2 млрд. лв., в т.ч. 11,0 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 0,2 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

ГОРАНОВ КЪМ РАБОТОДАТЕЛИТЕ: Бизнесът гасвикне, че цената на труда ще расте

Бизнесът концептуално трябва да свикне и той е принуден от пазара на труда, че ако искаме да запазим кадрите хора в България, цената на труда ще бъде по-висока от това, което те са калкулирали в своите сметки. Това каза пред БТВ министърът на финансите Владислав Горанов по повод увеличението на максималния осигурителен доход, заложен в проектобюджета за 2019 година.

Той отчете, че максималният осигурителен доход е нараснал с около 15%, но трябва да се гледа в контекста на какво нараства с 15%. "Пропорцията, която съществува между максималния и минималния осигурителен доход, е нарушена в пъти", отбеляза Горанов. По думите му работодателите често говорят за производителност на труда, но трябвало да се постави въпросът и за ефективността за бизнеса, така че да може бизнесът да плаща нормални заплати. "В момента те упрекуват едва ли не обществото, че нямамо хора за работа. В същото време в последните години заради нивото на доходите в България много хора, които имат възможност да продават по-скъпо своя труд на европейския пазар, вече не са тук", обясни финансовият министър.

Горанов каза, че е умерен оптимист за присъединяването на България към валутно-курсния механизъм ERM II и Банковия съюз. Държавата прави всичко необходимо в този процес, а в началото на годината предстои и преглед на качеството на активите на системно значимите банки и тези, които Европейската централна банка (ЕЦБ) е решила да провери, коментира още Горанов. Той увери, че страната ни прави нужните стъпки по поетите ангажменти и "сме на финалната права". "В момента сме в режим на подготовка за близко сътрудничество с ЕЦБ за надзора на нашите банки. Като получим съгласие за установяване на близко сътрудничество по надзора на банките, имаме ангажимент с нашите партньори в същия момент да кандидатстваме и да получим подкрепа за ERM II", обясни Горанов.

Коментар на стр. 10

БНБ отчете рекордна печалба на банките от 1,22 млрд. лв.

Печалбата на банките за деветте месеца на тази година е 1,22 млрд. лв., показват данните на БНБ. За деветмесечието на миналата година тя беше 872 млн. лв., което е годишен ръст от близо 40 на сто. В края на септември активите на банките са 103,2 млрд. лв., което е с 3,1 млрд. лв. повече спрямо година по-рано. В края на септември брутните кредити

и аванси са се увеличили с 2,7 млрд. лв., или с 3,2% спрямо юни.

Необслужваните кредити се свиват до 7,4 млрд. лв. срещу 7,7 млрд. лв. за юни. Делът им спрямо общия размер на кредитите е намалял до 8,5% при 9,1% през юни. Нетната стойност на необслужваните кредити и аванси се е свила през тримесечието до 3,4 млрд. лв. и

до 4,1% от общата нетна стойност на кредитите и авансите.

Депозитите нарастват с 2,8%, или с 2,4 млрд. лв. до общо 88,6 млрд. лв. Ликвидният буфер вече е 26 млрд. лв. - с 1,4 млрд. лв. спрямо юни 2018 г.

Собственият капитал в баланса на банковата система е 12,5 млрд. лв., което е с 441 млн. лв. повече от края на юни, показват още данните на БНБ.

Засилват надзора заради птичия грип

БАБХ засилва надзора заради птичия грип. Изпълнителният директор на агенцията издаде заповед, с която се въвежда програма за засилен надзор на птицевъдните обекти заради зачестилите случаи на заболяването инфлуенца по птиците. Мерките включват биосигурност във фермите, по-висока честота на лабораторен контрол за доказване липса на инфекция с вируса и превенция в цялата страна. Птици ще могат да бъдат транспортирани само след като са предварително лабораторно изследвани за наличие на вируса.

По-рано тази седмица БАБХ констатира нови огнища на птичи грип от високопатогенния тип H5. Те бяха открити в два животновъдни обекта, предназначени за отглеждане на патици мюлари в село Върбица, област Хасково, и за кокошки носачки в село Богданица, област Пловдив. Предприети са мерки за ограничаване и предпазване разпространението на вируса към други птицеферми.

Определени са 3-километровите предпазни зони и 10-километровите зони за наблюдение около огнищата на заболяването. Забранено е

движението на птици и продукти от тях във и от предпазната и наблюдаваната зона. В двете зони се забраняват търговията и придвижването на домашни, диви и други птици и яйца за разплод, както и разселване на птици за подновяване на дивечовия запас. Извършват се ежедневни клинични прегледи на птиците, отглеждани в останалите селища в предпазната зона.

В търговската мрежа не са открити яйца с произход от фермата за кокошки носачки. БАБХ напомня, че яйцата не са опасни за човешка консумация.

Заради мухлясалия кашкавал започват проверки по „Училищно мляко“

Представители на Държавен фонд "Земеделие" (ДФЗ) и Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) започват проверки на фирмите, които доставят продукти по европейската схема "Училищно мляко". Причината за акцията са сигналите за доставки на мухлясал кашкавал в училища в Сливен. От БАБХ съобщиха, че продуктът е бил произведен в Хасково. Открити са неплътни опаковки, които са станали причина за мухлясането. В случай на нередности нарушителите ще бъдат санкционирани, а одобрението им може да бъде временно спряно или отнето, съобщиха от ДФЗ.

Областната дирекция по безопасност на храните в Сливен досега е извършила проверки по два сигнала за

доставка на кашкавал с плесен в училища на територията на Сливен по схемата "Училищно мляко". Откритите млечни продукти с нарушени опаковки са насочени за унищожаване.

Първият сигнал е от 25 октомври в ОДБХ за доставка на кашкавал с плесен за училищата в Начално училище "Васил Левски" в Сливен. Проверка

установява, че в периода 22-26 октомври са направени две доставки на български кашкавал от краве мляко по БДС 14:2010 от склад в Сливен, собственост на фирма със седалище Ямбол. При проверката в учебното заведение са намерени бройки кашкавал в срок на годност от същата партия, произведени от фирма за млечни продукти в Хасково. Кашкавалът е бил с петна от плесен. Взетите проби са изследвани и е установено е, че опаковката на кашкавала е неплътна прилепнала и страничните повърхности са покрити с плесен.

От склада в Сливен на 22 и 24 октомври са реализирани доставки за детски градини и учебни заведения на територията на града. В склада не е

имало други количества, тъй като остатъкът е бил върнат в склад на фирмата в Ямбол.

ОДБХ-Ямбол е извършила проверка в склад на фирмата дистрибутор, а представители на ОДБХ-Хасково са провели инспекция в предприятието производител. Там не са открити количества от кашкавал от същата партия. Вследствие на проверката е връчено предписание.

На 29 октомври е получен сигнал за кашкавал с плесен и в училище "Св. св. Кирил и Методий" в Сливен. Оказва се, че продуктът е от същата партия, като е доставен в училището на 23 октомври от дистрибутора в Ямбол. При проверката млечните продукти с нарушени опаковки са насочени за унищожаване.

ДУМА

ПЕТЪК 2 НОЕМВРИ 2018

ПРИ ПРОВЕРКА НА ПЪТЯ

Шофьорите няма да показват бележки за платена е-винетка

ТОВА ЩЕ ТРЯБВА ДА УСТАНОВЯВАТ КОНТРОЛНИТЕ ОРГАНИ ПО ЕЛЕКТРОНЕН ПЪТ, ПРЕДВИЖДА НАРЕДБА

Водачите на моторни превозни средства няма да бъдат длъжни да представят издадена електронна винетка или доказателство за извършено плащане при проверка. Наличието им ще се установява от контролните органи по електронен път. Това предвижда проект на наредба за условията, реда и правилата за изграждане и функциониране на смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминатото разстояние, публикувана от МРРБ за обществено обсъждане.

От 1 януари 2019 г. хартиените винетни стикери ще бъдат заменени с електронни, като цените няма да бъдат променяни. За леките автомобили се въвежда и уикенд винетка,

която ще важи от 12 часа в петък до 23,59 часа в неделя на същата седмица. До 16 август винетка ще трябва да имат и водачите на тежкотоварни автомобили, а след тази дата те ще плащат тол такса.

В проекта на наредбата е доразвита уредбата относно начините и местата, на които потребителите ще могат да плащат пътни такси. Това ще може да става в брой, по банков път или с карта, в обекти за продажба, разположени на граничните контролно-пропускателни пунктове или в близост до тях, в областните градове на страната, по протежение на платената пътна мрежа, както и чрез терминали за самотаксуване.

Електронната винетка ще съдържа

уникален идентификационен номер, данни за регистрационния номер на пътното превозно средство, държавата, в която то е регистрирано, неговата категория, датата на плащане и период на валидност. Тя ще се изпраща под формата на електронно съобщение на имейл адрес, в случай че такъв е посочен при купуването ѝ. Тя ще се отразява и в електронната система за издадените винетки, поддържана от Агенция "Пътна инфраструктура".

Автомобилите над 3,5 т ще плащат тол такса на база изминатото разстояние след 16 август 2019 г. Основният

механизъм на отчитане на тежкотоварните автомобили ще е чрез монтирано бордово устройство, което изпраща данни, необходими за изчисляване дължимата сума. Водачите, които нямат такова устройство, ще могат да платят тол такса посредством еднократна маршрутна карта.

В проекта на наредбата са регламентирани и изискванията, на които трябва да отговарят доставчиците на услуги за електронно събиране на такса за изминатото разстояние, за да бъдат вписани в националните електронни регистри.

ТАКСИМЕТРОВИТЕ УСЛУГИ В СМОЛЯН ПОСКЪПНАХА

Цените на таксиметровите услуги в Смолян се повишиха, като 1,5 лв. е първоначалната сума при наемане на кола. "От 12 години цените на тарифите за превоз на пътници в областния град не са променяни", обясни Захари Костадинов, управител на една от таксиметровите компании, цитиран от БНР. "Вдигнахме тарифите с по 10 стотинки на километър. Дневната става един лев, нощната става 1,10 лв., досега бяха 89 и 99 стотинки. Първоначалната малко повече я вдигнахме, 1,50 става първоначалната", каза кой.

"Обстоятелствата и причините са много, най-вече горивата, освен горивата и застраховките се вдигнаха, осигуровките, естествено, да не говорим. Просто животът поскъпна доста. Извиняваме се много на клиентите, които ползват таксиметровите ни услуги, но нямаме друг изход", обясни Захари Костадинов.

"Това всичко е удар по джоба на потребителя. Това увеличаване е нож за всеки", недоволстваха родопчани. "Шофьорите са прави, че искат увеличение. Потребителите не са прави, защото нямат увеличение откъде. Клиентите нямат увеличение откъде", бе друг коментар за поскъпването.

МОМЧИЛ НЕКОВ:

Негопустимо е 80% от субсидиите да отиват при пог 6% от земеделците

Недопустимо е над 80% от субсидиите да бъдат давани на по-малко от 6% от земеделците. Това заяви евродепутатът от Групата на социалистите и демократите Момчил Неков, който заедно със свои колеги от земеделската комисия в Европарламента организира дискусия за европейската Обща селскостопанска политика (ОСП) в София. Държавата има достатъчно механизми, за да може да прекъсне тези феномени, които се получават с изкуственото раздробяване на земята, като собственикът остава един

и същ, заяви той. По думите му има история кой, на кого и как е прехвърлил земи към свързани лица.

Ако бъде въведен таван за земеделските субсидии след 2020 година, контролът върху това дали най-големите стопанства не се раздробяват трябва да бъде осъществяван от държавата, смята Неков. Един от обсъжданите варианти е за таван върху директните плащания от 60 хил. евро.

Момчил Неков настоя да има повече обвързана подкрепа за произведена продукция за сметка на директните плащания. Той

Снимка: Емиллия КОСТАДИНОВА

изтъкна, че във Франция 95% от фермерите са обединени, в България само пет на сто. Той предложи държавата да създаде фонд, който да гарантира пред търговските банки безплатни кредити за организации на производителите.

Като друг проблем Неков посочи нелоялните търговски практики по хра-

нителната верига, като по думите му с този проблем са се сблъскали поне веднъж 90% от производителите в Европа.

Поземлените отношения трябва да бъдат в основата на ОСП, ако искаме да променим модела, каза Неков. Той настоя 30% от средствата за ОСП да отиват за борба с климатичните промени.

„Джи Пи Груп“ още не се е отказала от „Железница“

Близко 20 дни след като бе оповестено, че „Джи Пи Груп“ ще се откаже от строежа на тунела „Железница“ на магистрала „Струма“ за 185 млн. лв., в АПИ още не е постъпвало официалното заявление на компанията, съобщи председателят на управителния съвет на пътна агенция инж. Светослав Глосов.

На 12 октомври строителният гигант публикува своя позиция, в която обяви, че „ще депозира пред АПИ отказ от сключване на договор за изпълнение на строителството“. Имаше изказване на премиера Бойко Борисов, който нареди на Глосов да намери законов способ за изваждането на „Джи Пи Груп“ от „всички проекти с държавно и европейско финансиране“ по повод проверките на прокуратурата по сигнали на разследващи журналисти и на вицепремиера

Томислав Дончев за злоупотреби с еврофондове чрез консултантски фирми.

Сега шефът на пътна агенция разясни, че забавянето произтича от две обжалвания на търга за строителството на тунела, които се разглеждат от ВАС. „Чакаме решението на ВАС. Ако съдът потвърди правилността на решението на АПИ за класиране на „Джи Пи Груп“, тогава ще ги покажем и ако те депозират отказ от подписване на договор, тогава ние сме длъжни да покажем втория в класирането“, разясни Светослав Глосов. Още през август гръцката компания „Актор“ и италианската „Тодини“ обжалваха поръчката. Те бяха отстранени преди отварянето на ценовите оферти. Класиран на второ място в търга за тунела „Железница“ бе консорциум, оглавяван от „Главболгарстрой“.

НАЦИОНАЛНИЯТ КЛУБ НА БСП И РЕДКОЛЕГИЯТА НА СПИСАНИЕ

Нова Време

ви канят на представяне на

брой 7-8/2018

и среща с екипа на изданието

Ще участват главният редактор Георги Пирински, членове на редколегията и автори на списанието.

Дата:
5 ноември 2018
понеделник

Място:
Клуб-кафе
на Националния съвет
на БСП
ул. „Позитано“ 20

Час: 18.00

Снимка БГНЕС

Десетхилядният керван от мигранти от Централна Америка напредва към границата със САЩ. Президентът Тръмп междувременно предупреди, че е готов да изпрати 15 000 американски военни на границата с Мексико. Държавният глава е решен да се справи с проблема и да не допусне насочващите се към страната нелегални

България не е желан партньор

В ЕС си сътрудничим само с Румъния, показва проучване

България не е желан партньор в рамките на ЕС, сътрудничи си на практика само с Румъния и не участва в нито една неформална група държави с общи интереси. Това показва проучването EU Coalition Explorer на Европейския съвет за външна политика, което представя взаимодействието между 28-те държави членки. То е проведено измежду 800 професионалисти в областта на политиката и европейските дейности - учени, правителствени служители, политици, представители на медиите и др. От България са участвали 36 души - повече от всички други държави.

Участниците са били попитани с кои други страни правителствата им биха избрали да си сътрудничат по европейски въпроси, кои държави имат същите дългосрочни интереси и кои откликват и сътрудничат. Има и въпроси кои са били най-разочароващите партньори и кои са отдадени на европейската интеграция.

България се намира на 24-о място

по отношение на общия коалиционен потенциал - зад нея са Малта, Словения, Хърватия и Кипър. Най-висока позиция тя регистрира по отношение на отдадеността си на интеграцията (17-о място). Деветнадесето място страната заема по отношение на общата политика за миграцията.

По отношение на двустранните връзки България има такива на практика само с Румъния. 6% от професионалистите в Румъния са отбелязали, че правителството им би се свързало със София по европейски въпроси; същото казват 2% от австрийците, 1% от унгарците и 1% от шведите. България поставя Германия и Франция като най-важните си партньори, следват ги Австрия, Румъния и Гърция.

На въпроса с кои държави имат дългосрочни общи интереси България посочват 12% от респондентите в Румъния, 6% от тези в Хърватия и по 4% от Гърция и Унгария. Българската позиция поставя Румъния на първо място,

следвана от Германия и Унгария.

На въпроса кое правителство откликва и с него е лесно да се работи българското споменават 8% от запитаните в Румъния и 4% от тези в Гърция. 21% от българските представители сочат Германия, 13% - Румъния, и 9% - Австрия.

България не успява да си спечели слава дори като най-лош партньор - за такъв я намират само 5% от професионалистите в Румъния и по 4% от тези в Латвия и Холандия. София изразява разочарование от Холандия, Франция и Великобритания.

Правителството предпочита всички държави членки да взимат общи решения по абсолютно всички европейски проекти - от управлението на еврозоната, през външната политика и общата политика по отношение на правосъдието до промените в климата. По-голяма отдаденост на общите решения демонстрират само Кипър, Гърция, Белгия, Финландия и Словения.

Коментар на стр. 10

ПОРОШЕНКО ЗАМЕСЕН В БИЗНЕС С „ОКУПАТОРА“

Украинският президент се оказва замесен в бизнес с „окупатора“ Русия, дори осигурил строителството на Керченския мост. твърди сайтът „politikus.ru“. Компанията „Енергоавтоматика“, която Петро Порошенко контролира чрез поставени лица, в пика на конфликта с Русия през 2015 г. е доставила 4000 акумулатора на руска фирма за 21 млн. рубли. „Това са хиляди акумулатори за страната окупатор“, се казва в клип по интернет, цитиран от сайта. Същата фирма през 2014-2015 г. е сключила с друга руска компания сделки за 33 млн. рубли. През 2015-2017 г.

заводът на Порошенко „ИСТА-Център“ е сторил същото с три други руски компании за сума от 117 млн. рубли.

Междувременно руският премиер Дмитрий Медведев подписа постановление за санкции срещу 322 украински граждани и 68 компании. Замразяват се техни средства, акции и имущество на територията на Русия, забранява се изнасянето на средства (капитали) от Русия. Сред засегнатите е президентският син Алексей Порошенко, но не и самият президент, както и възлови длъжности лица в Киев.

„Луда овца“ мори животните в Румъния

Нова болест мори животни в Румъния, като този път са засегнати овцете, съобщава информационният сайт Зиаре. „Скрейпи“, или „болест на лудата овца“ е открита в пет селища в окръг Сибиу в Централна Румъния, а 600 овце ще бъдат умъртвени, за да се спре разпространението на заразата. Министърът на земеделието Петре Дая също заяви, че умъртвяването на болните животни е единственото решение. Болестта скрейпи не се предава на хората, но заразеното месо не трябва да се консумира. Овчарите, които умъртвяват животните си, получават от кланиците 3-4 леи, а от държавата - по 250 леи (105 лв.), за всяко животно. Скрейпи представлява бавно прогресиращо заболяване по овцете и козите. При тези животински видове заболяването предизвиква дегенерация на централната нервна система. Описано е за пръв път преди около 250 години.

КРАТКИ

Мей и ЕС май се разбраха

Британският премиер Тереза Мей е постигнала предварително споразумение с Европейския съюз за „Брекзит“, съобщиха Ройтерс. Постигнато е финансово споразумение, което ще даде на фирмите на Острова траен достъп до европейските пазари на ЕС след „Брекзит“.

Армения отива на избори

Предсрочните парламентарни избори в Армения ще се проведат на 9 декември. Това съобщиха премиерът на страната Никол Пашинян. Парламентът се разпуска след неуспешен опит за избиране на нов премиер.

Подгорица гони сръбски интелектуалци

Директоратът на черногорската полиция взе решение да обяви за персони нон грата в страната сръбски интелектуалци, включително писателя Матия Бечкович. Преминаването на държавната граница, освен на Бечкович, е забранено на историките Чедомир Антич и Александър Ракович, както на сръбския политик и адвокат Деян Мирочич.

Над 100 журналисти са убити тази година

Над 100 журналисти и служители в медии са убити в 36 страни по света от началото на 2018 година. Това съобщиха в Женева неправителствената организация Press Emblem Campaign. Тя призова международната общност за незабавно разследване на убийствата и за изправяне на отговорните за тях пред правосъдието. Обявяването на данните е във връзка с 2 ноември, когато се чества Международният ден за прекратяването на безнаказаността за пресътпеления срещу журналисти.

На 86-годишна възраст почина големият венецуелски политик от български произход Теодоро Петков. Партизанин, политзатворник, министър, сенатор, кандидат за президент, икономист, журналист, комунист през 60-те, а 30 години по-късно - социалдемократ - така може да бъде обобщена биографията на Теодоро, който се превърна през последните години в един от символите на опозицията във Венецуела

Може ли България да обърне ужасната тенденция?

Основен фактор за проблемите е сегашното управление

bne INTELLINEWS

Никълъс КАУФМАН

Преди малко повече от десетилетие България се присъедини към Европейския съюз с надежди за по-светло бъдеще. Хората излязоха по улиците в деня на присъединяването с мечта за модерна, прогресивна държава, която ще може да се раздели с комунистическото си минало.

Но действителността е много различна. Корупцията и непрозрачността създадоха големи разделения, а подобен на мафия елит запълни празнината, оставена от Москва. Страната остава много неприятно място за правене на бизнес и опасно, ако си политически дисидент.

Ако България не успее да се изчисти, мечтите, които хората имаха при присъединяването към ЕС, може да се окажат излъгани.

Чисто икономическите показатели вече обрисуват една неприятна картина. България е най-бедната страна членка на ЕС: тя има най-ниската средна заплата в ЕС (575 евро/мес), най-ниската минимална работна заплата (260 евро/мес) и най-ниската средна пенсия (190 евро/мес). Резултатът е, че повече от 40% от българите сега са в риск от бедност и социално изключване - точно болестите, които ЕС трябваше уж да излекува.

Не че в България няма пари. Просто голяма част от тях са обсебени от малък кръг влиятелни бизнесмени, свързани с криминалния свят. Тази разнородна компания включва най-богатия човек в страната, Васил "Череп" Божков, предполагаем бос на мафията, който отдавна се свързва с измами, изнудвания, натиск и пране на пари, както и хотелиера-магнат Ветко Арабаджиев, който наскоро стана обект на европейска заповед за задържане заради укриване на данъци и пране на пари, след като полицията конфискува около 5 милиона евро в брой от имотите му.

Посткомунистическият елит бе създаден в свят, в който подкупите често са част от процеса на възлагане на поръчки по всеки голям проект, компаниите се отнемат от криминални банди нелегално, а хора са застрелвани на улицата заради дребнави корпоративни спорове. Нещо повече, новата група босове отказват да споделят своето незаконно придобито богатство; "имачите" в България правят над 8 пъти повече от "нямачите", над два пъти по-голяма от средната за ЕС разлика.

Премиерът Бойко Борисов е любимец на олигархията

Международните наблюдатели като "Трансперънси интернешънъл", което наскоро обяви България за най-коруптираната държава в ЕС, отдавна заклеят нейните сенчести практики. Но вместо да предприеме действия, за българското правителство се превърна в навик да извърща поглед от корупцията - и всъщност така може би е част от проблема.

От богугарг до разпределящ порциите

Премиерът Бойко Борисов демонстрира апатията на правителството по-рано през годината, когато попита Европейския парламент "Ако има такава корупция... защо избирателите продължават да избират първо нас?" Борисов, който се докопа до властта от позиция на бодигард на сваления комунистически лидер Тодор Живков и българския цар, превърнал се в премиер Симеон Сакскобургготски, сам отдавна е обвиван за връзка с мафията. Изтекла американска дипломатическа грама от 2006 г., разпространена, преди Борисов да стигне до властта на национално ниво, от "Уикилийкс", отбелязва, че е подозиран в "сериозна криминална дейност" е тясно свързан с Москва. Един журналист дори го описа като "българският Ал Капоне".

Но за да изразите такова мнение в България, трябва да сте смел човек. Анализаторите отдавна обвиняват Борисов - който е на власт почти без прекъсване през последните 9 години - че управлява де факто автократия, в която критиците се задържат заради съмнителни причини. Ако съдиите не пожелаят да се съобразяват, те са тормозени от съдебна система, която е останала на практика непроменена от светските времена насам. И всеки репортер, който казва истината за властта, е изложен на риск от тормоз. България в момента се нарежда на последно място от всички страни в ЕС по свобода на словото, което кара журналистите да мислят с горчивина за разяждащата култура на автоцензурата.

Този коктейл от репресии и

стагнация създаде най-бързо намаляващата популация в света, като десетки хиляди от най-добрите и умни хора в България емигрират всяка година. Над един от 8-те милиона граждани на държавата са напуснали само за 15 години. Макар че някои от тези емигранти може би ще се завърнат след завършване на обучението си в чужбина, хроничната депопулация, комбинирана с рязко нарастващото укриване на данъци, изпразва хазната и продължава цикъла на бедност, който и сега кара толкова много да емигрират.

Усложнявайки проблемите, външните инвеститори също си тръгват. Членството в ЕС трябваше да покаже, че България е отворена към бизнеса, но външните инвестиции постоянно спадат оттогава насам, а не обратното. Сега изтеглянето се превърна в бягство - данните от централната банка показват, че преките чуждестранни инвестиции са спаднали с цели 71% през първите осем месеца на 2018 г.

Вместо да се опитва да спре изтичането, правителството на Борисов се обърна още по-навътре, отправяйки критика към ЕС и оказвайки подкрепа на крайнодесния унгарски министър-председател Виктор Орбан в битката му за върховенството на закона с Брюксел. Тази стратегия даде криле на българските екстремисти и ултранационалисти, но позволи на Борисов да задържи премиерския пост засега.

Имайки предвид икономическия и политически хаос в страната обаче, премиерът скоро може да затъне в собственото си автократично бласто. Борисов вече оцеля при три вота на недоверие през тази година, но докато хаосът в България се увеличава, а чуждестранните фирми бягат на таласи, бездействието вече не е опция. Ако не друго обаче, дългогодишният премиер знае как да оцелява. Може би най-голямата надежда за страната е той да предприеме решителни действия, за да спаси собствената си кожа - и облекчи проблемите на България като страничен ефект.

Заглавието е на редакцията. Със съкращения

Отговор го един явно озорчен гругар

Здравейте другарю,

Не знам дали дълго сте се чудили да напишете коментара си „Quo Vadis, БСП-Пловдив?“, публикуван в брой 209 на в. „Дума“, но знам, че дълго отсъствахте и продължавате да отсъствате от партийния живот под тепетата.

Може би именно за това сте пропуснали стотиците проведени партийни мероприятия, публични обсъждания, позиции и питания на народни представители и общински съветници, както и проведените към момента обсъждания по „Визия за България“.

Може би затова сте пропуснали обявения отдавна график за провежданите редовно седмични приемни в районите, в които гражданите могат да поставят своите проблеми пред районните председатели, депутатите и съветниците.

Може би затова сте пропуснали откриването на новия ни партиен клуб в район „Тракия“.

Може би затова сте пропуснали в последната година възраждането на вестник „Гласът“, на който предстои да излезе от печат брой 11.

Може би затова сте пропуснали направеното през кампанията и сравнително добрия резултат за градската ни партийна организация от последните парламентарни избори, като освен депутата от район „Западен“, имаме избрани още двама...

Далеч съм от мисълта, че положението ни е розово, всичко ни тече по мед и масло, а изброеното по-горе е достатъчно, но това са само първите стъпки към връщането на доверието на съгражданите в БСП. Надявам се да сте излезли от летаргията си, не заради приближаващите избори, а защото Ви боли за съдбата на партията ни. Направените от Вас констатации не са по-различни от тези, обсъждани и анализирани на различни вътрешнопартийни форуми през последните три години. БСП-Пловдив не е отделен субект, а е част от организацията на Българската социалистическа партия и страдаме от същите трудности и проблеми, същия отлив на доверие в социалистическата идея, какъвто се наблюдава в цялата партия. За съжаление политиката на местно и национално ниво отдавна е превърната в търговия, а политическите партии губят доверие и електорална маса, когато се явят на избори с идеи за политика, а не с материални блага.

Казвате: „Свидетел съм как се променяше, как се проваляше, как се мъчеше да се оформи като една нормална лява европейска партия“. Не, драги, Вие бяхте пряк участник във всичките тези процеси, бяхте от галениците на партията, които с лекота получаваха постове и публични позиции през най-добрите години за партията ни. И там някъде придобихте надменността, която днес Ви пречи да отделите дори и час „про боно“ за лявата идея. Надменността, която Ви позволява да заявите – „Пълно мълчание и нищоправене. Особено районите, може би с изключение на „Западен“, все едно не съществуват...“ А това обижда и обезверява и малкото останали с вяра в идеята, които през годините и трудностите не сме се отказали и не сме се отдръпнали като сърдито дете, след като не са ни избрали за дадена позиция или пост...

Има една стара народна мъдрост, че доверие се гради цял живот, а се губи за миг. Е, ние загубихме доверието на пловдивчани, не заради друго, а заради това, че го загубихме помежду си! Наричаме се „другари“, но напоследък някак си през зъби и със злоба. Сами ние не си вярваме, а очакваме другите да ни повярват! Губим непрестанно енергия във вътрешни крамоли и вместо да обсъждаме идеи, обсъждаме партийни функционери. Вярно е, че за да ни отразят медиите, трябва да предизвикаме скандал, но май е по-лесно да предизвикаме вътрешнопартиен такъв, вместо с нашите политически опоненти.

Не мога да не се съглася с Вас обаче, че ни чака тежка борба за сърцата на пловдивчани. Че кандидати не се налагат за един ден. Но ще Ви напомня, че в БСП има уставни норми, които не трябва да се прескачат. За Ваше успокоение, ще Ви споделя, че процесът, макар и тромаво, вече е започнал, макар, че не се случва с тази бързина, с която и аз желая, но след като не можем да си „купим“ избиратели с пари, ще трябва да ги привлечем с идеи. А тези идеи трябва да бъдат внимателно подбрани. Е, поне днешната управа на града ни дава широк фронт да ги развием.

Днес Пловдив за съжаление отново е син, но потънал в някакво герберско синьо безвремие. Общината се явява най-големият работодател в града ни, а малкото останали местни медии - печатни и електронни, се сещат как оцеляват... На този фон няма как да очакваме с пресконференция, била тя и редовна, да влезем под светлините на прожекторите. Днес с още по-голяма сила, според голяма част от пловдивчани, „комунистите“ сме виновни за задръстванията, за проваления транспортен проект, за лошия въздух, за състоянието на общинското здравеопазване, за липсата на визия за развитието на Пловдив. И на целия този фон някак е по-лесно да блеснеш с упреци от удобното кресло въщи, скрит зад компютърната клавиатура, вместо да похарчиш малко лично време и да се включиш в поне на едно събрание на ОПО-то си, в едно заседание на Районния или Градски съвет, които винаги са били и, надявам се, винаги ще останат отворени за партийните членове.

И за финал, уважаеми другарю, намерете малко време, минете през скромния ни районен партиен клуб, ако не за нещо друго, просто ей така, за да се видим...

Инж. Йордан Василев – председател на РС на БСП Източен, Пловдив

ПРОФ. РУМЕН ГЕЧЕВ:

Направиха бюджет на безмоторното летене

С него ще се влачим дори след най-слабите икономики на ЕС, а по редица показатели започваме да изоставаме от Сърбия и Албания, казва депутатът от БСП

Интервю на
Мая ИОВАНОВСКА

□ Проф. Гечев, какво "четете" от проектобюджета на МФ за следващата година, как оценявате основните параметри, заложили в него?

- Предложеният Бюджет 2019 г. не отговаря на състоянието и перспективите за развитие на българската икономика. Защото на него трябва да се гледа не само и даже не толкова като осигурени публични средства за поддържане на държавните институции и за някаква социална защита. Навсякъде за ефективността на даден модел на бюджетна политика се съди по това какъв е приносът на тази политика за развитието и конкурентоспособността на националната политика. Затова се и прави съществена разлика между бюджетна политика, в частност, и фискална политика, като макроикономически инструмент. И проблемът е, че това правителство не ни предлага никаква фискална политика. Няма нито дума за инвестиционна ангажираност на бюджета чрез публично-частно партньорство. Не се предвижда нито един значим национален инвестиционен проект, където държавата да участва или да стимулира участие на наши и чужди инвеститори. А няма по-добра социална политика от адекватната и ефективна инвестиционна политика, в т.ч. с държавно участие. Така, както правят в Германия, Франция или Чехия. Но не и у нас.

Иначе, на пръв поглед, някои показатели изглеждат номинално по-добри. Така например през 2019 г. расте делът на бюджетните приходи и разходи в БВП (разходите растат от 35,7% през 2018 г. на 38,2% през 2019 г.), което позволява увеличението на средствата за заплати на учителите, за здравеопазване, за известно увеличение на пенсиите, за национална сигурност. Но фактически се наливат повече пари в нереструктурирани и доказано неефективни сектори. Ето здравеопазването например. И сега разходите растат, макар че е очевидно, че качеството на здравните услуги пада, все по-голяма част от парите се крадат и все повече пари дават българите от джоба си при почти всяка медицинска услуга.

Държавните и общинските болници са във фалит, а многожаките се частни болници са на печалба. Ами образованието? Организацията на средното и особено на висшето ни образование е достигнало нива на абсурдност. Пак наливаме и то повече пари да произвеждаме нужни "специалисти", без да фокусираме средствата върху дефицитни професии. Пак не са предприети никакви мерки да финансираме образованието на студенти, които ще останат да работят у нас. Какъв е смисълът да харчим все повече пари на данъкоплатците, за да "произвеждаме" лекари за другите страни от ЕС. Ами 70% от завършващите медицина напускат страната. Ние кого и с каква икономическа и социална възвращаемост финансираме тогава?

С Бюджет 2019 г. ни се предлагат и някои други странности. Например от 2020 г. отново се залага на свиване на дела на бюджетните приходи и разходи в БВП - до 35,8% през 2021 г. Това доказва нашия извод, че неговото увеличение през 2019 г. е заради предстоящите избори. Властимащите просто си "купуват" повече гласове и уви, това не е трайна тенденция на съобразяване с политиките на другите страни от ЕС. И нещо много важно - ГЕРБ и сателитите им правят нещо изумително, те залагат на забавяне на растежа на БВП. Тази година на той ще е фактически под заложения миналата година темп, а догодина ще се свие още малко. Тоест, те ни казват, че ще си останем не само последни в ЕС, но ще продължим да копаем дъното. Защото румънците, които са предпоследни, отчитат растеж над 5% и залагат все така висок растеж през следващите години.

Затова наричам този бюджет "Бюджет на безмоторното летене". Ще летим ниско, ще се влачим дори след най-слабите икономики на ЕС, а по редица показатели започваме да изоставаме от Сърбия и Албания. Даже последните дни се случват някои показателни, необичайни и доста "разтърстващи" неща. Нашият премиер ходи да открива крупни инвестиционни държавни обекти в съседна Турция - супер летище, газови хъбове и т.н. Защото тук никой не идва да открива преброядени пейки на детски градини или един километър ремонтиран пътен участък

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

РУМЕН ГЕЧЕВ е професор по икономическа политика и доктор на икономическите науки в УНСС. Изнасял е лекции в университети в САЩ, Франция, Дания, Великобритания, Чехия, Кипър и гр. страни. Той е бивш вицепремиер и министър на икономическото развитие в правителството на Вигенов, като неговият екип допринася за подготовката за Парижен съвет, за създаването на Националната фондова борса и на Държавната насърчителна банка (сега Българска банка за развитие), участва в подготовката за приемането на страната ни в Световната търговска организация през 1996 г. Той е Председател на Комисията по устойчиво развитие на ООН през 1996-1997 г. Проф. Гечев е народен представител от 23 МИР-София и участник в комисиите по икономическа политика и бюджет и финанси.

между село Люляче и Горно нанадолно. Остава да изпрати и поздравителна телеграма от "Гьола Белене" на усилено строящите първата турска атомна централа. Та така, в едни страни бюджетите се използват и за осъществяване на крупни инвестиционни проекти, гарантиращи и генериращи значими бъдещи бюджетни приходи. А в нашата страна, ГЕРБ и разединените "патриоти" са "сготвили" откровено предизборен бюджет. Такива са фактите.

□ За поредна година виждаме, че управляващите не се отказват от плоския данък, а и предложението на БСП за диференциране на ДДС за хляба и за някои храни от първа необходимост не бе възприето.

- Плоският данък е безценен подарък за все по-малкия процент богати, които прибират все по-голяма част от националното ни богатство. Ето, по данни на Министерството на финансите от октомври т.г., седем хиляди българи са получили осем милиарда лева от дивиденди. И те плащат само 5% данък, докато учители, медицински сестри, наети на минимална работна заплата, плащат 10% данък. Някакви платени оплаквачи обикалят студията и изтъкват сърцераздирателни аргументи как в никакъв случай не трябва да повишаваме данъка на "успелите" богати българи, щото щели да избягат и те в чуж-

бина. Но незнайно защо никой от водещите не се сеща да им зададе поне два елементарни въпроса: Първият, защо най-високо квалифицираните и най-скъпо платени експерти буквално напират към страните с най-високи прогресивни данъци върху доходите? Или ние бъркаме, т.е. американци, швейцарци и немци чакат на опашка на границите ни, за да се радват на ниския подоходен данък? И вторият, смехотворни са твърденията, че ниските данъци били магнетичен стимул за чуждите инвеститори? Ами да влязат в интернет да видят, че страните с най-високи данъци си привличат и най-много чужди инвеститори - вижте примерно, САЩ, Китай или даже Полша. Ако те бяха прави, защо чуждите инвеститори панически напускат или заобикалят България? По данни на БНБ и НСИ, през първите девет месеца на тази година преките чужди инвестиции са с 65-70% по малко от същия период на миналата година. А миналата година са девет пъти или с 900% по-малко от последната година с прогресивен данък - 2007-а. И не на последно място, кои са моделите на страни с плосък данък - това сега са Киргизстан, Туркменистан, Таджикистан, Казахстан и Монголия! Хвала на такива поддръжници на плоския данък. Как ли пък народите на Швейцария, Дания,

Япония, Канада, Бразилия, Китай и още 185 страни от ООН не са се сетили за неговото предимство?

□ Прогнозира се сравнително висока инфлация, а това как ще повлияе на напъните на властта да ни вкара час по-скоро в чакалната на еврозоната?

- Първо, тази власт не може да ни вкара в никаква еврозона. Там се влиза по покана, а не по заявки. Да не влизаме в детайли, но не е ли ясно, че Европейската централна банка и водещите страни от ЕС ни казваха, че не ставаме. Като начало сменяха правилата специално, за да охладят ентусиазма на правителството ни. Решиха, че трябвало да влезем в Банковия съюз и чак после, може би, в еврозоната. Нещо като: "Елате в чакалната за чакалната". И това съвсем не е смешно и безобидно. Защото, ако влезем в Банковия съюз, ще трябва да участваме със стотици милиони евро в поддържането на еврото. Тоест, ще плащаме, без да получаваме нищо. Не ние, а заместник-управителят на Чешката национална банка каза, че те не биха приели такова унижение. Да де, чехите, не, но нашите "юнаци" си се унижават безпроблемно. Очевидно е, че поради редица икономически и стратегически причини големите играчи в ЕС не ни искат в еврозоната. На този етап даже става безпредметно да водим дискусии за положителните и рисковите ефекти от подобно членство. Просто това правителство се опитва да извлече пропагандни ефекти. То и в "Шенген" аха да влезем всеки момент още от 2010 г. Десетки тържествени съобщения оттогава, как еди кой си брюкселски началник се возил на джипка по границата и казал, че сме супер отвсякъде и просто се чуди защо още не сме приети. Ама годината е вече почти 2019-а и сега новата дъвка е еврозоната.

□ И тази година за пореден път се оказва, че средствата, заложили в бюджета (2018) за капиталови разходи, не са използвани, вероятно оттам е и големият излишък. За какво са им на управляващите тези пари и какво губим, когато не ги харчим по предназначение?

- Управляващите се очертават като отлични експерти в разни счетоводни шмеке-рии, от не особено високо ниво. По тяхна традиция, залагат поредна година сравнително високи капиталови разходи с ясно то съзнание, че нямат никакво намерение да ги изпълняват. Те никога не са изпълнявали капиталовата си бюджетна програма досега, няма да я изпълнят и през 2019 г.

На стр. 32

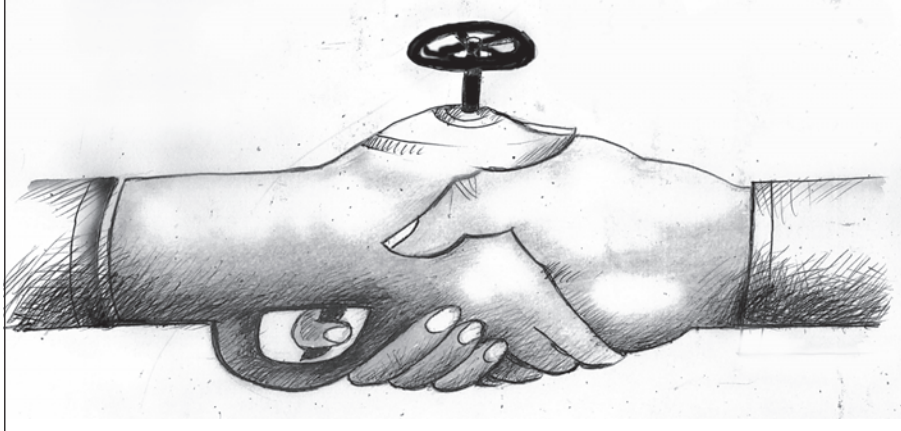
Плоският данък е безценен подарък за богатите

ДУМА

ВАЛЕНТИН
ГЕОРГИЕВ

По всички правила на пазарната икономика цената на една стока не може да е по-ниска от разходите за нейното производство, съхране-

Анатолий СТАНКУЛОВ

Позорна икономика

ние, транспорт и т.н. В противен случай продавачът ще губи, пък той иска точно обратното - не само да я продаде, а и да печели от нея. Интересът на купувача обаче е друг - той се стреми да си напазарува стоката по-евтино и с по-малко разходи. В тази връзка всякакви финансово-икономически еквилибристики, привеждани като оправдание на съгласието на властта у нас да внасяме американски втечен газ, не почиват на никаква пазарна логика. Напротив - то е продълже-

ние на политиката на онзи позорен слугинаж, с който се лишихме и от "Южен поток", и от АЕЦ "Белене", само и само да угодим на рахатлъка на Големия брат. Целта, естествено, е да борим "руската зависимост" с американска "помощ" без значение, че по всички експертни оценки цената на синьото гориво от САЩ излиза с 30 до 50% по-скъпо на европейците от руското гориво. Но какво ги интересува американците, че ще ни бъркат по-дълбоко в празния джоб? Важно е да има "партньорст-

во и солидарност". А те в значителна степен щели да осигурят "енергийната сигурност за България и региона", по думите на Теменужка Петкова.

Значи ще плащаме повече и ще зависим от други, но ще сме по-сигурни. Каква извратена представа за гордост и сигурност! Това ли диктува интересът ни? Само от Луизиана ли ще идва този газ, или и от Египет, Кипър и Израел, да речем? А въобще БЕХ ще участва ли в някакви пазарлъци, или и те са безалтернатив-

ни? Май сме забравили колко години ни мародерстваха янките, като ни изнудиха да вземат наши ТЕЦ-ове, след което ни продаваха тока на двойна пазарна цена. Същото ще стане и сега. Вярно, че газът отдавна се е превърнал в геополитическо оръжие за големите държави. И дори Тръмп не го крие, а усилено лобира и натиска "европейските партньори" да купуват американското, независимо че те се дърпат. За нас обаче това е само "предложение, което не може да бъде отказано".

Приятелски огън

ЕВА
КОСТОВА

"Бизнесът концептуално трябва да свикне и той е принуден от пазара на труда, че ако искаме да запазим кадрните хора в България, цената на труда ще бъде по-висока от това, което те са калкулира-

ли в своите сметки". Така рече финансовият министър Владислав Горанов вчера. Концептуално. И леко намекна, че е време да се постави въпросът и за ефективността на бизнеса на фона на оплакванията, че липсват хора за работата заради нивото на доходите и че несъгласните с мизерията духват навън из широкия свят да търсят по-достоеен живот.

Това изказване в стил "късно е либе за китка", или "ние ги хващаме, те ги пускат", размахване на пръст ли е

откъм страна на правителството, другарски съд, приятелски огън или просто пазене на собствената кожа пред избори? Можем само да гадаем защо от правителството подават такива знаци към своите любимци, с които делят илюзорни хоризонти и днешни взаимни хвалебствия, а наоколо разни навлеци се мотаят в краката им, лентяйстват и само искат, искат... Примерно адекватна заплата за труда си.

Хайде, де, откъде накъде! Обаче ситуацията на положението пре-

грява и горещият картоф сега лети в друга посока. За пред публиката. После старите авери пак ще се крепят едни други, ще се снимат, ще се награждат като герои на капиталистическия труд, ще си разменят идеи - в името на кого мислите? Не, не за вас и нас, не за благоденствието на рода ни, защото те струват скъпо и изискват поне мъничко мисъл и човещина. Пари за това в бюджет и в изпльшци няма. А "концептуалното" напомняне е като фишеците по празниците - гръмват и изгарят.

Европа ни отхвърля

ЮРИ
МИХАЙЛОВ

Поредното проучване в ЕС пак ни закотви почти на дъното на евроценностите. Става дума за изследването по показателите за партниране и взаимодействие, извършено от Европейския съвет за външна политика. От него е видно, че страната ни не е желан партньор в рамките на ЕС и единственото й

другарче е останала Румъния. Класацията по тези показатели й отреде 24-то място от 28 страни членки (след нас са Малта, Словакия, Хърватия и Кипър). Ако използваме футболния език, страната ни се е сринала малко над зоната на изпадащите. Макар че по индексите за отдаденост на интеграцията и мигрантската политика се изкатерваме малко по-нагоре - съответно до 17 и 19 позиция. Ама пак в последната третина на таблицата.

Мястото ни съвсем не е случайно. Та кой ли ще иска да работи с правителство, чийто премиер в миналото е бил свързан с прес-

тъпни босове, със сериозна контрабанда на метаамфетамини и е използвал поста си като глава на българските правоохранителни органи, за да прикрие криминалните си деяния, както посланик Джон Байърли информираше навремето Държавния департамент на САЩ.

Кой ще иска да си има работа с толкова много регулации в бизнеса, който и без това е принуден да затъва в блатото на правната мътница. Или със закони, които се менят при всеки полъх на по-мощните корпоративни интереси. Случайно ли е, че чуждите инвеститори бягат от страната,

въпреки евтината ни работна ръка.

Кой ли бизнес ще хареса държава, която не желае да се справи със сивата икономика и раздава обществените поръчки на свои хора. Кой ли разчита на държава с бедстващо от немотия и оредяващо население, с нискоквалифицирани и направо необразовани хора. Как изобщо да партнираш с такъв модел на развитие?

Последните години Румъния бележи такъв ръст на БВП, че вече я титулуваха като "икономически тигър в ЕС". Това установи банката Credit Suisse. Скоро май и тя ще се откаже да ни бъде другарче.

Датата

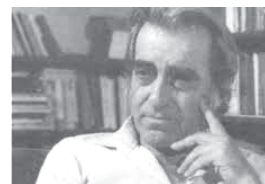
2

ПЕТЪК 2 НОЕМВРИ 2018

1906 - РАЖДА СЕ ЕМИЛ КОРАЛОВ, ПИСАТЕЛ (УМИРА 1986 Г.). Роденото му име е Емил Дончев Станчев. Дебютира с драматични романи и достига най-широко признание за "Нова летопис" и "Чинарите зашумяха". Известен е като автор на научно-фантастични произведения за деца. Повестта "Непобедимите", с която дебютира в научната фантастика през 1933 г., поставя началото на първия сериал в българската научно-фантастична литература. Следват над 30 романа и повести, най-популярни сред които са циклите за Жари и Морското момиче и за приключенията на Ален.

1931 - РАЖДА СЕ НИКОЛАЙ ГЕНЧЕВ, ИСТОРИК И ОБЩЕСТВЕНИК, ПРОФЕСОР (УМИРА 2000 Г.). Изследва българското културно и политическо Възраждане и следосвободенския период. Бил е декан на Историческия факултет при СУ, ректор на Софийския университет (1991-1993), председател на Съюза на университетските преподаватели в България.

Основател и председател на Националния демократичен съюз, на движението Български конституционен форум. Автор на множество монографии, над 100 студии, статии и др. Носител на Международна Хердцова награда за принос в европейската наука.

1965 - НОРМАН МОРИСЪН СЕ САМОЗАПАЛВА ПРЕД ПЕНТАГОНА. Постъпката на 31-годишния американски квакер е израз на протест срещу участието на САЩ във Виетнамската война. Продължилата 20 години война (1955-1975) взема милиони жертви. Тя нанася и най-голямата травма в американското съзнание. Формира се т.нар. виетнамски синдром - нежелание на американското общество да участва в далечни войни и войни с неясен край.

1975 - УМИРА ПИЕР ПАОЛО ПАЗОЛИНИ, ИТАЛИАНСКИ КИНОРЕЖИСЬОР, ПИСАТЕЛ И ПУБЛИЦИСТ (Р. 1922 Г.). Известен с левите си убеждения, смелите си творчески решения и философската си поезия. Автор е на някои от най-интересните филми в новата европейска кинематография - "Евангелието от Матей" (1964), "Птичища и птички" (1965), "Едип цар" (1967), "Сало, или 120-те дни на Содом" (1975). Пребит е до смърт в нощта на 1 срещу 2 ноември 1975 г. на един плаж край Рим при недоизяснени обстоятелства.

1988 - В ИНТЕРНЕТ СЕ ПОЯВЯВА ПЪРВИЯТ КОМПЮТЪРЕН ЧЕРВЕЙ. Негов създател е Робърт Морис. Компютърният червей е самовъзпроизвеждаща се компютърна програма. Той използва компютърната мрежа, за да разпраща свои копия до крайните устройства. За разлика от компютърния вирус, компютърният червей не се нуждае от прикачване към вече съществуваща програма. Червеите почти винаги причиняват вреда на мрежата, тъй като консумират от нейната пропускателна способност, докато вирусите почти винаги повредят или променят файловете на заразения компютър.

Неделник

ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ

ПЕТЪК
2 НОЕМВРИ 2018

ДУМА

МИРОЛЮБА БЕНАТОВА е от журналистите, които заслужават да ги наричат истински. Средно образование получава в столичното 35 СОУ. Завършва "Социална педагогика" в СУ "Св.Кл.Охридски", има магистратура "Реклама и бранд мениджмънт" към Висшето училище по застраховане и финанси. Доскоро се занимава предимно с разследваща журналистика. Работила във В.б. 168 часа и bTV. Сега води авторска рубрика в Нова телевизия. Има много награди за журналистически постижения.

МИРОЛЮБА БЕНАТОВА:

СЪМНЕНИЕТО И
КРИТИКАТА СА В

ДНК-ТО
НА РЕПОРТЕРА

Интервю на
Зорница ВЕСЕЛИНОВА

□ Рубриката, която водите в Нова телевизия, е "Миролюба Бенатова представя". Как би представила себе си кратко и атрактивно, Мира?

- Аз съм Миролюба Бенатова, вече 25 години работя това, което обичам. И не губя страстта си.

□ Ако се наложи, как би представила атрактивно България пред чужденци?

- Малка, красива държава на Балканския полуостров, в която хората намаляват. Търсим хора за една красива държава.

□ Занимавала си се предимно с разследваща журналистика. Защо избра нея, а не по-лесен ресор - мода, светски живот, клюки за известни хора например. Преди време колежка получи чудесно костюмче от родна дизайнерка, за да гласува за нея в конкурса "моген дизайнер на годината"...

- Учили са ме, че журналистиката е професия за проблеми, не професия за благ живот. Същността на репортерството е да търси проблема, да го разкаже, евентуално да намери решението му. Никой не ме е учил, нито аз имам такова усещане за професията, че е трамплин към хубав живот. Вече има много малко реална журналистика и критични въпроси. Има повече пиар на всякакви нива. Това се отнася за всички сфери на живота ни. Хвалебственото разказване на някои неща, даже и за неслучили се, вече е норма. Азбучните истини в професията ни са други. Първо, като видя някакво съобщение от някаква институция, да не му вярвам. Второ, то не е новина. Трето, да разбера къде е уловката. За съжаление, политиките от всички партии се обиждат, когато им се зададе обикновен въпрос, камо ли критичен. Отвикнали са от нормален разговор с журналист, който включва съмнение. Част от ДНК-то на репортера е да се съмнява. Но ни карат да се чувстваме виновни, когато проявяваме естествения си репортерски инстинкт, а той се нарича съмнение и критичност. Същото се отнася и за влиятелните бизнесмени, а вече и за обикновените чиновници на ниски нива. Искат да изкоренят основното в професията ни и не мога да разбера защо. Някой ден всеки от тези, които се въртят в колелото "опозиция-власт-опозиция", ще имат нужда от нормален, критичен журналист, но няма да го намерят, понеже са убили всички - в прекия и преносния смисъл. Нямам предвид разследващата, а обикновената журналистика, правото на репортера да пита вече е на доизживяване.

СЪМНЕНИЕТО И КРИТИКАТА СА В ДНК-ТО НА РЕПОРТЕРА

От стр. 9

□ *Ти би ли питала сега вице-премиера Красимир Каракачанов за нещо и ако да, за какво?*

- Бих питала Красимир Каракачанов наистина ли нищо не знае за схемите, свързани с купуването на българско гражданство.

□ *Как смяташ: той ще ти отговори ли?*

- От ВМРО побързаха да се дистанцират от председателя на Агенцията за българите в чужбина Петър Харалампиев. Доколкото знам, той е тяхна кандидатура. Сега е много модерно всичко да се приписва на Валери Симеонов. Не искам да влизам в темата за Валери Симеонов, защото тя е необятна и е ясно, че след изказванията си той няма място в българската политика. Но все пак, партньорите му в т.нар. малка коалиция трябва да отговарят на много въпроси. Бих попитала Каракачанов - те вече го питаха, но той не отговори - как гледа на зараждащата се "консерваторска коалиция" между Николай Баревков и Волан Сидеров и дали това, че той бе коалиционен партньор с Николай Баревков, го прави толкова мълчалив сега?

□ *Бойко Борисов е наясно, че Валери Симеонов е достигнал дъното. Би ли го посъветвала да се отърве от него?*

- Тъй като не обичам да ми дават акъл как да работя, а хора от всякакви сфери се опитват да правят това, не бих си позволила да давам акъл на министър-председателя. Не съм в неговите обувки и не искам да бъда. Той взема решенията и ще си носи последствията от тях. Това е негов проблем, да си го реши.

□ *Прави ли са "кресливите жени с уж болни деца" да искат оставката на Валери Симеонов до дупка?*

- Децата с увреждания след 18-годишната си възраст продължават да са с тежки, необратими проблеми и затова продължаваме да ги наричаме деца. Според българския закон след навършване на 18 години те вече са пълнолетни граждани, за които държавата не е предвидила реална грижа. Остават на плещите на родителите си, които не е възможно да се справят сами. Това е проблемът, който извади на улицата родителите на деца с увреждания. Тези проблеми имат много нюанси и детайли, които не могат да бъдат решени само с отпускане на голяма сума пари. Защото, ако тази сума не бъде разпределена по подходящ начин, отново ще потъне. Службите, най-общо казано, положиха усилия да дискредитират с интриги и слухове част от родителите на увредени деца, които не са под шапката на казионни структури към Министерския съвет. Този "удар под кръста" от страна на държавата не показва

мъжество. Искането на оставката на Валери Симеонов не е само от родителите на увредени деца, то е от всички, за които неговото поведение е неприемливо.

□ *Не само поведението на Валери Симеонов е неприемливо.*

- И начинът му на мислене е неприемлив за човек, който е на ключова позиция в управлението. Фактът, че има търпимост към този тип мислене и говорене в България, означава много за нас като общество, не само за Валери Симеонов. Той е търпим в България и това е диагноза. Ние не сме общество, което ще излезе на улицата и ще поиска категорично оставката на този човек и това го насърчава да продължи да се държи така. Това е наш проблем. Ние отдавна смятаме недопустимото за приемливо. Толкова ни е вдигнат прагът на поносимостта. Отношението на Корнелия Нинова към Истанбулската конвенция не показва по-високо ниво на цивилизованост с подклаждането на страховете на хората, измислянето на "джендъра" като модерен караконджул и повтарянето на лъжата, че домашното насилие в България е лесно решим проблем. 22 убити от партньорите си жени за една година показва друго. И нито една от тях, нито трите убити деца, не е починала от ръката на "третия пол".

□ *Преди няколко години отказа да вземеш 7500 лв. - паричния еквивалент на една награда. Заради непоносимост към какво, към кого?*

- Въпросът е принципен и не е въпрос на поносимост или непоносимост към личности. Няма как да взема пари от награда, която е инициирана от крупни бизнесмени, а видни интелектуалци са сложени отпред като жури и инициативен комитет за буфер и имидж. Благодарая за вниманието, благодарая за наградата, но пари не взимам - нито под формата на награди, нито под формата на поощрения, нито под каквато и да било друга форма. Не само пари не взимам, и костюмчета не взимам, ако трябва да се върна на спомена, който ти сподели. Смятам, че това е елементарна хигиена в професията. Ако взимаме, после не бива да се чудим защо се отнасят с презрение към гилдията, все едно сме помияри. Затова сме се докарвали дотук - под една или друга форма сме създали впечатление, че взимаме. Не, не взимаме! Нашата работа не е да взимаме отгук-оттам, а да отидем, да питаме, да разберем проблемите и да ги разкажем достоверно и в дълбочина. Доколкото е възможно. Затова ни плащат работодателите ни.

□ *Според теб българската журналистика достигна ли дъното?*

- Не искам да обобщавам. Но ще кажа, че се оказва, че понякога хо-

рата избягват да търсят журналисти по различни казуси, защото вярват, "че е много скъпо". За съжаление пропагандата, че "всички са маскари" и "журналистите са коруптирани", е успяла до някаква степен, защото в обществото е създадено усещането, че журналистите имат тарифа като адвокатите. А това категорично не е така. Ако някой има тарифа, а същевременно работи като журналист, това е грях.

□ *Някои колеги май имат тарифа...*

- Не знам това. Аз нямам и ми се струва абсурдно, че дори съществува като хипотеза. Но факт - случвало ми се е хора, с чиито сигнали за проблемни истории съм се заела, да ме питат колко ми дължат. Плакала съм след такъв въпрос. Обиден ми е. Натъжава ме. Разгневява ме. Ние трябва да направим така, че хората отново да повярват, че истинските истории, които могат да бъдат разказани и доказани по журналистически начин, намират място в новинарските емисии и в предаванията за разследваща журналистика, по естествен път. И за това няма тарифа. Хората просто трябва да ни се доверят, да сигнализират за нередности. Оттам нататък ние знаем какво да правим и това не струва нищо, освен тяхното доверие. Няколко пъти съм се сблъсквала с такива реплики и наистина съм плакала от ужас. Защото става дума за хора, чиято история е драматична, трагична, а допълнително и съдебната система ги е развъртяла брутално. Те са ми благодарни, че съм им обърнала внимание, след като цялата машина преди това ги е смазала. Аз се опитвам да обясня, че това ми е работата и им дължа благодарност за доверието.

□ *Да гласуваме ли доверие на Делян Пеевски? Той заяви, че ще създаде фондация, която ще се разпореджа с медийната му собственост, и ще я повери на изяви и кристално чисти журналисти. Как да бъде решен проблемът "Пеевски"?*

- Проблемът "Пеевски" е твърде обобщаващо понятие. Проблемът с българските медии, тяхната собственост и начинът им на функциониране, се породил много отдавна. Политическият пиар - по избори и не само, парите по общински програми, парите, идващи от министерства по различни европрограми, изкривиха картината бавно и постепенно. Принудиха първо регионалните, а после и националните медии, да се съобразяват прекалено много и непрекъснато с неизбрими корпоративни и политически интереси. Сега процесът изглежда необратим. В един момент пиарът надделя и вече няма значение Пеевски ли е, или някой друг. Защото механизмът за подмяна на журналистиката с рек-

лама сработи през последните десетпетнайсет години и сега нещо много драстично трябва да се случи, за да се върне нормалната пропорция. Пеевски, или който и да било, не би могъл да съществува без компромисите в професията.

□ *Страх лозе пази: ако не слушам, семейството ми ще гладува, журналистическият пазар у нас е много хилав и надали бих намерил работа, ако ме познат и уволнят...*

- Когато знаеш, че трябва да напишеш за някого нещо, което не е вярно, какво те кара да го направиш? Знаеш, че убиваш някого с думите си. Стигна се дотам колеги да си намират оправдание, защото убиват други колеги с думи. Пеевски сигурно не слага клечки под ноктите на журналисти, които пишат лъжи за свои колеги. Спуска на думите натискаме ние. И не може да се оправдаваме, че някой ни е поръчал да направим това. Да, поръчителите носят своята по-голяма отговорност, но не бива да бягаме и от своята като професионалисти. Имаше достатъчно събития, свързани със столчета, които показваха нивото на съпричастност в гилдията. Впрочем, Цветан Василев активно участваше в затриването на журналистиката и на свободата на словото у нас. Сега "плаче" защо няма кой да го изслуша.

□ *Би ли искала да представиш в рубриката си български политик и кой е той?*

- Имаше един човек, казваше се Кристиан Таков, но той почина. Това бе личност, която ми се искаше да слушам по-дълго, личност, която ми липсва. Ако беше жив, сигурно щях да го интервюирам. Съжалявам, че го няма този човек. По принцип бих интервюирала хора от различни партии, с различни мнения. Между другото, на БСП трябва да се зададат много въпроси също - за мекотата към патриотите и евентуалните планове на столетницата да се обвърже коалиционно с националистите, за популистското хлъзване по темата за Истанбулската конвенция, за отношението към своите, съдени за купуване на гласове и т.н. Да вземем Баневи например. Те са част от мега проекта на планирания капитализъм. Те са от тези, които разграбиха държавата. Преди кражбата на еврофондовете беше кражбата на предприятията - масовата приватизация от 90-те години на миналия век, РМД-тата. И до онзи ден Баневи бяха поносими за всички. Както и Георги Гергов например. Защо?!

□ *Как би коментирала лица, които скачат от единия политически полюс на другия? Например Антон Тодоров, който преди време нарече ГЕРБ шайка, и Тома Биков, който по-рано критикуваше ГЕРБ и Бойко Борисов, а сега е депутат от ГЕРБ.*

- Всеки сам избира какви тези ще защитава. Онзи ден демократът Тома Биков каза, че би било добре държавата да финансира филми, които да провокират положително отношение към България. С повече думи Биков обяснява, че с държавно финансиране филми трябва да се постигат рекламни, туристически и др. цели. Като прочетох позицията на Биков, публикувана в цялост и на неговата страница във фейсбук, се сетих за социалистическата пропаганда. Вероятно Ленин и Сталин в момента са станали прави и ръкопляскаат. Знаем за ролята на кинопропагандата. Хитлер, Ленин, Сталин и дори Вълко Червенков могат да я преподават.

□ *Би ли поощрила млади хора, които искат да се занимават с журналистика?*

- Бих поощрила талантливи и ентузиазирани млади хора, желаещи да станат журналисти. Всеки има свой път в живота и ако не заглуши таланта си, ще го намери.

□ *Имаш ли други таланти освен журналистиката?*

- Не съм намерила други таланти.

Франклин измислил лятното часово време

България
го въвежда
на 1.4.1979 г.

Зорница
ВЕСЕЛИНОВА

В 3 ч. на 28-ми, последната неделя на октомври, превъртахме малката стрелка на часовниците един оборот надясно. Т.е. върнахме си астрономичното време, което някои наричат зимно. Кому е нужно напролет да местим същата стрелка с един час напред, а наесен да я връщаме там, където ѝ е мястото? В чия глава се е пръкнала тази идея?

Според мнозина историци тази глава е на Бенджамин Франклин. Той изпраща писмо на главния редактор на вестник London Globe, в което препоръчва британските чиновници вечер да си лягат по-рано, за да не закъсняват сутрин за работа, и предлага за тази цел през есента малката часовникова стрелка да бъде превъртяна един час назад.

Англичанинът Уилям Уилет пък за първи път в света доказва, че въвеждането на лятното часово време е полезно. Трактатът му "Пилеенето на дневна светлина" всъщност е разтягане на локуми за небрежността на сънародниците му, които се размотават през деня и не изпълняват служебните си задължения. Именно Уилет предлага през пролетта малката стрелка на часовниците да се премества един час напред. Но британският парламент отхвърля с пълно мнозинство тази идея.

По ирония на съдбата тъкмо Великобритания е първата държава, където астрономическото време "скача" напред-назад. За първи път това се случва през 1908 г. Сред върлите привърженици на пролетните и есенните премествания на стрелката на часовника е Уинстън Чърчил. Той обичал сутрин да става рано и веднага се захващал за работа. Твърдял, че лятното часово време е по-полезно от астрономическото (зимното), понеже можем да се трудим по-продължително и по-качествено.

Адолф Хитлер категорично отказал да въведе в Германия каквото и да било часово време. "Това са глупости, измислени от англичаните, на които ние няма да се хванем, ще живеем според движението на Слънцето", отсякъл той.

Йосиф Висарионович Сталин обаче "клъвнал" на британските "глупости". Той нарекъл лятното часово време "декретно", защото се използва в СССР от 16.6.1930 г., след като Бащицата подписва специален декрет. В България превъртането на малката часовникова стрелка стартира на 1.4.1979 г.

До 1996 г. включително лятното часово време започва в 0 ч. на последната мартенска неделя (или първата неделя на април) и продължава до 0 ч. на

последната септемврийска неделя

(или първата неделя на октомври). От 1999 г. досега лятното часово време се отчита от 3 ч. на последната мартенска неделя и приключва в 3 ч. на последната октомврийска неделя.

Европейският съюз стопира местенето на часовниковата стрелка. От началото на 2018 г. в Европей-

Бенджамин Франклин

ския парламент се водят дебати против местенето на малката часовникова стрелка напролет и наесен. Целта е то още през 2019 г. да се отмени на територията на целия Европейски съюз. Но след предварително обсъждане на икономическите ползи и уврежданията на здравето поради смяната на времето. Всяка държава членка на ЕС трябва да реши кое часово време предпочита - лятното, или зимното. У нас се проведе онлайн гласуване, според което повечето българи са за лятното.

Пестенето на електроенергия през горещия сезон е мит

Проучване на енергийни експерти сочи, че лятното часово време икономисва енергията, която АЕЦ "Козло-

дуй" произвежда за 12 часа при пълна мощност. Ако направим елементарна сметка, това са 54 стотинки на човек за една година.

Преместването на малката часовникова стрелка ни осигурява повече светлина, а това стимулира трудовата активност, уверяват застъпниците му. Сред тях има доста лекари и биолози, убеждаващи ни, че здравословните проблеми, изтъквани като следствие от местенето на малката часовникова стрелка напред, всъщност са самовнушение.

Обаче техните опоненти са повече, а и аргументите им са по-солидни: вредните последици от лятното часово време за физическото и психическото ни здраве са неоспорими, пестенето на електроенергия е прах в очите на наивниците, практическа полза от него няма.

Леонардо бил кривооглед, Ел Греко - астигматик

**Зрителни дефекти
допълват
гениалността
на художници**

Зорница
ВЕСЕЛИНОВА

Леонардо да Винчи и други известни художници дължат своя огромен талант не само на безспорното си умение да рисуват, но и на зрителни дефекти, благодарение на които възприемат заобикалящата ги действителност по специфичен начин. До този извод стигнаха британски, италиански и френски учени, ръководени от невробиолога проф. Кристофър Тайлър от Медицинския факултет на Лондонския университет.

Леонардо смята себе си за учен и инженер и често подчертава, че преди всичко е техник и после художник. За разлика от доста майстори на четката и палитрата той може да пресъздава чудесно тримерни (обемни) образи на двумерно платно. Проф. Тайлър и екипът му внимателно анализират творби на Да Винчи и учителя му - скулпторът Андреа дел Верокио, в чието ателие младият талант е ученик и често позира.

Става дума за две статуи

две маслени картини и две рисунки.

„БОБЧЕ“ В ГЛАВНИЯ МОЗЪК СТИМУЛИРА ДАРБАТА

Проф. Натаниъл Дорн от Масачузетския технологичен институт откри участък в главния мозък, който „дирижира“ дарбата на художниците. Това място представлява миниатюрно „бобче“, излъчващо електромагнитни вълни с определена честота - според учения именно те са в основата на майсторското рисуване. Американецът смята, че по някакъв начин „бобчето“ стимулира изявата на художниците. „Продължавам експериментите, засега резултатите са отлични, ще ги съобща на по-късен етап“, обеща проф. Дорн.

Статуята Давид на А.Верокио. Кривоогледството е факт

Много е вероятно модел на тези произведения да е самият Леонардо, смята проф. Тайлър. Той и сътрудниците му установяват отклонения от зрителната ос - линията, свързваща очите на Да Винчи, които свидетелстват за страбизъм (кривоогледство). При бронзовата статуя „Давид“ ъгълът на отклонението е 13,2°, при бюста, условно наречен „Младият войн“ - 12,5°. Двете картини, които Тайлър и екипът му изследват - „Иоан Кръстител“ и „Спасителят на света“, са нарисувани от самия Леонардо.

**Въпреки че не се водят
като автопортрети**

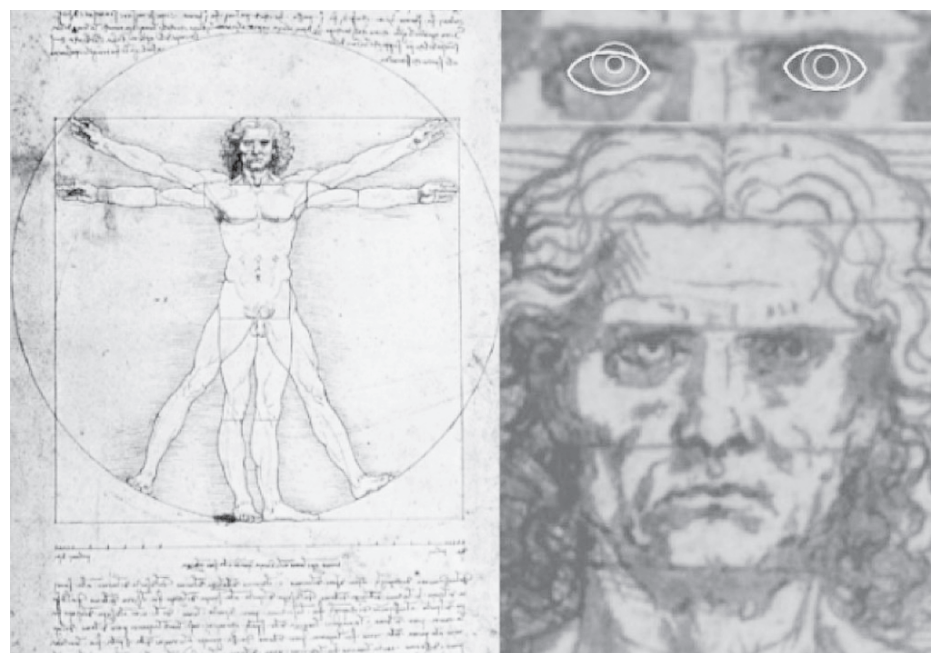
той вероятно е изобразил своя външен вид в една или друга степен. В случая с „Иоан Кръстител“ отклонението от зрителната ос е 9,1°, а при „Спасителят на света“ - 8,6°. В творбите на самия Да Винчи кривоогледство-

David by Verrocchio, full face

Зрителният дефект на Леонардо ясно личи и тук

Едното око на „Витрувианския човек“ е под ъгъл спрямо зрителната ос

то е по-слабо забележимо.

При знаменитата рисунка „Витрувианският човек“, придружена с бележки от автора, отклонението от зрителната ос е 5,9°, а при автопортрета на възрастния Леонардо - 8,3°.

„Леонардо е имал разходящо кривоогледство“, твърди проф. Тайлър.

Тази особеност му позволява произволно да превключва от бинокулярно (обемно, стереоскопично) на монокулярно (с едното око) зрение. Именно този зрителен дефект е в основата на гениалността му.

Според британския невробиолог Рембранд, Албрехт Дюрер, Едгар

Дега и Пабло Пикасо

също били кривоогледи

Това личи при автопортретите им.

Проф. Тайлър е категоричен: отслабващото зрение води до размиване на образите, до загуба на обема и детайлите. И посочва следния пример: катарактата (очното перде) на Клод Моне е причината за мекотата на линиите и характерната пастелна цвятна палитра на платната му. След операцията картините му възвръщат яснотата си и наситеността на багрите.

Френсис Бейкн, английски експресионист от миналия век, е известен с гротескните си, деформирани, кошмарни фигури. Покойната

**Маргарет Тачър не
споменава името му**

винаги го назовава „човекът, рисуващ онези уродливи картини“. Невробиолозите Семир Зеки и Томогири Иси-

зу от Университетския колеж на Лондон и физикът Авин Сафран от университета на Женева са убедени, че до края на живота си Бейкн страда от дисморфопсия - нарушение на зрителното възприятие, изразяващо се в изкривяване на формата и размерите на предметите. Но резултатите от този дефект носят огромни печалби на Френсис Бейкн - картините му се продават за баснословни суми.

През последните 30 години от живота си френският импресионист Едгар Дега страда от прогресиращо влошаване на зрението и поради това започва по-често да рисува с пастелни бои, а образите в картините му стават по-големи. Използвайки компютърната симулация, френският физик Лоран Фарие моделира схемата на зрителните му възприятия. И стига до извода, че талантливият художник не може да фокусира погледа си. Но това не пречи шедеврите му да са с космически цени.

Руски невробиолози и физици изследват платната на Ел Греко и Рембранд и стигат до следните изводи. Характерният за испанеца стил (човешките фигури са леко издърпани нагоре) се дължи на астигматизма му. А бинокулярното зрение на холандеца било недоразвито по рождение. Недоразвито, но и благодарение на него Рембранд беше, е и ще бъде един от най-великите художници.

За голяма част от човечеството утрото започва със сигнала на алармата, оповестяваща, че е време за ставане. Отдавна са отминали дните, когато будещият звън бе функция единствено на стайния часовник и разсънваше по доста недружелюбен начин. Сега вече с помощта и на мобилни телефони всеки може да стане от леглото със саундтрака на любимия песен, нечий смях или приятен глас. Технологиите обаче напредват и в това отношение - появяват се безброй възможности да се изберат не само интересен звук или мелодия, които да прекъснат съня на хората. Работата на най-модерните будилници се концентрира и върху задачата самият процес на отварянето на очите да става максимално бързо, комфортно и дори необичайно. И това наистина е възможно.

Хората, които не успяват да се събудят от нежното позвняване на алармата, е добре да потърсят нещо по-съществено и разтърсващо в буквалния смисъл на думата. Създателите на новия будилник Fire Bell Alarm Clock, вдъхновен от звуците на пожарна сирена, гарантират, че устройството може да вдигне от кревата и мъртвите. Върху цифровия дисплей се вижда актуалното време, трудно може да се пропусне и големият червен кръг, изглеждащ като копче за повикване на огнеборците. Часовникът има и функцията за "още 5 минути" като жест към онези, които използват всеки удобен повод, за да се излежават.

Новата разработка на студентка от Тайван пък е още по-оригинална: за да се изключи джаджата, наречена Blowfly (в превод - муха месарка), най-напред трябва да се... хване! А това изобщо не е лесна работа, защото този будилник лети в буквалния смисъл на думата. За целта малкото устройство е снабдено с перка и с нейна помощ се издига във въздуха, когато настъпва времето за събуждане. Уредът издава и доста неприятен бръмчащ звук, който изкарва изпод завивките и най-големите поспанковци. Предполага се, че докато тича след хвърчащата аларма, притежателят й ще се събуди доста бързо и дори несъзнателно ще направи и сутрешната си гимнастика.

Забелязвали ли сте, че продължителното седене пред

ИЛИ Странни начини за разсънване

Задачата на най-модерните устройства е да превърнат ставането от леглото в максимално бързо, комфортно и дори необичаен процес

компютъра допринася за създаването на по-напечени ситуации в общуването с колеги и близки хора? За да се елиминира голямото раздразнение и взаимното опъване на нерви в офиса и у дома, добре е да се вземат мерки относно някои детайли от интериора, които да допринесат за отпускането и борбата с напрежението. Тази мисия успешно изпълнява и антистресовият будилник MoodiCare Clock. Тайната му се крие в излъчваната от него приятна светлина, която непрекъснато, но ненаатрапчиво променя седемте си цвята - от червен на лилав, от син на зелен и т.н. Създателите на този часовник уверяват, че устройството допринася за намаляване на всекидневния натиск от забързания начин на живот и дори повдига настроението. Не е изненада и фактът, че ярката джаджа е снабдена и с

доста други функции, характерни за подобни разработки: освен че показва точното време в различни формати (по избор от потребителя), предлага и опцията да се виждат актуалната дата, денят от седмицата и температурата на въздуха по Целзий или Фаренхайт. Освен това може да се ползва функцията за релаксираща дрямка и да се избере най-подходящата мелодия за събуждане от 8 възможни.

За почитателите на още по-необичайни и дори жестоки часовници е създаден Dangerbomb Clock. Всеки път, изключвайки алармата му, тези хора се чувстват като истински сапъори, боравещи със самоделно взривно устройство. В случай че не успеят да "неутрализират" правилните жици (комбинацията всеки път се избира на случаен принцип), се задейства изключително неприятна сирена, която ще звучи, докато "бомбата" не бъде обезвредена. Истинско изпитание от ранни зори, нали? С една дума, ако искате от сутринта да опъвате нервите на цялото домочадие, този часовник е идеален за целта.

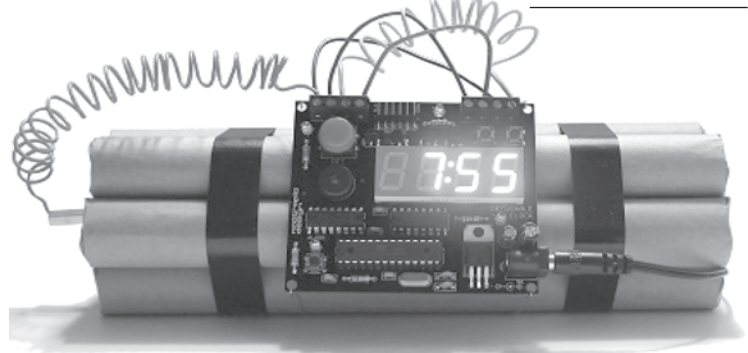
Сред новите оригинални разработки за събуждане е и Puzzle Alarm Clock. Горната част на будилника изглежда като пъзел от 4 елемента. Когато се включва алармата, те се разхвърчават в различни посоки. Единственият начин да се спре звъненето и да накарате будилника да млъкне е да станете от леглото, да намерите детайлите, да ги сглобите правилно и да ги върнете на мястото им (което е доста трудно, когато сте още в царството на Морфей). След подобни физически и умствени упражнения желанието за сън изчезва от само себе си.

Колко е хубаво, че по света има неординерно мислещи хора, благодарение на които се появяват интересни и дори курioзни изобретения. Сред тях е и "живият" будилник. С извънземното Nobby може да се комуникира по доста различни теми. Например освен на класическото "Колко е часът?", устройството адекватно и приятно ще отговори на въпроса "Как изглеждам?" - "Превъзходно!". Може да бъде помолено и да изпълни някое

те по-силно: "Млъкни!" А за целта е необходимо доста да се разсъните, нали?

Съществуват много теории, според които времето на събуждане влияе върху настроението и едва ли не определя как ще протече денят ви. Явно именно с цел да се оптимизира този процес е измислен и новият часовник aXbo. Той не се нуждае от посочване на точното време за ставане, достатъчно е да му се зададе определен интервал, в който би

Часовникът "бомба"

парче, и ако е в добро разположение на духа, непременно ще го направи. В противен случай, откровено ще съобщи: "Не съм в настроение!" И все пак основното задължение на джаджата е да събужда стопанина си. Когато настъпи зададеният предварително час за ставане, Nobby пуска алармата, придружавайки я с думите "Време е! Събуждай се и започвай да сияеш!". Ако обаче заръките му не се изпълняват, започва да се ядосва и става доста груб, казвайки: "Извади си пръстите от ушите!" Изключването на джаджата е възможно по няколко начина: ако я натиснете по "врата" (но не и твърде силно, иначе ще се разсърди и ще спре да ви говори) или извика-

било добре да се прекъсне сънят ви. Според създателите на джаджата, тя проследява и анализира дишането и движенията ви, докато спите, и изчислява оптималния (според нея) момент за включването на алармата. Комплектът към този будилник включва и чифт гривни, благодарение на които може да се ползва едновременно от двама души. Трудно е обаче да си представим как действа само при единия, без да го усети и другият. Но явно това е една от тайните, достъпни за онези, които са платили 300 долара за чудо устройството.

Страницата подготви
Альона НЕЙКОВА

"Живият" будилник

СРЕЩИ

МАРИО КРЪСТЕВ:

В момента расте едно будно поколение

Мисля, че има много духовен потенциал у нас, лошото е, че всички ние гледаме да търсим реализация извън България, казва младият изпълнител, който покорява световните сцени

Интервю на
Миглена КИТАНОВА

□ Здравейте, Марио! Млад човек с толкова богата артистична история... Смятате ли се за детето-чудо, както ви определяха колеги преди години?

- Да, артистичната ми биография наистина е богата, но аз винаги съм си бил аз. Не се възприемам като чудо и надали това е най-точното определение за мен. Чудото е в това, че имам прекрасно семейство и верни приятели.

□ Всъщност нека да поясним на читателите, че вие бяхте на 4 години, но вече талантлив възпитаник в школата по пеене на вокалния педагог Росица Йорданова към НЧ "Димчо Дебелянов-1960". Днес сте на 16 и вашите изяви продължават да владят нашата и международната публика.

- Действително вече 12 години вземам уроци при един и същ вокален педагог - Роси Йорданова. В динамиката на нашето съвремие това може да се окаже прецедент. От сърце ѝ благодаря за всичко, което е направила за оформянето ми като музикант и личност, и най-вече за креативните забележки, които много ми помагат, за да продължа развитието си. Моите първи спомени са как по време на уроци мама слагаше бисквитки на масата, правеше кафе на Роси и така след "по-тежките" песни отморяхахме. А иначе Роси е един принципен човек. Спомням си как в VIII клас в Испанската гимназия, където ми преподава, ми написа 5 по музика на входното. И дълго време ме държа в напрежение, докато я поправа.

□ Спомням си песента "Арлекино" и вашето превъзпитание в образа на звездата на България Емил Димитров.

- Много обичам тази песен, а Емил Димитров винаги е бил и ще си остане най-голямата звезда на България. Жалко, че все по-малко от моите съученици знаят кой е той. Медийте не популяризират песните му, губят се връзките с миналото, а е необходимо да имаме памет поне за големите ни музиканти. В Сърбия например се слушат само сръбски песни, а старите изпълнители ги обожава целият народ.

□ Вие сте ученик и се налага като изпълнител и артист да отсъствате от училище. Имате ли "неизвинени" и как ги оправдава-

те? Това проблем ли е за вас и други млади творци?

- В края на миналата учебна година неочаквано разбрахме, че щом съм надхвърлил определен брой отсъствия по уважителни причини (забележете - не става въпрос за неизвинени, а за извинени отсъствия), електронната система директно ме изпраща в графата "дете в риск", с която се "занимават" социалните служби. И всичко това става при положение че завърших IX клас с пълна шестика и пълен брой текущи оценки по предметите. В това време взех и награда за най-добър изпълнител на главна мъжка роля в конкурса за театър на испански език. Е, в крайна сметка ме "изкараха" от тази обидна графа, но проблемът остава актуален и през новата учебна година. И тук не става въпрос само за мен, а за всички ученици, които се явяват на конкурси, фестивали, олимпиади, състезания и други престижни форуми. Надявам се този въпрос да се реши в скоро време.

□ Като гледам, не се спирате. Прочетох, че ще бъдете със свой спектакъл на Откритата арт сцена на ул. "Шипка", а наскоро бяхте гост-изпълнител в големия благотворителен Парижки бал. Ще споделите ли повече за тези събития?

- В Нощта на театрите на 17 ноември съм поканен от Милена Червенкова, основател и директор на Арт театър, да направя авторски спектакъл на Откритата арт сцена на "Шипка" към РКЦ в София. Местата в кафе-театъра са само 50, но пък атмосферата наистина е прекрасна. Каня всички мои приятели да дойдат. Другото събитие, за което споменахте, е големият благотворителен Парижки бал, който се проведе на 13 октомври под наслов "Деца помагат на деца" с режисьор Ефемия Фард. Събраните над 10 000 лв. бяха дарени на фондация "Йордан Камджалов". Аз имах честта като гост-изпълнител да се докосна до светския блясък, но не фалшив, а изпълнен с духовно съдържание заради благородната кауза.

□ Имате ли специално отношение към руската музика и култура - предвид големите ви успехи в РКЦ?

- От много малък имам в репертоара си и руски песни. Първата, която изпях, бе "Миллион алых роз", а с възлюбената "Позови меня" спечелих Гран при на конкурса "Лейся, песня". В Сърбия пък развълнувах и публиката, и журито с песен-

СНИМКА ЛИЧЕН АРХИВ

МАРИО МАРЧЕВ КРЪСТЕВ е роден в София на 7.08.2002 г. Започва да се занимава с пеене от 4-годишен при вокалния педагог Роси Йорданова, а от 5 години учи пиано при Развигор Попов. Включен е в книгата "Успелите деца на България 2009" на фондация "Димитър Бербатов". Има десетки престижни награди от конкурси и фестивали в България, Босна и Херцеговина, Румъния, Малта, Испания, Канарските острови, Италия. В руския сериал "Ванга" Марио играе ролята на Димитър - сина на пророчицата. Участва и в няколко реклами и телевизионни предавания и шоу програми - "Големите надежди" по Нова телевизия, "Точно така" с Орлин Павлов, "Апартаментът" с Марта Вачкова, "Малките таланти на България" с Ники Априлов. Бил е финалист на "Супер 8" и на "Големите междуучастие", организирано от "D2". През 2014 г. изпълнява ролята на съветника в мюзикъла "Пепеляшка" ("Театър на песента") по идея на Мими Иванова и Развигор Попов. Марио е играл още в Народния театър "Иван Вазов" ролята на пажа в пиесата "Отровата на театъра". През 2014 г. му е поверена ролята на царевич Фьодор от операта "Борис Годунов" - грандиозен европейски проект на Софийската опера и балет, а по-късно играе и в операта "Борислав". През 2016 г. е поканен за член на Детското жури в БНТ за Детската Евровизия. От 2017 г. е гост изпълнител на "Откритата сцена на "Шипка" в Руския културно-информационен център, където участва в спектакъла "Артисти пеят за любов". През 2018 г. става полуфиналист в големия телевизионен формат "Pinkove zvezdice" в Белград. Марио е ученик в 164 Гимназия с преподаване на испански език. Владее английски, испански и френски език.

та на Муслим Магомаев "Синята вечност".

□ А операта? Нали не изоставихте класическото пеене, чуждоезиковото обучение, спорта...

- О, знаете много неща за моето минало. На 11 години участвах в ролята на царевич Фьодор в операта "Борис Годунов", постановка на Националната опера

и балет, а след това ме поканиха и в операта "Борислав". Много ми се искаше да продължа в операта и по-конкретно в мюзикъла "Мамма миа", но се оказа, че съм бил малък за този проект. За езиките - какво да ви кажа, взех тази година ниво B2 на Кеймбридж, а скоро ще се явя на изпит и за ниво B2 на испански. Силно се надявам, че ще успея да го покрия. Уча и френски език в гимназията. По отношение на спорта - след като станах втори на републиканско по WingTsun и пети на европейско, прекратих тренировките поради недостиг на време.

□ Как намирате всекидневното на вашите връстници, чиито интереси са коренно различни от вашите?

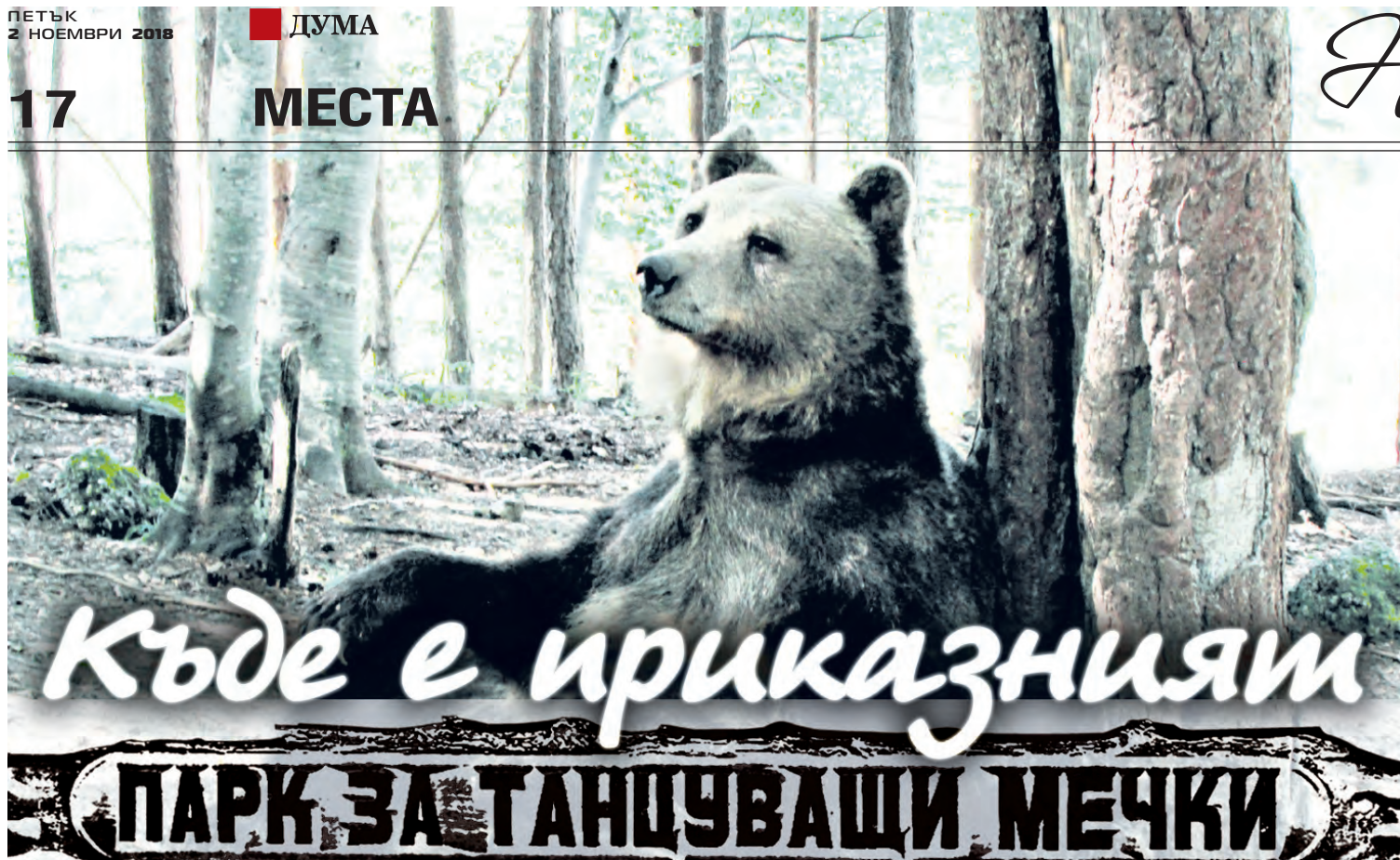
- Имам много съученици, които също се занимават с музика, спортуват, готвят се за състезания. В момента расте едно будно поколение. Вярно е, че се различава от предходното, но това е било винаги и ще бъде. Мисля, че има много духовен потенциал у нас, но лошото е, че всички ние гледаме да търсим реализация извън България.

□ Дава ли ви стимул и подкрепа многолюдната ви фамилия? Какво споделяте с всички тях?

- Всичко. Имаме си общ чат, защото сестра ми Лили е от 10 години в Люксембург. Там работи, там се и омъжи. Другата ми сестра - Деси, също е семейна и не живее у нас. Та в този чат се споделя всичко и задружно си помагаме. Не зная да има посплотено семейство от нашето. Всеки е готов "да влезе в огъня" заради другия. А имам и трима племенници - Иван, Калоян и Лидия, които много, много обичам!

□ Какво да очакваме през следващите месеци? Концерти, награди, нови авторски песни?

- През октомври качих в моя канал в YouTube първата ми авторска песен "Sabana". Музиката, аранжиментът, текстът и видеото са изцяло мое дело. Вече пета година ходя на уроци по пиано при Развигор Попов в школата, която ръководи заедно с обичаната от мен Мими Иванова. Той ми дава много полезни съвети и въобще работата ни е много ползотворна и приятна. Можехме да направим заедно аранжмента, но реших да го зарадвам с този изцяло мой "почерк". Със сигурност ме очакват концерти, особено около Коледа, а може да се пробвам и в някой музикален формат. А дали ще е у нас, или в чужбина... ще разберете скоро. Благодаря от сърце за проявявания интерес към мен и към това, което правя!

- Как се пише любов? - пише Прасчо.
- Тя не се пише, тя се чувства - отвърна Пух.

Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Това велико прозрение на Мечо Пух - едно от любимите на почитателите на вечната класика от А. А. Милн, всеки ден преживяват 25-имата жители на Парка за танцуващи мечки на 12 км от град Белица. Защото те не просто са спасени от окаяната участ да "танцуват", да участват в борби или да изпълняват различни номера, оковани във вериги, зарабатвайки средства като атракция по улиците на големите градове и курортите. Те живеят, обгърнати от любов и внимание, в новото си обиталище в местността Адрианов чарк в югозападния дял на Рила планина. 120 000 кв. м площ на надморска височина между 1200 и 1345 м е територията, на която имат възможност да се разхождат и играят, да "намират" храна и да си копаят бърло-ги, да се разхлаждат в изкуствени езерца, да се излежават на зелени полянки или под дебелите сенки на дърветата, тоест да водят естествен живот сред природата, от която са били изтръгнати като малки.

Паркът, създаден със средства от фондациите "Четири лапи" и "Бриджит Бардо" и община Белица, е открит на 17 ноември 2000 г. В изграждането му участват експерти, изследващи поведението и навичките на кафявата мечка. Идеята е в него да бъдат приютени изстрадали мечки, да се лекуват

25 ЖИВОТНИ, СПАСЕНИ ОТ ОКАЯНАТА УЧАСТ ДА БЪДАТ УЛИЧНА АТРАКЦИЯ, ОБИТАВАТ 12 ХЕКТАРА ГОРА НА 12 КМ ОТ БЕЛИЦА

и да бъдат приучени към природния им начин на живот. Днес притежаването на танцуваща мечка у нас е незаконно, а паркът край Белица осигурява най-хуманно отношение към животните.

В първите години служителите изкопават бърлогите, защото новодошците не притежават такива умения, но постепенно с годините те се приучават

сами да устройват жилищата си. Паркът е разделен на 7 сектора, във всеки от които живеят по няколко екземпляра от общо 18-те женски и 7-те мъжки мечки. Пътеката за посетители е обточена от двете страни с триметрови преградни мрежи, зад които са прокарани и електропастири, тъй като тук мечките постепенно възвръщат инстинктите си, вече не се боят толкова от хората и понякога е възможно да станат опасни. Маршрутът минава през малка част от територията, за да не бъдат смущавани обитателите. А за тях са изградени специални "подлези", през които те се движат свободно и под пътеката.

В посетителския център е представен макет на парка с различните съоръжения. Във витрина са изложени вериги, намордници, халки, остени и други пособия, с които са били "възпитавани" мечките - свидетелства за тежката им някогашна съдба. В залата за проекции и беседи се излъчва филм за историята и ритуалите за подчинение и дресура на животните, състоянието, в което са намирани, мизерните условия

на живот и т.н. На покрива на центъра е разположена наблюдателна площадка, от която може да се проследят движенията и заниманията на някои от обитателите, както и да се правят панорамни снимки.

Много от мечките вече са забравили стария си живот, но по тях личат следите от сериозните разкъсвания по муцуни-те и крайниците. И до днес носят имената, дадени от първите им стопани - Калина, Марияна, Мима, Боби, Митко, Стефчо, Снежка, Цвета, Дана, Чарли... Най-възрастната - Виолета, е на 37 години, а най-масивният е Санди - около 400 кг. В дивата природа мечките обикновено не достигат такова тегло, тъй като прекарват часове в обикаляне и търсене на храна, както и не живеят толкова дълго. Бягайки, развиват

скорост до 30-40 км/ч на пресечен терен, отлични катерачи са и притежават забележително обоняние.

Сейда и Наташа са сръбски, а най-младият - игривият Рикю, е едва на 4 години, конфискуван от браконьер от Албания. Екскурзоводите разказват историите на всеки от обитателите - много от тях са на право покъртителни. Мечетата предимно се придобиват/купуват, след като майките им са убивани от браконieri, и те са отделени от тях на 3- до 6-месечна възраст, когато все още подлежат на дресировка. Естествено, това ги прави неспособни да оцеляват в дивата природа, тъй като не са имали възможност да възприемат уменията от майките.

В парка се пази тишина, за да не бъде нарушавано спокойното всекидневие на животните. Шестима гледачи се грижат за тях, поддържат секторите и ги хранят - разхвърлят вкусотиите на различни места, с идеята мечките да се раздвижват, като ги търсят и откриват сами. Менюто се състои от плодове, зеленчуци, риба, пилешко месо, яйца, орехи, хляб. Хибернацията (зимният сън) продължава по 4 месеца, в някои случаи по 6.

Маските на зимната депресия

Или как продължителността на деня влияе върху настроението ни

С края на лятното часово време светлата част на денонощието намалява с 1 час. А това е сериозен проблем дори за заклетите привърженици на отхвърлянето на лятното часово време, макар че те дори не го осъзнават. Всъщност, оказва се, че преминаването към зимно часово време създава много повече проблеми на човешката психика. Застъпниците на отмяната му сякаш подсъзнателно се "борят" за час повече сън в 1 или 2 дни при превъртането на часовниковата стрелка с час напред. Но да видим какво казват учените.

Нито дъждът, нито снегът, нито топлината или студът влошават настроението на хората. Но внимавайте за тъмната част от денонощието, когато зимата наближава. За това предупреждават изследователи от Университета Бригъм Йънг (Brigham Young University-BYU) в щата Юта в САЩ. Те проучили ефекта от времето върху настроението и благополучието на хората и установили, че броят на часовете между изгрев и залез слънце има по-голям ефект, отколкото лошото време. И това се отнася за всички хора, а не само за тези, за които е известно, че страдат от сезонно афективно разстройство (САР), съобщава екипът в доклада си.

Не е необичайно да се чувствате тъжни, раздразнени или по-малко енергични през зимните месеци. Важно е да се знае, че според някои експерти сезонните промени нарушават циркадианния ритъм (24-часовия часовник, който регулира начина, по който функционира човек по време на сън и часовете на будване). В основата на друга теория са променящите се сезони, които разстройват хормоните като серотонин и мелатонин, регулиращи съня, настроението и чувствата за благополучие.

"В дъждовен, мразовит или мъглив ден хората предполагат, че ще имат повече беди. Но ние не видяхме това", казва Марк Бийчър, клиничен професор и лицензиран психолог за BYU. Учените установили, че единствено количеството слънчева светлина (времето от изгрев до залез)

влияе на настроението на хората, а не температурата, скоростта на вятъра или други климатични условия. За съжаление за всеки, който обича да се чувства добре, това е трудно, особено в районите, където лятното часово време приключи миналия уикенд. Общото количество дневна светлина ще продължи да се свива до 25 декември,

когато гните започват да се удължават отново

В България например 21 юни е най-дългият ден - над 15 ч. и 20 мин., а най-късият - 21 декември (9 ч. и няколко минути). На Бъдни вечер хората в Анкърдж (Аляска) имат 5 часа и 29 сек. дневна светлина, а в Хюстън (Тексас) - 10 часа и 14 сек., според таблицата за продължителността на дневната светлина на уебсайта на флота на САЩ. Учените установили въз основа на 45 въпроса, че липсата на дневна светлина е психологически стрес за хората, влияе негативно на взаимоотношенията и е предпоставка за емоционални и физически проблеми, а за по-лабилните - дори за идеи за самоубийство. Между другото според изследвания на Американската академия на общопрактикуващите лекари между 4 и 6% от американците страдат от САР. Такова изследване за България няма. Но учените са категорични, че колкото по-на север от екватора живее човек, толкова по-голяма е вероятността да страда от този вид депресия през есен-

но-зимния сезон.

Тъй като изследователите на BYU са проучили само отговорите на хора, които вече са били в терапия, техните заключения може да не се отнасят до цялото население. Но много други проучвания показват връзка между излагането на слънчева светлина, настроението и цялостното здраве, смятат някои експерти. Междувременно автори на друго неотдавнашно проучване в Дания стигат до подобни заключения и установяват, че признанията за депресия в психиатричните болници в страната са се увеличили с 11% през двата месеца след края на лятното часово време.

Според проф. Бийчър някои хора със САР могат да намерят облекчение от терапевтичните лампи, които се предписват за лечение на депресия и сезонно афективно разстройство, което принава Американската психологическа асоциация, но е отхвърлено от изследване от 2016 г. в Университета в Оубърн като "силно вкоренено в народната психология, но не се подкрепя от обективни данни". И въпреки това доказано е, че излагането на светлина активира невроните, които контролират ежедневните ритми на тялото ни.

САР е вид депресия, свързана с промените в сезоните, обясняват медиците от Майо клиник (САЩ). Симптомите започват през есента и продължават през зимните месеци, като изпиват енергията на човек и буквално изчезват по време на слънчевите дни през пролетта и лятото. Изключение са хората с

противоположния модел - симптомите им започват през пролетта или лятото, но и в двата случая признаците на сезонната депресия могат да започнат като леки и да стават по-тежки с напредването на сезона.

Признаците

на САР могат да включват потиснато настроение през по-голямата част от деня, почти всекидневно, освен в слънчевите зимни дни. Характерни са ниска енергия и лесна уморяемост, трудна концентрация на вниманието, загуба на интерес към дейности, на които човек се е радвал до преди месец, проблеми със съня (нехарактерно успиване), промени в апетита или телото (стремеж към храни с високо съдържание на въглехидрати и повишаване на телото). В по-тежките случаи е характерно чувството за безнадеждност, безполезност или вина, дори мисли за самоубийство.

От Майо клиник предупреждават, че при някои хора с биполарно разстройство пролетта и лятото могат да предизвикат симптоми на мания или по-малко интензивна форма на мания (хипомания), а есента и зимата могат да бъдат време на депресия.

Кога да се видите с лекар

Нормално е човек да има няколко дни, в които се чувства в лошо настроение или има емоционален спад. Ако тези признаци продължават седмици и не можете да получите мотивация за дейнос-

ти, които са ви любими, посетете вашия лекар, препоръчват медиците от Майо Клиник. Това е особено важно, ако сънят и апетитът ви се променят, обърнете се към алкохола за комфорт или отпускане, или се чувствате безнадеждно, или мислите за самоубийство.

"Важно е хората със САР своевременно да предприемат мерки, защото всички форми на депресия ограничават способността на хората да живеят живота си в най-голяма степен, да се радват на семействата си и да работят добре на работното място", казва д-р Дебора Пиърс, клиничен доцент по семейна медицина в Университета в Рочестър.

Съхранете активността си

дори някоя мрачна утрин да ви е трудно да се измъкнете от леглото, препоръчват от Националната служба по здравеопазване на Великобритания (NHS). Важно е да продължите да се движите и да работите активно, да изпълнявате социалните си задължения. Това ще ви даде инерция и фокус, които могат да улеснят справянето с тежките дни. Не спирайте да се движите, извървявайте пеш поне кратки разстояния всеки ден. Фокусирайте се върху позитивните неща. Отдайте се на хобито си, когато не сте на работа, а ако имате възможност, "почерпете се" в почивните дни с разходка сред природата или кратка ваканция. Американски медици пък препоръчват в добавка и витамин Д.

Народна медицина

Чайове успокояват нервите

Не са малко билките, които действат успокояващо на нервната система. Но сред тях няколко са доказали качествата си през вековете.

Чаят от корен от джинджирил помага не само при простуда и предпазва от "зимните" вируси и бактерии, но и успокоява нервите. Той е особено актуален през последните години.

Ментата, която има противовъзпалителни свойства, съдържа вещества, които действат като естествени мускулни релаксанти. Чаят от нея стопля и помага на нервите да се

отпуснат.

Жълтият кантарион, наложен и престоял месец в зехтин, е прекрасен "крем" за суха кожа през зимата. Но растението се използва в традиционната медицина и като антидепресант. Към него обаче трябва да се подхожда внимателно, тъй като взаимодейства с многобройни лекарства, особено андидепресанти. Не е препоръчителен при бременност. Чаят от жълт кантарион се приема няколко пъти на ден, задължително след хранене.

От редактора

Будни или с маски?

Боян БОЙЧЕВ

Искам да рисувам нещо от Хелюин. Тези думи, казани зад гърба ми, ме вкамениха.

Произнеслият тези думи бе нахакан ученик, а аз бях влязъл за малко в час по рисуване. Колежката им беше дала задача да се опитат да нарисуват портрет на някой наш будител или нещо, свързано с будителите.

Наложи се да поговоря с децата за народните будители. Не знам обаче доколко това имаше смисъл, защото преди мен и колежката го беше правила.

Тъжен факт е, че днешните деца възприемат много повече Хелюин, отколкото Деня на будителите. И не само страховете костюми са причината...

Защото и ние си имаме кукери, но колко от децата обикалят с кукерски маски да гонят злите сили...

А зли сили има колкото искаш. Но те не са само на този ден. Те са непрекъснато около нас, откъсват ни от българщината, от българските корени и традиции. Те подменят езика ни, роговата памет, нашия генетичен код. Те подсъзнателно карат децата ни да харесват чуждото. Защото заедно с детската маска в главите им влиза чуждопоклонничеството.

Затова Денят на народ-

ните будители е един много хубав празник, който трябва да се отбелязва тържествено. Но според мен е важно и всеки ден да е свързан с невидима нишка с този светъл ден. Да бъдем будни всекидневно, а не да си проспиваме живота в еснафско самотоволство. Да се вслушваме в словата на будителите, да се вглеждаме в делата им и да се опитваме да ги следваме, а не да изпадаме в апатия от невъзможност или в другата крайност - еуфорията на лесните забавления и живота ден за ден.

Но тачим ли наистина будителите или се сецаме за тях само на 1 ноември?

Учителите, едни от съвременните будители, са подложени на безпрецедентен натиск: и от ученици, и от родители, и от съответните институции. И това не са само приказки, а лични наблюдения от вече над 20-годишния ми стаж като учител. Никога те не са имали толкова малко права, отколкото днес. Ученици не зачитат учителя, налитат на саморазправа. Родители искат обяснения от учителите за двойки, за направена на висок глас забележка и за какво ли още не. И все учителят е виновен...

Ами другите будители? Да вземем писателите. Ако не се вписваш в модерната "идеологически правилна партийна" линия да хулиш социализма и да възхваляваш (несъществувашите!) евроатлантическите ценности, да вкарваш в сюжетната линия бандити, наркотици, секс, то тогава почти нямаш никакъв шанс да бъдеш забелязан.

И си мисля, имаме ли нужда от будители днес? Или с чуждите маски се чувстваме уютно?

СЦЕНА

Нова среща с пиесите на Йордан Радичков

Почитателите на творчеството на Йордан Радичков ще могат да се срещнат с пиесите му, оставили траен белег в българския театър, на 7 ноември от 19 ч. на сцената на Театрална работилница "Сфумато". Ще бъде представен девети том от "Йордан Радичков. Събрани съчинения", в него са поместени първите опити за сцена "Желязното момче" и "Нова библия" и поставяните в цял свят пиеси "Суматоха", "Януари", "Опит за летен" и "Лазарица".

Освен добре познатите текстове, том номер девет от събраните съчинения, ще представи и някои добре забравени пиеси, сред които изключителната "Кошници", радиопиесата "Добродушните смокове" и нецензурираният

вариант на "Образи и погубие". Домакини ще бъдат проф. Маргарита Младенова, проф. Иван Добчев и проф. Георги Капривев. Заедно, те ще представят своя личен опит с драматурга Радичков, впечатленията си от театралните текстове на автора и истории от работния процес през годините.

"Нова библия" е първият опит на Радичков за сцена, когато през 1966 г. писателят е въведен в театъра от режисьора Методи Андонов. Построена върху разказа "Суматоха" от сборника "Водолей", пиесата се заиграва с притчата за лисицата, която се преструва на умряла, за да достигне своята кулминация в един от най-интересните метафорични образи - този на суматохата.

СПЕКТАКЪЛЪТ

55 години 93 СУ „Ал.Т.-Балан“

Евдокия Гергова, директор на 93 СУ

С голям концерт столичното 93 Средно училище "Александър Теодоров-Балан" отбеляза 55 годишнината от своето създаване. По традиция събитието съвпадна с патронния празник на училището, както и с честването на Деня на народните будители.

Спектакълът, чийто сценарист и режисьор бе поетът Боян Бойчев, продължи 2 часа. Една ферия от цветове, музика, песни, танци, стихове и изпълнения на таекуондо и художествена гимнастика заля сцената и достави наслада на публиката, изпълнила до краен предел залата. Зрителите се върнаха назад "с машината на времето" в началните години на училището и проследиха неговата ярка история чак до наши дни. Беше припомнен и фактът, че именно в 93 училище, тогава носещо името "Лазар Станев", е сниман и един от най-хубавите български филми - "Сбогом, приятели!" На сцената се качиха и бивши възпитаници от различни поколения, които споделиха свои спомени, изразиха своята признателност към преподавателите - съвременните будители и също се включиха в концерта с изпълнения. За охраната се грижеха учениците от паралелките по "Криминалистика", а за неговото медийно отразяване - от паралелките по "Журналистика".

Сред гостите бяха много учители оставили своята ярка следа в богатата история на 93 СУ "Александър Теодоров - Балан"!

ЮБИЛЕЙ

Концерт за 100-годишнината на Комсомола в Русия

Група ентузиаста - ръководители и активисти на ДКМС, се събраха в София, за да почетат вековния юбилей на ВЛКСМ. Големата зала на Руския културно-информационен център се оказа тясна да побере хората от различни поколения, на които са близки идеите на организираното комсомолско и пионерско движение, бивши комсомолски лидери и активисти в България. Тържеството започна със слово на г-жа Станка Шопова - председател на българския организационен комитет по честването на 100-годишнината на ВЛКСМ и член на Международния организационен комитет "Комсомола на 100".

Паметни оргени бяха връчени на изтъкнати лидери и дейци на ДКМС: Георги Атанасов, Енчо Москов, Бойчо Щерянов, Георги Танев, Станка Шопова, Андрей Бунджулов, Евгений Узунов, Красимир Преманов, Николай Арабаджиев, Олег Опрев, Пенчо Зулчев, Любомир Коларов, Константин Пеев, Валентин Петров.

Прочетени бяха приветствия от посланика на Русия у нас Анатолий Макаров и от съпредседателя на Международния оргкомитет "Комсомола на 100" Борис Н. Пастухов.

В тържествения концерт прозвучаха любими на всички поколения български и руски комсомолски и патриотически

Станка Шопова

песни, изпълнени от Грета Ганчева, смесен хор "Планинска песен" и от гостите от Русия и Молдова - Наталия Барабанщикова и хор "Рапсодия". Със свои поетични послания се включиха Матей Шопкин и Лозан Такев.

ПРИЗ

Литературни отличия

През месец октомври бяха раздадени няколко престижни литературни награди.

В Първомай бе връчена националната литературна награда за проза "Георги Караславов". Неин носител стана писателят Кръстьо Кръстев, член на СБП и ръководител на литературния кабинет в града. Едновременно с честването на 150-годишнината на Троян бе присъдена и литера-

турната награда "Ламар". Неин лауреат тази година стана роденият в Троян поет и публицист Любомир Левчев.

В Добрич националната награда "Дора Габе" бе връчена на поетесата Камелия Кондова, а съпътстващото отличие - на поета Драгни Драгнев.

Белетристика

Под черешата

Черешата цъфна и тази пролет. И стопанката ѝ си отгърна. Вдигаше взор нагоре към клоните, сякаш звезди търсеше. Сладкият аромат чезеше някъде нависоко, защото черешата виеше необичайно и капризно тяло. На два метра от земята то се насочваше почти перпендикулярно, преди отново да тръгне нагоре. По тази причина беше направо невъзможно да се опитат плодовете. Те капеха върху тентата и там си оставаха, докато не нахранят птичия свят от градината. Налагаше се този, който е наред, да намине към пазара, тайно, за заблуждение. Макар че едва ли някой наистина можеше да повярва, че плодовете са набрани току-що.

Откровено казано, никой и не искаше да бере череша. Искаха само тя да е тук, а те да насядат нагъсто под нея. Затова стопанката ѝ всяка пролет я прекръстваше, милваше кората ѝ и я умоляваше:

- Бъди жива и тази година!

Коемо значеше и те да са живи и здрави. Тя се бе превърнала в нещо много повече от обичано дърво. Тя бе символ на желанието им да бъдат заедно. На нуждата им да бъдат заедно. Веднъж в годината, през лятото, по черешобер. За няколко часа само, но тези часове им даваха енергия, доливаша им воля за нещо - да направят, да почувстват, да помечтаят - до следващата година, по същото време.

Стопанката опъваше масата. Нареждаше своите специалитети. Останалите също донасяха по нещо. По някое време вдигаха тост - събиране с тост става мероприятие, без тост е обикновено напиване. Тост за чаровната домакиня, която "случайно" се оказваше именница. От напиване и помен нямаше. Имаше опиване от близостта им, паяжините на тази близост ги оплитаха и люлееха в някакво сладостно усещане за общност, в някакво мимолетно чувство за сигурност и безметежност.

Имаха си ритуал. Всеки се "отчиташе" какво е сторил, какво не е успял, докъде е летял или доколко са му кастрили крилата. От миналото лято по черешобер до днес. Тарторката познаваше това-онова, защото поддържаше споредична връзка през останалото време и тактично насочваше разговора, готова нещо да тушира, нещо да подсили, нещо да изключи. Бяха работили дълги години заедно, преди новите обстоятелства да ги попилеят в разни посоки. И Амур беше пуснал стрелите си тук-таме, но без да твори тежки грами, без да прави големи поразии. И странно, след раздялата си станаха по-близки и по-нужни един на друг. Като разведени съпрузи по взаимно съгласие.

Това лято очакваха с най-голямо нетърпение "японката". Няма майтап, не стана напълно ясно къде и как точно се бяха запознали с азиатца, но тяхното момиче се озова в малък град недалеч от Токио. И като примерна съпруга започна да усвоява тънкостите на японската кухня. А за да не забрави все пак, че очите ѝ са кръгло български, реши да внесе нюанс в семейното меню. Веднъж направи пълнени чушки, макар да не ѝ се нравеше съвсем вкусът на самите тамошни чушки. Опитът ѝ бе оценен, общо взето, положително. Друг път се опита да разшири функциите на вездесъщия ориз - в смисъл да направи мляко с ориз. Свикнали с него като основно ястие или най-малкото като гарнитура, близките ѝ японци не понесоха факта на ориза като сладък десерт. Нашенката преживя някак си

РАЗКАЗ

краха и временно преустанови културните си набези. Съсредоточи се върху своята специалност и почна да рисува с лява ръка всичко, каквото се изпречи пред любопитния ѝ поглед. Почти е готова да направи изложба - ще се отчете под черешата. И все пак сърце ѝ не издържа и бодна в малкото дворче няколко стръка домати. Цъфнаха, вързаха, заруменаха...

Хич не им се вярваше, че бодливката ще цъфне и ще върже в Германия. Но вярваха, че с опърничавия си характер ще сложи ред в тази държава. Коемо и стана. Не можеше да се наложи само над зетя. И отложи, засега, битката с него. И зетят сложи оръжието - временно - защото внуците все пак имат нужда от баба. Мирът помежду им би просъществувал най-добре, ако са на известно разстояние един от друг. Явно това е цялата нашата, защото едно-две лета долеташе и вършеше нещо много делово. Накрая продаде едностайния в "Люлин" - и какво мислите направи? Измери по интернет, по вестникарски и всякакви такива обяви едно изгодено малко жилище на еднокилометра от дома на дъщерята и зетя.

- Ако случайно имаш двор и ако случайно в него расте каква да е череша, ще направим следващото събиране изнесено под германско дърво! - ще ѝ кажат това лято под черешата.

Откакто стана онова злоецо клане в "Батаклан", "французойката" започна по-често да отскача до Париж. Защото щерка ѝ беше присъ-

ствала на концерта, чиито акорди разтърсиха света. И беше лежала под простреляни тела, а когато някакъв изкрейзил мъж до нея започнал да вие, че ето на, ей сега и те ще умрат, нашето момиче му стоварило един юмрук да млъкне - та да не умрат наистина. Наистина ли се е готвила да ходи и на 14 юли в Ница? - потребени ще питат под черешата. Само майката си знае как да отговаря...

Той е обиколил кажи-речи целия свят, живял е къде ли не и може да отговаря на всякакви въпроси по международното положение, ако възникнат такива. Виж, въпросите на внуците са друга работа, там наистина се затруднява. А внуци дал бог - първо от неговия син, второ от дъщерята на жена му и трето от общия им наследник. И в София, и в Лондон, и в...

"Македонецът" ще разкрива за кой ли път тайни от кухнята на българо-съседските отношения. Младолуката баба ще се хвали с първородна внучка. Зетят на домакинята ще покаже изумителни снимки от северната страна, от която току-що се е върнал. А самата домакиня ще води преговори със собствените си внуци как да се представят под черешата. Преди години един словашки посланик в София имаше пет-шест деца и на всяко празненство в посолството те изнасяха цяла литературно-музикална програма. Мило някак си, уютно, по домашному.

Време беше вече. Черешите узряха. Чакаше се сигнал.

Но черешите презряха и окапах. Сигналът не идваше.

ПЕНКА ЧЕРНЕВА е завършила журналистика в СУ "Св. Климент Охридски". Работила е във вестниците "Народна младеж" и "Поглед". Освен дългия журналистически път зад гърба си и многобройните публикации в българския печат, Пенка Чернева е автор на книгите "Тук има силна вода", "Обичате ли Бах", "Невъзможна самота", "Няма рецепта за живот", "Въпреки всичко", "Любовен роман". Член е на СБЖ и СБП. Има три награди на СБЖ и националната литературна награда "Георги Братанов" за проза.

Това лято под черешата остана много тихо.

А опърничавата се канеше да предложи примерен списък как да ѝ гостуват в германското жилище. Не повече от двамата наведнъж.

"Македонецът" щеше коварно да ги остави този път сами да се оправят в лабиринта на българо-съседските отношения.

Красивите фотоси на северното сияние нямаше да получат възторжени ръкопляскания.

Майката на успешен музикант заграница нямаше да може да разкаже за последните му триумфи.

Прабабата на две българо-французойчета напразно се надяваше да ги покаже на екранчето на мобилния си - единият как свири на пиано две-годишен, другият заел позата на мислителя на Роден наскоро след раждането си.

"Японката" нямаше да сподели своето неочаквано откритие: и в Япония крадат! Когато една заран с нетърпение се затичала най-после да си откъсне узрелите домати, доматите ги нямало.

И старейшината на компанията нямаше да въпрезе в кахърна песен силния си глас. Към него да се присъедини младолуката баба на първородна внучка. После и девойката от борбения град под връх "Вола".

Международникът нямаше да констатира с присъщата си ирония, че у нас положението е бетер международно. А останалите да се закълнат: може да сме пръснали семена по всички краища на света, но корените ни ще си останат тук. Под черешата.

Стопанката, която професионално трябва да наблюдава живота и лова в родните гори, поля и реки, почна да гали дървото в своя двор и да го утешава:

- Не тъгувай, мила, и аз като тебе чакам, двете ще си чакаме.

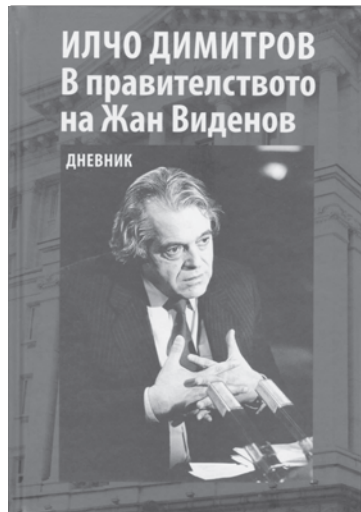
Един ден, когато вече беше много късно, телефонът я сепна. Изтръпнала, чу гласа на тарторката. Обаждаше се от болница:

- Поли, помоли черешата да цъфне и догодина. Ще бъдем там. По същото време.

Премиерата на новата книга на Пенка Чернева "Любовен (почти) роман" ще се състои на 5 ноември, понеделник, от 18:30 часа в СБП, ресторант "Парнас", ул. "6 септември" № 35

ХУДОЖНИК ЛЮДМИЛ АСЕНОВ

времето и извличането на поуки от него.

Илчо Димитров е от "старите" в партията, от тези, които тогава наричаха "номенклатура". При това висша - бил е ректор на СУ "Св. Климент Охридски", министър на образованието и науката, зам.-председател на БАН. Той е човек умен, образован, организиран, почтен, дисциплиниран, разбран. Но е преди всичко учен-историк от най-висок ранг с интересни и оригинални идеи за историческото ни развитие. В политически план, въпреки огромния си опит, е все пак човек наивен, заживял

смята, че там е по-хубаво, по-престижно и охолно. Когато тази среда е вече амортизирана и изпълнена с хора, които са вече демотивирани по различни причини и които нямат енергия да изпълняват най-важните си функции, се отваря поле за "пришълци" с воля и стремеж към власт. Тази власт те са я виждали отстраняване и отдалеч и им се е струвала лесна за упражняване. И веднъж докопали се до нея, бързат да ѝ придадат собствения си облик и я подчиняват на представите, които са имали за нея. Техният волунтаризъм поставя на

социалдемократизиране на БСП, ту евроатлантическа интеграция, ту демокрация. И какво ли не още.

Илчо Димитров наблюдава всичко това, а и сам участва в него. Пред очите му неговите приятели, близки, колеги, познати все повече губят представа за реалните процеси и търсят начини или да се включат в тях, за да заемат по-изгодни места, или да намалят въздействието им върху себе си. И с болка и ужас вижда как държавата се парализира, а БСП запада и губи все повече и повече съзнание какво представлява властта и

обсъжданите проблеми и изобщо към проблемите на вътрешната и външната държавна политика, да се отдели съществено от второстепенното, в непознаване на държавата и живота в нея. Правителствата, а и политическата власт като цяло, са безпомощни в условия на криза или на някакъв остър сблъсък и природно бедствие. Тогава проличава какво се е случило в държавата ни след 1989 година. Затова и заседанията са дълги, превърнати са на говорилня и без особен резултат.

Фрапираща е безпомощ-

Времето на политическите парвенюта

Размисли по повод книгата „В правителството на Жан Виденов“ - дневника на акад. Илчо Димитров, издаден под съставителството и научната редакция на проф. Иван Илчев

Политическият поврат в края на 80-те години на XX век преобръща социално-икономическото и политическото развитие на страната, разруши нейните основи и постави на непоносими изпитания огромната част от населението. Това бе истинска контрареволуция, която реставрира отхвърлената преди 45 години система. Против всяка логика обаче събитията породиха надежди и илюзии за по-добър живот и повече справедливост у тези, които трябваше да понесат политическите изпитания и отговорности - членовете на БКП. И които трябваше да знаят, защото преди това подробно и убедително обясняваха на обществото, какво се крие зад понятията като "пазарна икономика", "европейски ценности", "евроатлантическа интеграция" и "демокрация". Не само от страх, че ще бъдат преследвани и наказвани, а преди всичко с истинската надежда, че най-сетне в т. нар. пазарна икономика и в "демокрацията" ще се осъществят идеалите, за които са работили и са се борили, те се включиха в "строителството на новия живот". Или и те да станат капиталисти, за да успеят в новия живот.

Най-неочаквано за самата БСП в края на 1994 г. тя убедително печели парламентарните избори и съставя правителство, оглавено от председателя ѝ Жан Виденов, което започва да управлява през следващите две години. Това е най-критичният период от нейната история, от който нататък тя навлиза в ново състояние. Акад. Илчо Димитров (1931-2002) е министър на образованието и технологиите. Две години почти всеки ден той записва в дневника си случващото се в правителството, партията и държавата. Свидетелствата му са, разбира се, субективни, но именно тяхната субективност ги прави ценни и изключително важни за реконструкцията на

Панко ИЛЧЕВ

с новите политически митологии, готов да покаже, че новите социалисти не са като другите "демократи"; че са наистина демократични, толерантни и затова не политизират там, където не бива да се политизира. Но тази именно негова наивност като политик и държавник болезнено усеща, забелязва и осмисля настъпилото вече време на политическите парвенюта в държавата, но преди всичко в БСП. Това е през втората половина на 90-те години на XX век.

Аз наричам това време "време на политическите парвенюта" не защото точно тогава в БСП и изобщо в политиката навлязоха много нови и предимно млади хора, които преди това не са имали нищо общо с работите на публичната администрация, не познаваха държавата, не притежаваха управленски умения и организационен опит. Те просто използваха създаването се положение и вакуума в акцията на левицата, за да се покажат и предложат себе си за нови отговорности. За една нощ повечето от тях от напълно неизвестни се превърнаха в лидери, политици с високо положение, народни представители, функционери на държавното управление. Постарите, онези, които упорито наричаха "номенклатура", бяха предпазлив и отговорни, докато парвенютата бяха лишени от задръжки и жадуваха да се осъществят на новите си места.

Парвенюто е особен обществен тип на току-що влязъл в среда, която му е непристъпа, ала в която много му се иска да бъде; защото

изпитание социалната система, разклаща я силно и започва да я разрушава.

Аз не твърдя, че правителството на Жан Виденов полага въпросното начало. То само го обозначава и му придава начален тласък. Или по-точно ускорява процеса и го прави необратим. Самото начало е в предходните пет-шест години, когато БСП се ръководи от хора идейно неопределени и неподготвени, неустойчиви, разколебани и слаби. Обществената суматоха създава допълнително напрежение. Ръководството на БСП просто не знае какво да прави, накъде да води членския състав, какви цели да му постави, с какво да го мотивира и как да прикрие своята управленска немоощ. От една страна, то подстрекава към реванш и възмездие спрямо тоталитарното минало, а от друга, се мъчи да намери някакво оправдание пред съпартийците си за радикалните икономически изменения, които не е в състояние да възпре. То е подложено на огромен външен натиск, паникьосано е и единствената му грижа е да покаже, че ръководи и спасява от пълна разруха. От друга страна обаче, то е обсебено от нови хора, повечето от тях млади и енергични. Една част от тях са несъществени функционери от комсомола без достатъчно способности и интелигентност. Друга част са просто подети от политическата вихрушка и са "кацнали" на върха на партията, за да се любуват на личния си успех.

Правителството на Жан Виденов, цялата му дейност и неизбежният му провал е "образ и подобие" на въпросната парвенющина в БСП и изобщо в политическия живот. Политическата парвенющина е истински политически тумор; тя паразитира подобно тумор, произвежда политически токсини и разрушава плътта и душата на партията и държавата. Този политически тумор бе наричан ту пазарна икономика, ту

как трябва да се упражнява и пази. Парвенюто има амбиции, но не и реална политическа воля за власт, защото сам не познава истински власт, пренебрегва нейната тежест и отговорността, с която се носи. Затова и не вижда, и не предвижда последиците от грешките, които постоянно прави. Те за него са несъществени, не го тревожат, не го измъчват, а на всичко отгоре му изглеждат като огромни успехи. Но за съжаление са обективно неизбежни, защото са напълно присъщи за състоянието на обществото и политическата система. Те именно крепят капитала и гарантират неговото всемоу и абсолютно политическо господство. За което той охотно ги поощрява и хвали.

В дневника на Илчо Димитров проличава как БСП просто не умее да води политическите борби срещу новопоявилите се нейни противници, опоненти и дори врагове. За съжаление, тя и днес не е усвоила това умение. Тя не успя да разбере, че в "пазарната икономика" политиката е борба за власт. Да си опозиция, дори и единствена, дори и "конструктивна", означава, че си изгубил борбата. Но борбата за власт не означава борба за служби и изгоди, а за възможност да погориш участта на хората.

За мене бе много интересно да чета у Илчо Димитров свидетелствата му за конкретната работа на правителството на Жан Виденов. Колкото и внимателен и деликатен да е, авторът няма как постоянно да се сдържа и да не пише истината. Виждаме каква дилемантична е царяла през тези две години. Дилемантизмът е завладяла напълно и правителствата след Виденов. Тя се изразява в неумението да се подготвят внасяните за обсъждане материали, дискусии по подробностите, а не по същество, лошо формулиране на решения, неумението да се подхожда глобално и мащабно към

ността на тогавашната власт (а изобщо на властта, когато БСП управлява) срещу инсинуациите и домогванията на опозицията. Това е нейното най-слабо място. Тя бърза да прави компромиси и да изпълни желанията на опонента, без да премежда доколко те са основателни - а ако не са основателни, да отговори достатъчно твърдо и аргументирано срещу опитите да се дискредитира и отслабва властта. И да внимава с отстъпките, защото исканията на опонента веднага ескалират. Но това трябва да става така, че да не предизвиква общественото мнение и да го настръхва срещу себе си.

Подчертавам: Илчо Димитров свидетелства отвътре за работата на правителството на Жан Виденов, но не бива да имаме никакви съмнения, че разказаната история е история на правителствата и на другите партии. Политическият механизъм е еднакъв за партийните субекти, а и успяващите да влязат във властта са хора с един и същ манталитет, похвати, поведение и начин на мислене. Така че Илчо Димитров ни е дал типологията на политическия живот от края на XX век, който за съжаление почти не се е променил. Различията са вероятно единствено в отделни подробности и в публичността, която партиите им придават.

Спирам се на тези аспекти в дневника на Илчо Димитров. Но в него има изключително много факти, наблюдения, размишления, изводи и поуки, които трябва да бъдат видени и анализирани. Подобни свидетелства трябва задължително да се четат и изучават, да се анализират фактите и обясняват причините за грешките, за да не се повтарят.

И за да знаят сегашните политици и да помнят какво ще ги последва, ако не са разбрали уроците на големия ни учен...

СЪБЕСЕДНИК

Елена Огнянова:

Радиото и телевизията са гробокопачи на българския език

Автентичното народно творчество ще умре, днес това безценно богатство е почти забравено, казва известната българска писателка и фолклористка

Кирил МОМЧИЛОВ

- Госпожо Огнянова, още Карл Маркс, когато критикува Адам Смит, който приема, че има само една форма на общественото производство и това е материалното производство, казва - има и производството на идеи, има и духовно/културно производство. Вие какво мислите за труда на хората от тъй наречената "нематериална сфера"?

- Всеки един от тях е творец, личност. Той може да е неграмотен и да създаде една песен, както е било през вековете. Всеки може да копае, не казвам, че не си заслужава възнаграждението, но за творците и днес някои мислят, че трудът им не струва и пукнат грош...

- Вашите книги за традициите и празниците в България - български, арменски, еврейски, мюсюлмански и цигански, са с голяма образователна и познавателна стойност. Защо у нас, при свободно изповядване на вярата, хората - млади и стари, не съживяват празниците и обичаите на дедите?

- Петдесет години съм ги писала, всичко съм видяла и чула, не цитирам нищо от чужди книги. Последната - "Традиции и празници в България", има три издания. Няма да повярват, преди години идва мъж от Яфа, свързва се с мен и ми казва: "Аз израснах в Пловдив, изселих се в Израел, но сме забравили обичаите. Поръчано ми е да не се връщам без вашата книга." Отидохме в книжарницата и той закупи 200 екземпляра. Арменците също проявяват интерес, защото и те са забравили традициите и празниците си.

А ние, българите, какво правим? Показваме по телевизията коледа - дядо и внуче!? Показваме как баба и внуче лазаруват!? И ги награждаваме. Няма ли кой да спре тези глупости. От паметника коледуват момчета, лазаруват момиченца...

- Какво мислите за душевността на днешния българин, за езика на българите? Безпаричието или бездуховността е по-голямото зло за нацията? Защо допускаме да умира фолклорът, а с него и старите думи, новите пък са непонятни за народа...

- Нашият език е най-богат, изключително богат: благодаря = благо-даря, говиждане = го-вижда-не, а не мерси, не окей! Слушам доцент от Софийския университет да ми говори, че работели над осъвременяването на българския език... Издали "Речник на съвременния български език" и изхвърлили не знам колко хиляди "остарели" думи за сметка на нови, от чужбина... Защо англичаните не изхвърлят от речниците "остарели" думи? По радиото и телевизията не може да чуем нито една хубава българска дума. Ако се запознаете с програмите по литература за учещите се, ще видите колко малко часове са отделили за българското народно творчество. В петте тома "Речник на българския език" от Найден Геров съм преброяла 12 000 поговорки и гатанки. Днес това безценно богатство е почти забравено, чета и слушам как полуграмотни журналисти и политици "осъвременяват" пословици и поговорки: "Ако би мирно седало, не би чудо видяло", "Хладна водица, бистра главица", "Ножът опрял до гърлото", "Каквото повикало, това и отговорило"...

Фолклорът ни ще умре, защото на децата и младите никои не предлага автентични народни песни. По националното радио "Хоризонт" су-трин до шест часа кой слуша "По първи петли"? Бабите и дядовците! Младите по това време спят.

- От първия национален събор напяване в Странджа планина (през май 1960) изминаха петдесет и осем години. Тогава организаторите му са искали "да се провери сегашното състояние на нашата

народна песен и се потърси начин за събуждане на интерес към нея". Какво е положението днес? Чалгата ли ще ликвидира автентичната ни песен?

- Чалгата пред всичко друго! Не казвам, че от попфолка не съм слушала и чудесни песни. Слушала съм неведнъж Илия Луков - публиката онемява, когато той запее, особено без съпровод. Илия постига главната цел - този, който го слуша, да запее песента. Вярно е, че създаването и претворяването на една песен е много трудна работа, но който признава труда на истинския певец?

Като председател на журито на Общобългарския младежки събор "С България в сърцето", който се провежда в Каварна, трябва да ви кажа, че там и малки деца, туркиччета, пеят великолепно български народни песни. Събори и напявания много, но колко пъти в седмицата по радиото и телевизията чуваме народни песни? А защо да няма и рецитали на народни песни по различни поводи?

По музиката, която излъчва Българското национално радио, не може да се познае, че е българска радиостанция. Нима ние, слушателите му, сме престанали да бъдем българи?

- Вие сте автор и съставител на сборници с народни песни, с приказки и легенди. Срещата сте се със стотици информатори и изпълнители. Защо изчезнаха сладкодумците? Нима устното народно творчество не изразява най-пълно народната душа?

- Сладкодумци все още има, но няма кой да ги чуе и запише. Само от моята майка Иванка Добранова съм записала 260 народни песни, 300 приказки и легенди, 5000 пословици и поговорки, 250 гатанки... Ще повтора и потрета - радиото и телевизията са гробокопачи на българския език и българския фолклор! Чуй-

ЕЛЕНА ОГНЯНОВА е родена на 13 септември 1928 г. в село Радуй, Перник. Завършила е висше образование в СУ "Св.

Климент Охридски". Дългогодишен сътрудник на Института по етнография при БАН, на Българското национално радио и периодичния литературен печат. Повече от 30 години е работила като редактор в издателство "Български писател".

Автор е на десетки книги. Носител на почетния знак "Златен век" - звезда и грамота.

те и вижте кой и как представя календарните обреди, обичаите и празниците... Няма компетентни хора и ценители.

- През годините от новия век над какво работите?

- Повече от двадесет и пет години ме занимава легендарният герой Крали Марко. Проучила съм 137 книги и студиум от целия балкански печат - от богослужебните книги и приписките от XIV век до днес. Само в 53-ия том на Сборника за народни умотворения има 642 епически песни и 211 предания в проза за него. Повече от 400 местности из цяла България носят името му - в ловешкото село Ъглен има Маркови колони и Маркова пещера! В желанието си да не повехне славата на Крали Марко народът ни е дал наименованията на местности и градища. Първоначално са го възпели българи - непосредствени свидетели на героиствата му, а по-сетне и българите от другите краища. Тези факти не ви ли говорят, че Крали Марко е българин? С моята книга искам да разсея твърденията на поета Стефан Цанев и професор Кирил Топалов, че не е имало такъв човек, че не бил българин, а сърбин.

Темата на писателя

Те какво ли си мислят, Андрешко?

Катя ЯНЕВА

Те си мислят глупости. Кажете си им, Андрешко, че се разпуснаха да си мислят пълни негомислия. Че им се привижда и това, което и на сън няма да стане. Любов от първи, втори и всеки следващ поглед. Към Държавата! Към нейните свещени институции, към нейните нови и стари муцуни, към нейните предни и

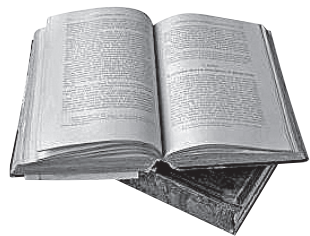
задни дворове. Привижда им се такава любов, Андрешко, която може да се нарече единствено "любов необяснима". Кажете си им, Андрешко, че при наличие на дебелия кожух за съдия-изпълнителя и на съдраното твое септенце любов не може да има. Тази "любов-магическа реалност" ще да я няма.

Как ще възлюбим държавата, която се изтегля от социалните си ангажименти, прекратява своите социални функции, бързо и доста забележително, а вредом настъпва пазители на безредието. Бирник до бирника, контролър до контролора, говорител до говорителя. Говорителите - за капак. Ти - на гола поляна. Кажете си им, че си ял попарата на такава държавна погребва, която предвижда едни да са се ояли и ояли, а простолюдието да наглеж-

да гръзливите кончета. Кажете си им, Андрешко, че си безсмъртен, едно, и че си вече доста образован, две. Кажете им, че знаеш какво е това социални придобивки и силно усещаш как те се ликвидират. Точно когато ти говорят за любов. И кой само ти говори! Да си обичал държавата, държавните господа и гами, сътворените от тях законоположения и законнедомислия, постановления, забрани, наказания. И всички социален тормоз. Ама те и картинката на светлото бъдеще я свалиха от стената, използваша я като салфетка на голямата софра. И да се избършат не знаят - бузите им лъщят от мазното в тази държава. На теб препоръчват любов, пост и молитва.

Те ти вземат доктора. Те ти откъсват гаскала. Те ти затварят школото. Пък ти пращат бирниците да ги обичаш. Кажете си им, Андрешко, че са сбъркали. И притури едно "господа", белким осъзнаят положението.

□ Лавица

“ЖИВОТ В СКАЛИТЕ”

от Мария Лалева издава “Книгомания”. Неизлечимо болна млада жена и малкият ѝ син пристигат в стария Созопол. Запознават се с няколко души, които скоро стават тяхно семейство: Михаил - бивш популярен актьор и настоящ пианист, Демир - мъдър и благ старец, Луиза - борбена и импулсивна арменка, и баба Настасия - ясновидка и гадателка. От този миг животът на всички се преобръща, а съдбите им се преплитат необратимо в любов, раздяла, смърт, прошка, мистика и усещане за предопределеност. Драматичната история на ръба между философията и притчата провокира читателя да си задава въпроси и да изживее цяла палитра от човешки емоции.

“ТАЗИ, КОЯТО СИ ОТИВА, ТАЗИ, КОЯТО ОСТАВА”

от Елена Феранте издава “Колибри” в превод на Мария Добрева. Елена си отива - напуска емблематичния неаполски квартал, населен с персонажи, достойни за най-хубавите филми на неореализма, написва книга, става известна и продължава живота си в интелектуалните среди на следвоенна Италия. Лила остава - интелигентна, талантлива, тя става работничка, отказва се от “новото си фамилно име”, отглежда детето си, заченото от Нино (когото Елена не може да забрави), участва в местните социални сблъсъци... Двете някогашни приятелки сякаш са си разменили ролите, но и двете са неудовлетворени от живота си.

“МЕЖДУ НЕБЕТО И ЛУ”

от Лорен Фуше издава “Изток-Запад” в превод на Венелин Проиков. Жо смята да прекара щастливо годините след пенсионирането си на красивия френски остров Гроа. Но когато любимата му съпруга Лу заболява тежко и го напуска, той е покрусен от скръб. Тя му оставя последно предизвикателство: да направи децата им щастливи. Преди всичко му се налага да разбере в какво се състои щастие за всеки от тях. Постепенно обаче Жо разбира за редица травмиращи събития в живота на най-близките му, които обясняват много техни постъпки. Споделянето на премълчаното им помага да открият път един към друг, да станат по-любящи и сплотени.

“ПУШАЧА”

от Мариам Петросян издава “Хермес” в превод на Нели Пигулева. Книгата е част от “Домът, в който...” (състоящ се от “Пушача”, “Дневникът на Чакала” и “Опустели гнезда”). В покрайнините на града се намира Домът. Мрачен и непригледен, той крие зад неугледните си стени непозната и мистична вселена. Необикновените му обитатели живеят по свои закони, а във всеки ъгъл се спотайват тайни и неписани правила. Само смелите и жадните за приключения се престрашават да отворят вратата на Дома. И първото, което виждат наред сивия интериор, са червените маратонки на Пушача. Тийнейджър, който, подобно останалите обитатели, няма име, а само прякор.

Човешка история, в която е трудно да вземеш страна

Авторката на романа „Рифъм“ Едит Уортън е първата писателка, удостоена с „Пулицър“

След дванайсетгодишна раздяла случайна среща в Лондон съживява миналите чувства на Джордж Дароу и Анна Лийт. Сега нищо не може да им попречи да бъдат заедно - той е ерген, американски дипломат, а тя - вдовица. Заминавайки за Париж с намерение да ѝ предложи брак, Дароу получава телеграма от Анна, която го огорчава и връща спомена за старата болка. На гарата Дароу среща младата, очарователна и духовита Софи Вайнър и двамата отиват в Париж...

“Рифъм”, който издателство “Жар - Жанет Аргирова” публикува в своята поредица “Класика” в превод на Мария Стоева, е една от най-добрите творби на Едит Уортън, задълбочено изследване на човешкия характер, красиво написана, елегантна проза със стегнат сюжет и ярки сцени. С характерния си ироничен стил авторката описва аристократичното общество, което

благодарение на произхода си познава отвътре. Героите ѝ са изобразени като интелигентни и чувствителни хора, които не се задоволяват с това, което им предлага животът, но са неспособни да прекоскат бариерите на обществените условности.

Романът е написан през 1912 г. в апогея на творческата зрялост на Едит Уортън. Той е оценяван най-високо от нейния близък приятел Хенри Джеймс. Творбата пресъздава романтични взаимоотношения, двойни стандарти и непредвидени последствия, в които попадат четирима американци в Европа точно преди Първата све-

товна война, и целият сюжет се върти около казаното и неизказаното между тях. Уортън е безпристрастен наблюдател на случващото се и оставя читателя сам да преживее мислите и емоциите на героите. Това е една “човешка история”, в която е трудно да прецениш кой е прав и кой греша и да вземеш страна. “Рифъм” е филмиран през 1999 г. от американския режисьор Робърт Алан Акерман, в главните роли са Села Уорд и Тимъти Далтън.

Едит Уортън е писателка и дизайнерка, наградена с “Пулицър” за романа си “Невинни години”. Тя е личност с разностранни интереси, светски човек, общувала е с бележити личности като президента Теодор Рузвелт, писателите Скот Фицджералд, Джоузеф Конрад, Хенри Джеймс, както пътешественик. Известна е с милосърдието и благотворителната си дейност по време на Първата световна война, за което президентът на Франция я награждава с най-голямата френска награда - Орден на Почетния легион.

□ За родители

Как да развиваме интелекта на децата си

Всички родители, които искат да възпитат увереност и независимост у своите деца и да помогнат за развитието на техния интелект и естетическо чувство още от най-ранна възраст, трябва да прочетат книгата “150 упражнения по метода “Монтесори” у дома” от Силви Деклеб и Ноами Деклеб (изд. “Сиела”, превод Стефания Ранкова). Тя предлага лесни упражнения, разработени на базата на педагогическите методи на Мария Монтесори. Някои от тях са предназначени за най-малките и може без проблеми да се правят още в първите месеци от живота на бебето, за да се стимулират неговите сетива и интерес към света.

Повечето от упражненията са предназначени за деца между 2 и 4 години, но има и такива за 5-6-годишни. Всички дейности, описани в книгата, са адаптирани по такъв начин,

че да може да се правят у дома със сравнително евтини и достъпни материали, без да е необходима помощта на учители. Целта е родителите да работят с децата си, да прекарват повече време заедно, да играят и да ги запознават с огромното разнообразие на света, без да ги обръкват и натоварват.

Изброените занимания помагат на малчуганите да се научат на подреденост, логика, различни умения от всекидневието, а също и да развият важни когнитивни способности, необходими по-късно в тематиката, писането и ученето на език. Авторите са френски учители, които от години работят по методите на Мария Монтесори. Силви Деклеб е директор на единствената гимназия, в която се преподава по този метод във Франция, а Ноами Деклеб управлява Международното училище “Монтесори” в Бордо.

□ Криминале

Дрор Мишани разчупва клишетата

“Липсващото досие” от Дрор Мишани, който “Колибри” издаде в превод на Красимир Петров, по безспорен начин разчупва клишетата на жанра. Интригата се разгръща постепенно, следвайки не ритъма на литературата, а на живия живот, и изправя читателя пред вечния въпрос за невинността и вината, за признаването и разкаяването. До неочакваната развръзка, която идва

като гръм от ясно небе.

За инспектор Авраам работата в полицията е неговият живот. Той си остава полицаи, дори когато не е на служба, и има тайно хоби: да разкрива грешните ходове, които поднасят майсторите на криминалната проза. Но един на пръв поглед банален случай - изчезването на шестнайсетгодишен младеж, поставя на изпитание способностите му. В семейството и в обкръжението на момчето сякаш всички са се наговорили да премълчават или да крият истината, принуждавайки го

стъпка по стъпка, от заблуда към заблуда, да се домогва до нея и в края на краищата да я приеме, колкото и болезнена да е тя.

Дрор Мишани е роден през 1975 г. в Холон, предградие на Тел Авив, където се развива действото на поредицата романи с главен герой инспектор Авраам. Първият от тях - “Липсващото досие”, е преведен на повече от петнайсет езика и печели наградата за най-добър чуждоезичен криминален роман в Швеция, а също наградата на читателите на френското издание “Поен”. Дрор Мишани бе специален гост на “СинеЛибри” и лично представи филма, заснет по романа “Липсващото досие”.

Бърз преглед на изкуството ни от XX в.

Изложба не само за любители, но и за ценители

Експозицията "Палитри" представя най-ценните произведения, с които галерия "Лоран" разполага. Дори да сте само зрител, а не ценител, ако ви се гледа нещо стойностно, докато кръстосвате по софийските улици, едва ли ще е грешка да спрете за кратко в салона на ул. "Оборище" 16.

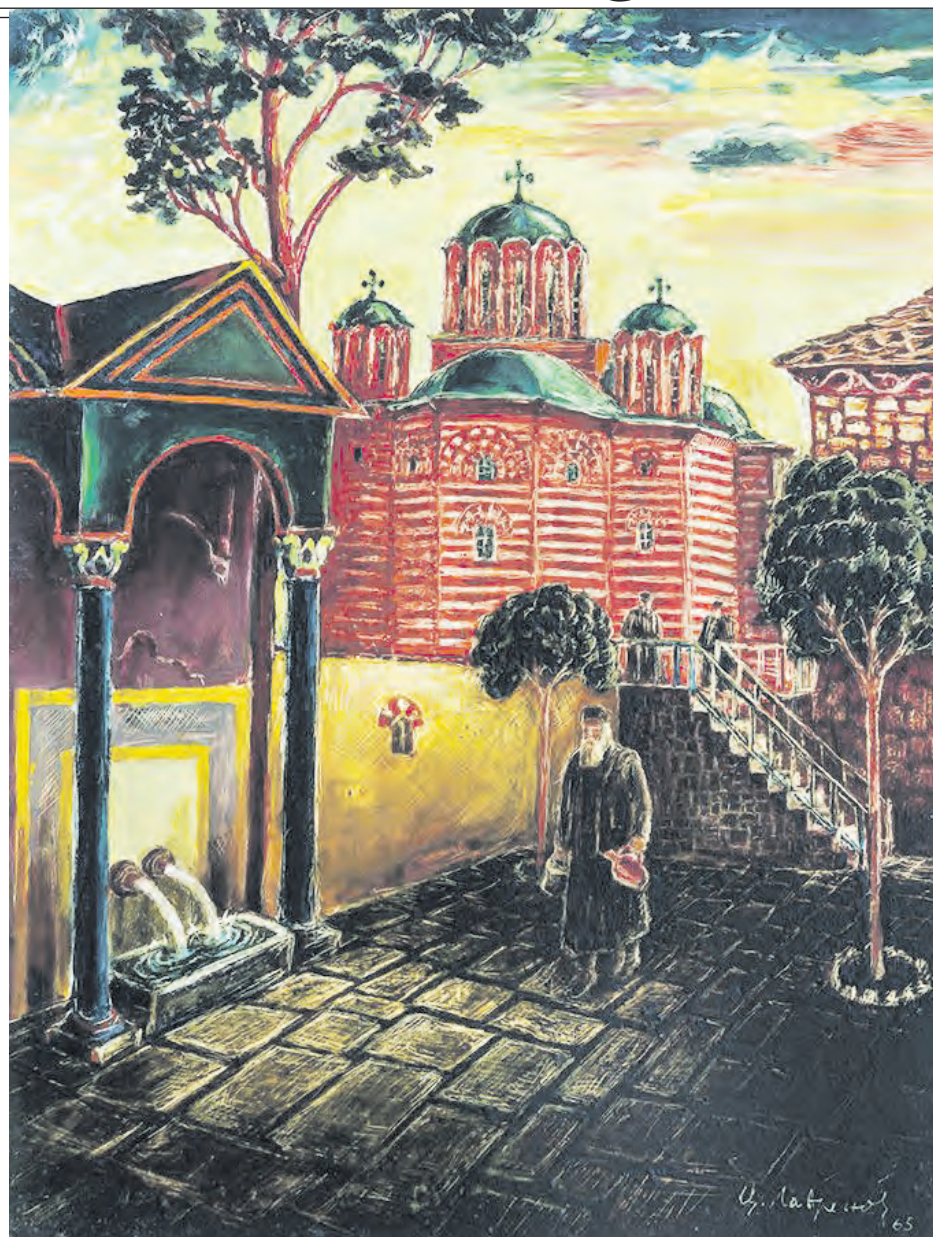
Естествен експозиционен център са работите на Владимир Димитров-Майстора: "В люлката", 30-те г. на XX в. и "Ябълки и круши", 30-те г. на XX в. Двете творби несъмнено се открояват освен с художествени качества и с висока инвестиционна стойност, както и всички произведения. Ще допълним списъка с имената на художници с Елисавета Консулова-Вазова, Христо Берберов, Никола Кожухаров, Васил Захариев, Борис Денев, Цанко Лавренов, Константин Щъркелов, Златю Бояджиев, Йордан Гешев.

Възпитаникът на Флорентинската художествена академия Христо Берберов е представен с две произведения - "Пейзаж от Рила", 1914-1918 г. и "Огнище", ок. 1920 г., показани след

цялостна реставрация в пълния им блясък. Специално заслужава да бъдат отбелязани и картини като "Чешмата в двора на манастира Ватопед", 1965 г. от Цанко Лавренов, "Рилският манастир", 1949 г. от Никола Кожухаров и "Пейзаж", 1975 г. от Бояджиев. Сред лиричните творби е нежният натюрморт "Ваза с божури", 1927, на Елисавета Консулова-Вазова, одухотворен от ефирния маниер на работа с пастела. Борис Денев е представен с две творби - ранната "Изглед от София", ок. 1915 г. и характерната за зрялото му творчество - "Пейзаж с купичка сено", 30-те г. на XX в.

"Царят на акварела" - Константин Щъркелов "присъства" необичайно в изложбата с малка маслена картина. На 25 януари 1914 г., вероятно във Варна, той рисува "Замръзнал фонтан". Днес шедьовърът е в галерия "Лоран" след повече от 100 години в частна колекция. Изложбата може да бъде посетена до 7 ноември.

Страницата подготви
Надежда УШЕВА

Цанко Лавренов, "Чешмата в двора на манастира Ватопед, Света гора", 1965 г.

Крикор и Мъгърдич Касапян нагминават зрителските очаквания

Пловдивската галерия "Възраждане" показва рисунки на доц. Крикор Касапян и проф. Мъгърдич Касапян до 19 ноември.

Новата изложба на

близнаците Крикор и Мъгърдич Касапян е толкова изненадваща, толкова специфична като идеи, изпълнение и съответно резонанс от гледания, че човек неочаква-

но, малко или много, се стряска. Мощната фантазия на творците, неограничените им възможности за реализация на проектите им надминават многократно зрителските очаквания, посочва Краси Алексиева.

Композиционните изпълнения са толкова впечатляващи, толкова философски и идейно подплатени, че зрителят разбира, че в тези рисунки е попаднал на нещо изключително, смело и разтърсващо, допълва галеристката.

Крикор е роден през 1963 г. в Пловдив. Завършил е ССХУИИ "Цанко Лавренов" и НХА, специалност графика. Осъществил е шест самостоятелни изложби и е участвал в редица общи в Япония, Испания, Германия, Белгия, Холандия, САЩ, Англия и Полша. Преподавател е по рисуване в АМТИИ в Пловдив.

Мъгърдич е роден през 1963 г. в Пловдив. Завършил е ССХУИИ "Цанко Лавренов" и НХА, специалност графика. Осъществил е 6 самостоятелни изложби и е участвал в множество общи експозиции в Япония, Испания, Германия, Белгия, Холандия, САЩ, Англия и Полша.

Вълнуващите и изящни фигури на Десислава Минчева

Столичната галерия "Сезони" представя изкуството на Десислава Минчева -

нейните великолепни портрети и изящни фигури. Произведенията ѝ провокират

съзидателните сили на човешката природа към размисъл, към творчество и вдъхновяват за живот.

Застанал пред творбите ѝ, човек неусетно се озовава във философски, естетически и морални изменения, където би могъл да потърси отговори за преходното и непреходно, за тленността и вечността, за реалността и идеалите. Изложбата се открива на 7 ноември

в арт салона на ул. "Кракра" 2А. Минчева е родена на 29 април 1956 г. в София. Завършила е Националната художествена академия, специалност живопис в класа на акад. Светлин Русев. Нейни произведения се намират в НХГ, СГХГ, в галерии и частни колекции в България и чужбина. По-важни сбирки - на Юго Вутен (Белгия), д-р Петер Лудвиг (Германия), в музея на Академията в Сиан (Китай), акад. Светлин Русев (България). Има повече от 50 самостоятелни изложби у нас и зад граница. Носителка е на Златен медал на конкурс за рисунка на фондация "Агаци" в Италия.

„Фантомът на операта“ идва през януари 2019-а

А последните три спектакъла на „Булевардът на залеза“ от Анджо Лойд Уебър ще се играят на 9, 10 и 11 ноември в Музикалния театър

Легендарният мюзикъл „Булевардът на залеза“ на Анджо Лойд Уебър по либрето на Дон Блек и Кристофър Хамптън ще може да се види за последно на сцената на Националния музикален театър, научи ДУМА от София Стойчева, експерт ВО на НМТ. След дълги преговори в края на 2016-а британският композитор отстъпи правата за 25 представления на Националния музикален театър, а премиерата беше през януари 2017 г. Важно условие при отстъпването на правата, което Уебър поставя, е че в зависимост от успеха на „Булевардът на залеза“ ще даде правата и за другия свой емблематичен и дългоочакван от българската публика мюзикъл „Фантомът на операта“.

След успешната постановка на Пламен Карталов на „Булевардът на залеза“, отново под негова режисура, българската публика ще гледа през

януари най-очакваната премиера на 2019 г. - „Фантомът на операта“, постановка на НМТ „Стефан Македонски“. На тази сцена вече са играни и другите популярни произведения на гениалния композитор - „Евита“, „Котки“, „Исус Христос суперзвезда“, „Йосиф и фантастичната му пъстра дреха“. НМТ си е извоювал правото от фирмата на сър Уебър да прави „реплика“ на неговите творби, т.е. да има свобода в трактовката, режисурата и при избора на творческия и техническия екип.

А последните спектакли на „Булевардът на залеза“ са в три последователни вечери - на 9 и 10 ноември от 19 ч. и на 11 ноември от 17 ч. Главната роля на бившата икона на нямото кино Норма Дезмънд изпълняват блестящите солистки на НМТ Деница Шопова, Калина Ангелова и Людмила Козарева. В ролята на неуспелия сце-

Деница Шопова като Норма Дезмънд в „Булевардът на залеза“

нарист Джо Гилис, който се опитва да се възползва от Норма, за да направи кариера в Холивуд, се възползва най-младият солист на театъра Денко Проданов. В любовния триъгълник между Джо и Норма попада и Бети Шифър - невинната героиня пресъздават талантливите млади солистки на театъра Весела Делчева и Илона Иванова. В ролята на верния иконом на Норма - Макс, който я държи далеч от реалността и поддържа илюзорната ѝ представа, че все още е на върха на славата си, ще гледаме доайените на театъра Христо Сарафов и Николай Борисов.

Диригент е Игор Богданов, сценография Иван Савов, художничка на костюмите Цветанка Петкова-Стойнова, хореография Антоанета Алексиева, Катя Богданова, хормайстор Людмил Горчев, ас. режисьор Юлия Маринова, превод Живко Ботев, превод на текстовете Живка Шопова. В останалите роли ще видим Иван Панев, Станимира Василева, Юлия Маринова, Емил Митрополитски, Тодор Велков, Александър Панайотов, Лъчезар Лазаров, Румен Григоров, Владимир Грудков. Участват хор, балет и оркестър на Националния музикален театър.

Живата легенда на гжаза, фънка и соула Рой Айерс с първи концерт у нас

Малко са артистите на музикалния небосклон, изпреварили времето си с десетилетия, а още по-малко са тези, до чийто талант можем да се докоснем на живо, и то на родна сцена. Ето защо, точно осем години след началото на сътрудничеството помежду си, „Reel Feel“ и „София лайв клуб“ избират да зарадват меломаните и да празнуват именно с концерт на легендарния Рой Айерс. На 12 ноември феновете ще имат уникалния шанс да се насладят на нестихващата му енергия и да преминат заедно с него през емблематичните му композиции, белязали историята на музиката, научи ДУМА от Мира Цветкова.

Ветеран във всевъзможни жанрове и течения, пионер на джаз фънка, кръстник на нео соула, ключова фигура в ейсид джаза, изключително виртуозен вибратонист, вокалист, талантлив композитор и продуцент - Рой Айерс е всичко това, както и един от най-семплираните артисти за последните десетилетия, редом до Джеймс Браун. Творчеството му е повлияло пряко музиканти от най-разнообразни стилове. Сред най-обичаните му парчета са „Everybody Loves the Sunshine“, „Searchin“, „We

Live in Brooklyn“, „Baby“, „Daylight“, „Coffy Is the Color“.

Рой Айерс се ражда в Лос Анджелис през 1940 г. и израства в епичентъра на южнокалифорнийската музикална сцена. Още като 5-годишен получава лично от доайена Лайнъл Хамптън палки за вибратон, освен това се учи да свири на стийл китара и пиано, по-късно започва да пее в църковен хор. В началото на 60-те, само за година, преминава от бибоп оркестрант в главно действащо лице и започва да записва. През 1966-а напуска колежа и се присъединява към небезизвестния джаз флейтист Хърби Ман. В началото на 70-те основава Рой Айерс юбикуити, като джазовият му талант и първоначалното влияние на Майлс Дейвис и Хърби Хенкок секстет постепенно отстъпват място на все по-експресивната му, еkleктична, търсеца и експериментиреща натура.

Рой Айерс изследва смело границите между стиловете, преминавайки от джаз през фънк към арендби и дори диско. Той е непомръкващ талант, свирел пред милиони хора в Япония, Австралия и цяла Европа.

„Volver“ събира оперна звезда и гушата на испанската китара

Албума „Volver“, съвместен проект между световноизвестния тенор Пласидо Доминго и испанския китарист Пабло Сайнц-Вийегас, представи в средата на октомври „Вирджиния рекърдс & Sony Classical“ на физически носител (CD) и в дигитална версия.

„Volver“ за първи път събира легендата на операта и „душата на испанската китара“, както е определян Пабло Сайнц-Вийегас. Двамата записват дванадесет от най-популярните и обичани съвременни песни от Иберийския полуостров и Латинска Америка, включително три солови пиеси за класическа китара - „The Spanish Coplas“, „Nostalgic Fado“

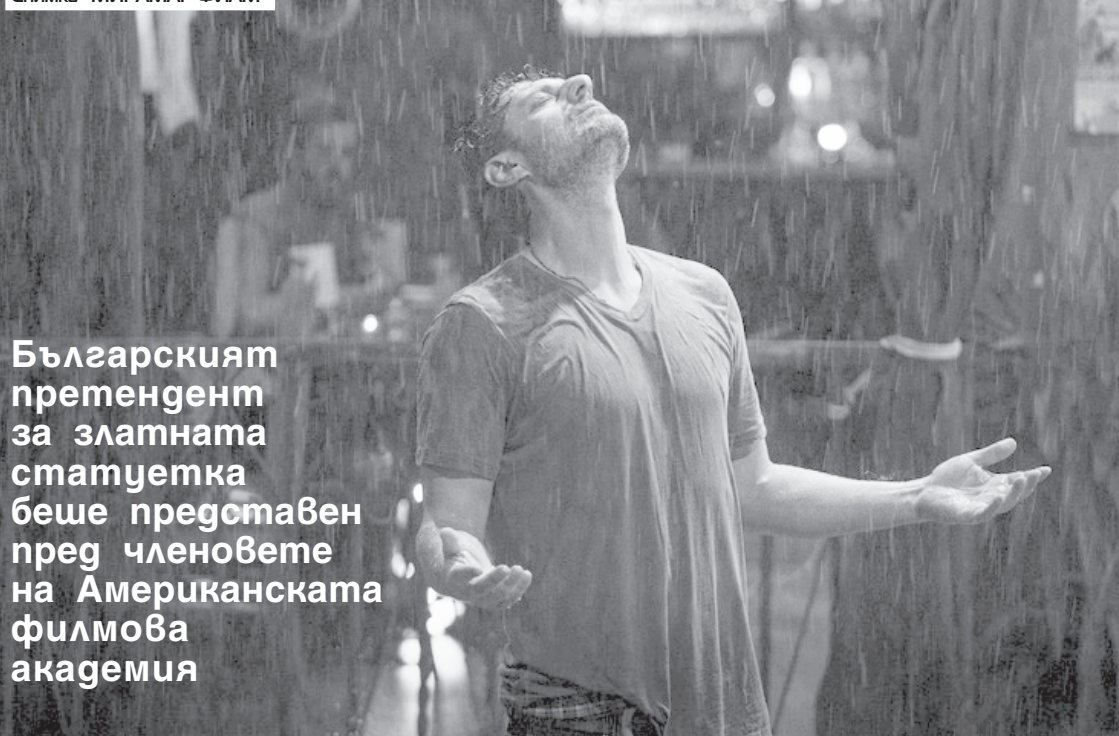
и „Mexican Bolero“. В албума влизат още песни като „Gracias a la vida“, написана от Виолета Парас (въведена в почетната зала на композиторите през 2013 г.), „Volver“ от Алфредо ле Пера и Карлос Гардел, „Sabor a mí?“ от Алваро Карио и други.

Всички песни и пиеси са преаранжирани от носителя на 12 „Грами“ - световноизвестния музикант Рафа Сардина. Резултатът е нови, вълнуващи интерпретации от един от най-величествените гласове на нашето време под изключителния аккомпанимент на китара.

Страницата подготви
Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

„Вездесъщият“ започва кампанията си за „Оскар“

Снимка „МИРАМАР ФИЛМ“

Българският претенгент за златната статуетка беше представен пред членовете на Американската филмова академия

Официалната прожекция на филма „Вездесъщият“ на режисьора Илиян Джевелеков, като част от надпреварата за „Оскар“, е вече факт. Тези дни в специална киноза-

ла в сърцето на Холивуд се състоя първата от редица прожекции на българското предложение за „Оскар 2018“ за чуждоезичен филм пред членове на Американската фил-

мова академия.

Продукцията на „Мирамар филм“ беше избрана да представлява България в тази престижна надпревара от Националния съвет за кино, както

ДУМА писа. Общо 87 филма от различни държави по света се борят за влизане в краткия списък от топ 9, който ще бъде обявен през декември. Следващият етап е да бъдат избрани петте заглавия, номинирани в категорията „Най-добър чуждоезичен филм“.

От началото на ноември в едни от най-популярните кинозали в Лос Анджелис, сред които The Landmark Theatre и Laemmle Monica Film Center, ще се състоят редица кинопрожекции и събития, представящи филма и екипа му пред членовете на академията и медиите зад океана, научи ДУМА от Мила Войникова. Сред акцентите на кампанията е специална прожекция, организирана от престижното професионално издание „Deadline Hollywood“, която ще бъде последвана от среща на зрителите с режисьора Илиян Джевелеков и изпълнителя на главната роля Велислав Павлов.

Кампанията по промотирането на филма като българската кандидатура за „Оскар 2018“ е подкрепена от Националния филмов център, Столичната община, „Феър плей интернешънъл“ АД, Ваканционно селище „Санта Марина“,

„Ню Бояна филм студияс“, радио FM+, радио Z-Rock, радио Fresh и се осъществява с медийното партньорство на NOVA.

„Благодаря от името на целия екип на „Мирамар филм“ и от мое име на всички за подкрепата. Надявам се в процеса на продължаващата кампания броят на поддръжниците ни да се увеличи, за да има „Вездесъщият“ по-голям шанс в надпреварата за „Оскар“, заяви Илиян Джевелеков, който е и съсценарист на филма с Матей Константинов.

„Вездесъщият“ спечели през 2017 г. пет отличия на фестивала „Златна роза“ във Варна - голямата награда за най-добър филм, за главна мъжка и женска роля, отличието на публиката и наградата на критиката. По време на 22-рия „София филм фест“ той получи наградата на гилдията на българските кинокритици за балкански филм и отличието на Международната асоциация на професионалните филмови критици и журналисти ФИПРЕССИ.

Страницата подготви
Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

ТРАГИКОМЕДИЯ

КИРАН КОЛАРОВ:
Недоимъкът на любов се гължи на нежеланието ни да разберем околните

„Мълчанието на сестра ми“ на режисьора Киран Коларов (който е и сценарист на филма) е сред родните продукции, които „Киномания“ ще покаже. Трагикомичната история е за

едно самотно и малко странно семейство, което бащата отдавана е напуснал (оставяйки след себе си само колекция от пеперуди - свидетелство за многобройните му връзки), ексцентричната майка Виена (бивша цигуларка, кръстена на Виенската филхармония) се опитва да сплоти, синът - тийнейджър, мечтае да стане писател на еротични романи, а 18-годишната сестра Анди умишлено отказва да говори и контактува само чрез таблета си.

В това семейство, по думите на самия режисьор, е имало предателство и измяна, но в крайна сметка любовта преобразява духовния свят на майката и двете ѝ деца. Анди (Каталин Старейшинска) се увлича по чаровния скитник Динко Кучето (Ованес Торосян), който вижда в младото момиче изгодна сделка, но в крайна сметка се

оказва отчаяно влюбен в него. Деян Донков играе ролята на шармантния цигански барон Бингото, на който Динко има намерение да продаде Анди. След драматични преमेждия сломената майка предприема отчаян ход...

Каталин Старейшинска, която изпълнява главната роля, е сред обещаващите млади актриси в театъра, която вече има номинация за „Икар“ за дебют и за „Аскеер“ за изгряваща звезда.

„Във филма става въпрос за борба за близост и любов. Недоимъкът на любов сред хората може би се дължи на това, че ние не искаме да разберем другия свят, околните и се интересуваме прекалено много от собственото си битие. Нямаме понятие какво са другите около нас“, убеден е режисьорът.

Премиерата за София е в кино „Люмиер Лидл“ на 22 ноември от 18.30 ч.

САТИРА

Сорентино засне политически некоректна комедия за Берлускони

Снимки „КИНОМАНИЯ“/НДК

Противоречивата и скандална личност на бившия италиански премиер Силвио Берлускони е в центъра на филма „Те“ на италианския киномайстор Паоло Сорентино. Режисьорът (който последно демонстрира таланта си с нашумелия сериал „Младият папа“) споделя, че се интересува по-скоро от човека, който стои зад политиката, от неговите мисли и страхове и особено от страха от смъртта и старостта, които вълнуват всеки възрастен човек. Той го представя от различни гледни точки - като чаровник, женкар, привлекателен и стеснителен едновременно, чрез които обрисова сложната според него

личност на Берлускони.

„Изоставен от политическите си съюзници, сваленият премиер е оставен да се справя с личната реалност отвъд публичните скандали и тъкмо тук е същинската сила на „Те“, казва за филма Пиърс Хандлинг, главен директор на Международния кинофестивал в Торонто.

„Те“ се фокусира не само върху Берлускони, но и върху най-приближените му хора, а основният период, в който се развива действието, е между 2006 и 2010 г., когато бившият министър-председател се разделя със съпругата си Вероника Ларио и организира безкрайни партита с млади момичета. Бившата жена на

Берлускони, за която той е женен повече от 20 години, се играе от популярната актриса Елена София Ричи. А в ролята на известния политик е актьорът Тони Сервилло (познат от прекрасния „Великата красота“, донесъл на Сорентино „Оскар“ за най-добър чуждоезичен филм), който прави чудовищно добро превъплъщение, влизайки в образа на Берлускони.

Филмът е саркастична и яростно политически некоректна комедия, присмиваща се както на своя герой, така и на днешна Италия. Той ще може да се види само веднъж в рамките на „Киномания“ - на 25 ноември от 19 ч. в зала 1 на НДК.

Джамология – що е то? Не е за прозорци...

Ако искаш да стигнеш навреме някъде в града – намали скоростта! Това е последното предложение на учениците, заети с проблема с градските задръствания, а тяхната наука се нарича... джамология. Става дума за съвършено нова дисциплина, която се занимава с движението по пътищата и задръстванията по тях. Името идва от английската дума "jam", която в английския език означава освен "сладко" още и "автомобилно задръстване". Неин основоположник е професорът по физико-математически науки на Токийския университет Кацухиро Нишинари.

Японският учен доказва по опитен път, че при правилен подход може бързо и без особени финансови разходи да се реши проблемът със задръстванията и да се намали броят на катастрофите на пътя. Неговите идеи започват да се внедряват в японската столица – мегаполиса Токио, който отдавна се класира на първите места в света по интензивност на автомобилния си трафик. Годишно вече жителите му прекарват по няколко часа дневно в задръстванията, а сега след като започнаха полета да се внедряват професорските идеи на няколко трасета в Токио, експертите там започват да говорят, че катастрофите са намалели с 36%, а задръстванията почти с 50%!

И така – що е джамология, и какви са основните й принципи? На пръв поглед доста странни, най-вече заради главния – искаш ли да стигнеш навреме – намали ско-

ростта. Вторият принцип на Кацухиро е взет от природата, назаем от движението на ... мравките. Те вървят в нишка, никога не се блъскат и не правят "задръствания". Хитрината им е в това че се движат бавно, но с еднаква скорост и не "хитруват" като нашите шофьори – никога

мравка не променя такта си на движение, не спира рязко и не ускорява, не предрежда, не увеличава или намалява разстоянието до предната. Ако само една от тях "реши" да направи нещо подобно, то в общата тълпа ще настъпи верижна реакция на разваляне на строя, нещо което постоянно наблюдаваме по нашите пътища и улици.

За съжаление мравките явно са по-умни от нашите шофьори и много по-дисциплинирани. Именно различното ни поведение на пътя създава проблема със задръстванията. И заради това главната идея на новата система е създаване на условия, които да накарат автомобилисти-

те да спазват постоянна и пониска скорост, както и постоянно разстояние между колите. Това в джамологията се нарича синхронно движение.

Сега на градските улици и трасета карат различни по темперамент, умение и ако щете нахалство шофьори. Дори само един от двата основни типа шофьори – "бързакът" и "заспалият" да е на пътя, се нарушава синхронът на движението, причиняват се катастрофи и задръствания.

Според теорията на професор Нишинари, за да не се образуват задръствания и за да има по-малко удари, всички мепесета трябва да спазват дистанция едно от друго

равна на скоростта си на движение, но не по-малко от 40 метра. Самата скорост, за да е безопасна, не бива да надвишава 50 км/ч. В момента обаче се смята, че безопасната дистанция е половината от моментната скорост на движение на автомобила.

Да се прокарат принципите на джамологията в реалното ни движение е много сложна задача и е за дисциплинирани нации като японската. У нас повече от половината шофьори, да не кажем всичките, постоянно превишават разрешената максимална скорост в населените места и смятат това за нещо нормално. Може би заради ученическата задача за придвижване по най-бързия начин от точка А до точка Б. Най-късото време е и с най-високата скорост, но това просто не работи в градското движение.

Защото скоростта на автомобила ви зависи от постоянно намесващи се фактори – най-вече от присъствието и поведението на околните

транспортни средства. И тук вече не действа "от точка А до точка Б", а законите за хаоса, в който е невъзможно да се предскаже поведението на всеки участник в пътно движение.

За да се прекрати този процес, Нишинари предлага два метода – първият твърдо физическо разделяне на лентите на движение на скоростни, бавни и за обществения транспорт. Вторият е поставяне на пътя на множество препятствия от типа на "полегнал полицаи", които постоянно да принуждават водачите да намаляват скоростта.

В 2020 година, преди началото на Олимпийските игри, движението на всички трасета в Токио ще бъде организирано по принципите на джамологията. Този огромен експеримент ще даде ясен и може би окончателен отговор на въпроса дали наистина в градското движение ще проработи принципът – "Ако искаш да стигнеш навреме, намали скоростта".

Първи снимки на VIP-вана Aurus Arsenal

Aurus Arsenal е третият модел, предвиден за фамилията представителни автомобили Кортж за руското правителство. Преди брое дни по улиците на руската столица беше

ботка на Porsche, в който ще са комбинирани 4,4-литров, V8 с двойно турбо бензинов мотор и електромотор, а сумарната му мощност ще достигне 600 к.с. Предавателната кутия е пълнен автоматик с 9 степени, задвижването е пълно 4x4.

Автомобилите Аурус вече трябваше да влязат в серийно производство, но въвеждането на проекта Кортж в експлоатация става по-бавно от предвиденото. Това е и причината президентът Путин все още да не се вози ежедневно на седана Aurus Senat, а със стария си брониран Mercedes S600 Guard Pullman.

Засега няма снимки на интериора, но може да се предположи, че той ще е доста разкошен. Не са ясни и характеристиките на автомобила, но се предполага, че най-вероятно ще се задвижва от хибриден силов агрегат, разра-

В 2020 година Русия с безпилотно летящо такси?

Инженери от Националния изследователски технологичен университет МИСиС се занимават интензивно с разработката на прототип на летящо такси. По предварителни оценки апаратът трябва да е на линия през 2020 година. Проектът за него е по поръчка на руската компания "Бартини". В момента работите над проекта, съсредоточени в центъра за създаване на прототипи с висока сложност "Кинетика", вече са към края си, а летателен апарат, прототип на бъдещото аеротакси, вече се тества.

В работата си аеротаксита ще ползва три принципа – електротяга, подвижно крило и вертикално излитане и кацане. След излитането винтовете на апарата се преместват постепенно от вертикално в хоризонтално положение и машината лети като самолет.

"В нашия електролет сме реализирали функции на куатрокоптер и на „летящо крило“ – така нареченият конвертоплан" – обяснява техническият директор на "Бартини" Виталий Салатов. – "Използваме и т.нар. ефект на Бартини за увеличаване тягата на

винтовете. Те са разположени по двойки, имат особено метално обкръжение и се въртят в различни посоки. Корпусът е направен от полимерни материали, осите са стоманени, захранването е с литиево-йонни акумулатори. Масата на прототипа е около 60 кг, а скоростта на летене към 200 км/ч. Апаратът се управлява дистанционно, излитането му и летенето става с помощта на четирите "крила", всъщност сдвоените винтове, закрепени на подвижни оси. Точно това е и ефектът на Бартини, наречен в чест на италианския авиоконструктор.

Разработчиците на проекта са уверени, че аеротакситата ще се търсят много. Нужда от въздушно пътуване има не само в големите градове, сковани от задръстванията, но и в селската местност, където за качеството на пътищата, ако изобщо ги има, има много да се желае.

Никога не сте имали декоративна лампа от хималайска сол в дома си? Ако това е така, то тогава не знаете какво изпускате! Солните лампи са не само красива декорация, но и източник на мека, релаксираща светлина. Най-важното им качество обаче е, че те функционират като натурален "филтър" за чист въздух – до леглото, на бюрото, в дневната или където решите!

Какво представляват?

Те са изработени ръчно от сол, добита в планината Salt Range, в подножието на Хималаите, Северен Пакистан. Изборът на модели е голям, тъй като лампите се изработват в най-различни форми и размери – солна сфера, солна купа, скала, солна пирамида, куб и др. Основата им най-често е изработена от дървен материал за по-естетичен вид и използват ниско-волтажна крушка в сърцевината си.

Пречистват и „дезодорират“ въздуха

Това е може би най-добре познатата от всички ползи на солните лампи и е честа причина, поради която хората решават да си купят такава. Тяхната способност да премахват от въздуха прах, фини частици, цигарен дим и други замърсители са ги превърнали в обект на силен интерес.

С какво толкова са специални?

Солните лампи пречистват въздуха чрез силата на хигроскопичността. Това значи, че те привличат водни молекули от заобикалящата ги среда (както и всички други чужди частици, които може да бъдат покрай тях), а после ги абсорбират в солните кристали. Когато лампите се нагряват, влагата се изпарява отново във въздуха, но

Лампите от хималайска сол

всички вредни микроскопични частици и миризми остават заключени в солта.

Спомагат за облекчаване на симптоми на алергии и астма

Тъй като лампата от хималайска сол е способна да премахне от въздуха микроскопични прахообразни частици, пръхот и леки косми от домашни животни, мухал, плесен и други вредни частици, поставяйки това украшение в помещението, в което прекарвате най-много време, можете да допринесете за значително намаляване на дразнителите, причиняващи алергии у дома. Дори хора, които страдат от астма, би трябвало да забележат положителна разлика в здравето си.

Облекчават кашлица

Повечето домове са пълни с положително заредени йони, които не са особено ползотворни за здравето. Йоните с положителен заряд могат да се породят от редица фактори, но най-често това се оказва електро-техниката, която ни заобикаля.

Един от лошите ефек-

ти, които са резултат на постоянното вдишване на положителни йони, е, че микроскопичните реснички, които са по човешката трахея стават лениви и не работят толкова добре при блокирането на замърсители към белите дробове.

Абсорбирайки частици и влага от въздуха, лампата от хималайска сол привлича и позитивни йони. След това, когато нагрята сол изпуска чисти водни изпарения във въздуха, тя изпуска негативни йони, които демонстрират обратната на положителните йони способност, а именно – подобряват активността на трахейните реснички, за да поддържат чисти белите дробове.

Какво означава това накратко: освен, че премахват замърсители от въздуха, солните лампи помагат и на човешкото тяло самостоятелно да филтрира приемания въздух по-ефикасно.

Подобряват енергийните нива

Винаги, когато прекарваме време на открито в район с чист въздух, се чувстваме заредени с енергия. Това е защото сме били изложени на концентрация от негативни йони, същите, кои-

то се излъчват от солни лампи. Ако често се чувствате отпаднали и не знаете защо това е така, опитайте да сложите солна лампа в стаята или стайте, в които прекарвате най-много време. След около седмица би трябвало да забележите положителна промяна.

Неутрализират електромагнитна радиация

Днес повечето от нас живеят в океан от електромагнитна радиация (електросмог), която се излъчва от електронните устройства навсякъде около нас: компютри, телевизори, мобилни телефони, таблети, WiFi рутери, антени на мобилните оператори и т.н. Въпреки, че електромагнитните вълни са невидими за нас, дълготрайното излагане на такива, може да има сериозни последици върху здравето. Постоянното излагане на електромагнитна радиация повишава нивата на стрес, причинява хронична умора, понижава имунитета на тялото и др.

Изпускатки негативни йони във въздуха, лампите от хималайска сол спомагат за неутрализирането на електромагнитната радиация. Поставете солна лампа до компютъра, телевизора

или всяко друго електронно устройство, което използвате често. По този начин ще намалите потенциалните лоши ефекти и ще предпазите здравето на цялото семейство.

Насладете се на по-добър сън

Друг страничен ефект от излагането на висока концентрация на позитивни йони във въздуха е влошеното качество на сън. Както вече казахме, работейки като генератор за негативни йони, лампата от хималайска сол може да помогне. Поставете една или две лампи от хималайска сол в спалнята, за да подобрите качеството на въздуха, а оттам и това на съня си.

Ако светлината ви пречи да заспите, просто оставете лампата да работи през деня, докато сте будни, и я загасете, когато си легнете. Тези, които живеят в райони с влажен климат, трябва да знаят, че когато солната лампа е хладна, повърхността ѝ може доста да се овлажни и да се образуват водни капки. Това по никакъв начин не пречи на функционалността на осветителното тяло, но е добре да подложите една малка

чинийка под нея, за да предпазите повърхността, върху която сте сложили лампата.

Намаляват статичното електричество във въздуха

Това може да не изглежда като някаква особена полза за здравето на пръв поглед, но статичното електричество може да ви причини стрес, уплаха и неловкост. Статичното електричество може да ви „удари“, когато най-малко очаквате, например, когато посегнете за бравата на вратата, да целунете любимия човек или да погалите домашния си любимец.

Екологично чист източник на светлина

И накрая, но не на последно място, всички истински лампи от хималайска сол са безвредни за околната среда, а добивът на сол за изработката им не вреди на природата.

Извод: Солната лампа ще допринесе не само като декорация от естествен материал у дома или офиса, а и ще повлияе благотворно на цялостното ви здравословно състояние!

Баня в кутия

Френската дизайнерска компания Line Art създава интересно решение, представляващо просто баня в кутия. Специалната разработка за La Fonction е рожа на съвременната дизайнерска мисъл.

Както се вижда от снимките, имаме масивен дъбов шкаф, който е събрал компактно стандартно обзавеждане за баня. В затворения си вид наподобява конструкцията на обикновен гардероб и едва ли някой би предположил какво се крие във вътрешността му.

Масивната дървесина и дизайнът излъчват солидна доза спокойствие и те-

жест. Сглобен е от успоредни високи греди, напомнящи добре познатите конструкции за сауна или парна баня за открити пространства.

Предимството на тази баня в кутия е компактният ѝ вид. Солидната височина и тясното пространство, което заема на ширина е добра предпоставка да се позиционира във всякакъв тип помещение със стандартни размери.

В отворено положение модулет се разделя на условни три части. Централната конструкция побира няколко чекмеджета за съхранение, над тях мивка и голямо удобно огледало. Подвижните страници представляват рафтчета с подходящи приставки, закачалки за мултифункционална употреба. Помислено е даже за суетните господа. Имате допълнително подвижно огледалце, което ще ви помогне да подстрижете брадата си, без да ви липсва необходимият комфорт.

В този модул има както къде да поставите душ гела и козметиката си, така и къде да закачите хавлиите за баня.

Изключително практично решение, подходящо както за всекидневна употреба в малко жилище, така и за ваканционна вила в гора-та или на морския бряг.

GRANDECOR

щастливи у дома

Още идеи за обзавеждане на дома можете да намерите на: www.grandecor.bg

Крехко свинско с гъби и сметана

НЕОБХОДИМИ ПРОДУКТИ:

500 грама гъби
500 грама праз
600 грама свинско филе
2 супени лъжици олио
500 мл готварска сметана
сол на вкус

НАЧИН НА ПРИГОТВЯНЕ:

Измийте и нарежете гъбите на половина. Измийте прера и го нарежете на едри парчета. Изплакнете месото. Подсушете и намажете със сол. Загрейте тиган и поставете олиото. Сложете месото и запечете от всички страни. След това добавете гъбите и прера. Гответе за около 10-ина минути. Свалете от котлона и поставете във форма за печене. Гответе в предварително загрята фурна за 30-40 минути.

Бърза и много вкусна салата с фасул

НЕОБХОДИМИ ПРОДУКТИ:

300 грама сварен фасул
1 буркан консервирани гъби
300 грама кисели краставички
1 глава лук
2-3 скилидки чесън
4-5 супени лъжици майонеза
50-70 грама крутони
магданоз по желание
сол
черен пипер

НАЧИН НА ПРИГОТВЯНЕ

Отцедете гъбите и ги нарежете като за салатата. Същото направете с киселите краставички и лука. Поставете зеленчуците в купа. Добавете сваре-

ния фасул, крутоните и магданоза. Нарежете чесъна и го добавете към майонезата. Разбъркайте и прибавете към останалите продукти. Разбъркайте и овкусете със сол и черен пипер. Декорирайте и поднесете.

Още рецепти и вкусни изкушения
можете да намерите
на www.receptite.online

Фантастично ястие с яйца, чушки и кисело мляко

НЕОБХОДИМИ ПРОДУКТИ

1 килограм печени чушки
100 грама сирене
магданоз
черен пипер
сол
2 супени лъжици олио
3 яйца
4 супени лъжици кисело мляко
2 супени лъжици брашно
щипка сода бикарбонат

НАЧИН НА ПРИГОТВЯНЕ:

Нарежете чушките на ленти. Поставете ги в огнеупорна форма за печене и добавете олиото. Натрошете сиренето и поръсете. Овкусете със сол, магданоз и черен пипер и разбъркайте.

Разбийте яйцата с киселото мляко. Добавете брашното и содата. Разбъркайте добре и полейте чушките. Поставете в предварително загрята до 200 градуса фурна. Печете за 20 минути. Извадете ястието и поднесете топло.

Въпрос:

Когато слугите на народа ни казват, че времената са тежки, криза е и трябва да затягаме коланите, е време да се замислим - трябва ли да плащаме за толкова слуги?

Не е фантастика:

Един човек влиза в супер бар, където робот стои зад плота вместо барман. Отива човекът на бара, а роботът го пита:

- Колко е вашето IQ?
Човекът отговаря:
- 150.

Роботът веднага му сипва 16-годишно уиски и започва разговор за глобалното затопляне, интерференцията на заобикалящата среда, квантовата механика, нанотехнологиите и т.н. Човекът остава много впечатлен от вечерта и затова и на другата вечер решава да тества робота. Когато роботът го пита за неговото IQ, той казва 80. Веднага роботът му сервира бира и му говори за футбол, карти, любими ястия, жени и пр. Все така

заинтригуван, човекът се връща на следващата вечер отново. Роботът го пита:

- Колко е вашето IQ?
А човекът отговаря:
- Мисля, че е около 20.
Тогава роботът му сервира една голяма Карнобатска и го пита:
- Е, ся к'во? Пак ще гласуваме за ГЕРБ, а?

Модерни времена:
Черна дупка - Това е расизъм! Трябва да се казва - Афрокосмическо

отверстие!

©
Лондон, Темза, табела "Риболовът е забранен", под табелата джентълмен с въдица. Приближава се полицаи:

- Глобявам ви 10 паунда, сър!
- За какво, сър?
- Тук е забранен риболовът, сър!

- Аз не ловя риба, а къпя червея си, сър!

Полицаят се отдалечава, но след малко пак се появява:

- Покажете ми вашия червей, сър.

- Ето го, сър! - отговоря джентълмена и вади от кукичката с нанизания на нея червей!

- Глобявам ви 20 паунда, сър!!

- За какво, сър?

- Тук не е разрешено къпането без бански, сър!

©
Полов живот:

И ако мъжът търпеливо е изслушал жена си какво й се е случило през деня с най-големите подробности, това категорично да се брои за предварителна любовна игра...

©
Тези умни уреди, работата не вършат. Включвам робота прахосмукачка, а той се дотъртя до умния хладилник, и цял ден обсъждат какъв гладник и мърляч е техният стопанин!

©
Из женски форум:

- Момичета, повече никога, ама никога не оправяйте нещо у дома, което можете самички! Преди три дена заредих акумулатора на семейния ни авариал автомобил, смених спуканата му гума, смених гумичката на течния кран в кухнята и подлепих с полиуретанова паста няколко плочки в кухнята... вече трети ден текат интензивни скандали у дома - кой е майстора-любовник

и дали изобщо той е само един?!

©
Нищо ново под слънцето:

Сега идвал новосъздаденият красив български празник Хелюин! Ама влезте в която и да е чалготека, пуснете си по телевизора нещо от Народното събрание, изслушайте едно интервю на пожарникаря ни и ще видите, че празникът отдавна е стъпил на българска земя!

©
Някъде в Габрово.

- Хайде, сине, духни свещичките и си намисли желание.

- Да ми купиш торта...

©
- Вие уролог ли сте?

- Не. Аз съм уфолог. Заминавам се с пришълци от Марс и Венера.

- А, точно вие ми трябва. По венерически причини!

©
- Мамо, защо мислиш, че съм пьяна?

- Защото съм татко ти...

©

Людмила АСЕНОВ

Щастлив човек

Димитър БЕЖАНСКИ

Есен е. Мека, топла, златна есен.

Според поговорката това е сезонът за броене на пилци. Сега обаче времената са други. Ето, Гошо Бизона например си брои колите. Сгъва един по един пръстите и брои:

- МерСедесо - едно, бемвето - две, алфата - три... После фордчето - четири... Бафмааму, па ги объркях!

Трудно му е на Бизона. Едно, че пръстите му са целите в пръстени и мъчно се сгъват, и второ - колите му са осем, а той може да брои до пет. Но нали сезонът е такъв - за броене - не се отказва, ами почва отначало...

Яшо от Факултето пък брои вагони на Сточна гара. Брои - едно, две, три... На двадесет казва "стоп" и праща аверите да опразнят точно двайсетия вагон. Знае Яшо, че баш в тоя вагон са японските лаптопи. Откъде знае - то си е негова работа! Професионална тайна, брато!

Политиците пък си броят електората. Освен, че е есен и местни избори

наближават - време за броене е. Някои броят с милиони, други броят с хиляди, а има и такива, дето като преброят жената, балдъзата, тъщата и братовчедата - спират и започват пак отново: пак жената, пак балдъзата...

Така всеки брои нещо. Кредитният милионер брои милиони (ту в левове, ту в евро, ту в долари), собственикът на верига от магазини си брои магазините във веригата, съдията брои колко апаши е пунал под гаранция и колко му остават за пускане...

А пилци? Пилци брои само баба Керана от съседния вход. Но докато другите - с милионите, с мерцедесите и с дюкяните се мъчат и трият пот от морните си чела, на баба Керана й е лесно да брои:

- Две са - казва - пиленцата ми, две! Едно бройлерче си сготвих за Великден и едно за Илинден. Е, ако е рекъл Господ, и за Коледа може да си купя едно, та да станат значи тринки! Ама то с моята пенсия - може ли повече?

Ех, щастлив човек е баба Керана!

ЗИМА ИДЕ

ОТ НЕТ@С ИНТЕРНЕТ

УМРЯЛ ЕДИН ЗИМОРНИЧАВ. ЗАСТАНАЛ ПРЕД СВЕТИ ПЕТЪР. ТОЙ ОТВАРЯ ГОЛЕМИЯ ТЕФТЕР И ГО НАМИРА:

- ТАКАА, ТИ ЧОВЕЧЕ СИ ПРАВЕДЕН. ОТИ-ВАШ В РАЯ.
- АМА ТАМ КАК Е? ТОПЛИЧКО ЛИ Е? ЧЕ АЗ СЪМ МАЛКО ЗИМОРНИЧАВ...
- ТОПЛО Е, СВЕТО, ПТИЧКИ ПЕЯТ, РЕКИ ОТ МЕД И МЛЯКО ТЕКАТ. С ЕДНА ДУМА РАЙ!
- ДОБРЕ ТОГАВА... ВЛЯЗЪЛ ЧОВЕКА И СЛЕД МАЛКО СЕ ВРЪЩА НА ПОРТАЛА.
- СЛУШАЙ СВЕТИ ПЕТРЕ, ТУКА ИМА НЯМА 23-25 ГРАДУСА. ХЛАДНО МИ Е. НЕ МОЖЕ ЛИ МАЛКО ДА ЗАСИЛИМ ПЕЧКИТЕ?
- НЕ МОЖЕ ЧАДО, ЧЕ ИЗПУКАМЕ БУРИИТЕ. ТУКА Е ТОЛКОВА, НИКОЙ ДОСЕГА НЕ СЕ Е ОПЛАКАЛ...
- ТОГАВА ИСКАМ В АДА. ТАМ НАЛИ ИМА КАЗАНИ, ТРЯБВА ДА Е ТОПЛО?
- НЕ МОЖЕ БЕ ЧОВЕК, НЕ СТАВА ТЪЙ.
- НЕ МОЖЕ, АМА АЗ НЯМА ДА ЗАМРЪЗВАМ...
- ЕМ, ДОБРЕ... ЧАКАЙ ДА ИЗВИКАМ БАШ ДЯВОЛА.
- ДОШЪЛ РОГАТИЯ И МУ ГО ВРЪЧИЛИ. ОНИЯ ПОЧНАЛ ДА ГО КАРА ПО КРЪГОВЕТЕ НА АДА.
- НАШИЯТ СИ ЗНАЕ

САМО „ХЛАДНО Е МАЛКО, ПО-ТОПЛО НЯМА ЛИ?“

ДЯВОЛЪТ ГО РАЗКАРАЛ ПРЕЗ ВСИЧКИ КРЪГОВЕ, НАКРАЯ ГО ВКАРАЛ В 9-ТИЯ И МУ РЕКЪЛ:

- ТУЙ ПОСЛЕДНИЯ, ОТ НЕГО ПО-ГОРЕЩО НЯМА...
- Е ХУБАВО ТОГАЗ, Е ОНИЯ КАЗАН Е ЗА МЕНЕ, АМА АКО МОЖЕ ДА ЗАСИЛИТЕ МАЛКО ОГЪНЯ?
- МИНАЛО ИЗВЕСТНО ВРЕМЕ. СВЕТИ ПЕТЪР СЕ СЕТИЛ ЗА ЗИМОРНИЧАВИЯ И СЛЯЗЪЛ ДОЛУ ДА ПИТА ЗА НЕГО. ДЯВОЛЪТ МУ КАЗАЛ:
- МАНИ ГО ТОЯ. САМО МРЪНКА, ХЛАДНО МИ Е, ХЛАДНО МИ Е... ЗАМИНАХА МИ ДЪРВАТА. ТРЯБВАШЕ НОВА ПАРТИДА ДА ПОРЪЧВАМ. АМА СЕГА МУ СЛОЖИХМЕ ЕДИН ГОЛЯМ КУП ТА МОЖЕ ДА Е ПУКНАЛ ОТ ЖЕГА ВЕЧЕ.
- НЕ МОЖЕ ТАКА, ТОЙ Е ПРАВЕДЕН, НЕ БИВА ДА ГО ТОРМОЗИШ ТОЛКОЗ. ДА ИДЕМ ДА ГО ВИДИМ КАК Е.
- ОТИШЛИ ДО ДЕВЕТИЯ КРЪГ. ДЯВОЛЪТ ОТВАРЯ ЕДНА НАЖЕЖЕНА В ЯРКО ЧЕРВЕНО ВРАТА, ОТ ВЪТРЕ ЛЪХВА НЕТЪРПИМА ЖЕГА ЧАК РОГАТИЯ СЕ ДРЪПНАЛ, А ОТ ВЪТРЕ СЕ ЧУЛО:
- ВРАТАТААА!!!

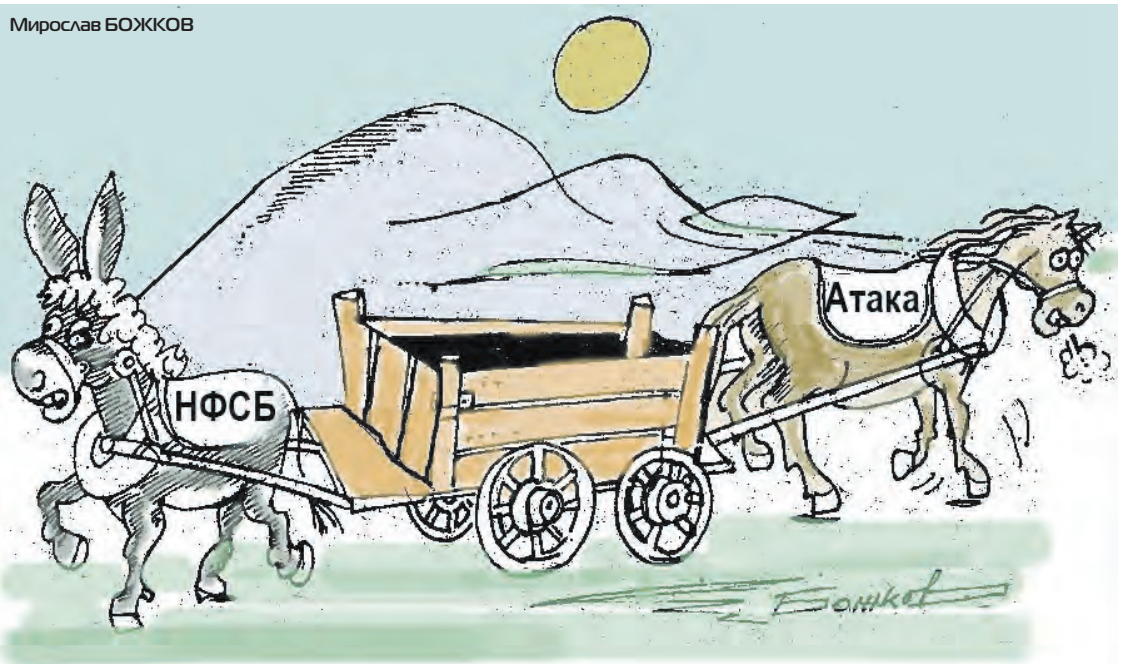

АКО ГОСПОД БЕШЕ ЖЕНА, ДЕСЕТЕ БОЖИ ЗАПОВЕДИ БИХА ИЗГЛЕЖДАЛИ ТАКА:

1. Не цапай!
2. Не си хвърляй чорапите по пода!
3. Не хъркай!
4. Не пуши!
5. Не ходи да гледаш мача с момчетата!
6. Сготви!
7. Не прелюбодействай! (странно съвпадение)
8. Не споменавай по какъвто и да било повод името на красивата си колежка!
9. Купи хляб!
10. Не ми противоречи!

ОТ НЕТ@С ИНТЕРНЕТ

Мирослав БОЖКОВ

Красьо Пищова

Анатолий СТАНКУЛОВ

Ина
МИХАЙЛОВА

Имаме Митьо Пищова, а от два дни - и Красьо Пищова. Тъй де! Вицепремиерът публично се зарече, че ще се гръмне "със законно притежавания си пистолет на площада", ако се докаже, че във ВМРО е влязла дори и стотинка от Македония или откъдето и да било в полза на организацията. Тъй, тъй... Ама никак мирно не звучат тез думи. Къде е синята каска, която вицето нахлупи, за да омиротворява коалиционни партньори?

Забрави Каракачанов какви ги мълвеше: "Нещата се променят, колелото се върти и е хубаво ние като българи да си седнем на столчетата (щях да кажа друго нещо!) и да бъдем малко по-кооперативни един към друг." Сега му е времето да обясни за какъв кооперативизъм иде реч. За онзи със "съратника" Валери Симеонов или за друг.

Ама всичките - все патриоти и войводи. Симеонов го бъзика и

плюе по него, щеше да го опъва на 100 метра гладко бягане и да го къса, а Каракачанов го брани. Ще речеш, че му е ортак. Че що да не е? Кооперативизъм е туй, да знаете...

Не е като да седнат в механата, да наляят руйно вино и да викнат... Ама и туй чудо сме видели. Министър на отбраната като пръв Бай Ганьо да кани лидер на опозицията на... бира. Пропусна надеждата, но щедро заяви, че е готов да сподели първомайското печено агънце на вицепремиерската си трапеза. Туй кръчмарско амплоа си представете как се вихри пред военната министърка на Германия Урсула фон дер Лайен (майка на седем деца) или пред френската й колежка Флоренс Парли. Е, що не и пред албанската госпожа военен министър Олта Хачка или чешката Карла Шлехтова. Що срам бихме брали! Ама щяхме да си спомним излиянията на Каракачанов: "Хайде да спрем с байганьовските изпълнения, крайно време е да бъдем малко по-отговорни". Да го гледам ли, да го слушам ли... Все тая!

Иначе напорист и с размах. Готов е бойната авиация да прати на празника на ЦСКА, тайно и полека, зад гърба на парламента, да ремонтира Су-25 и... Един Господ знае

още какво. А милиарди, милиарди народна пара за модернизация на войската чакат през него да минат. Сакън! Да не сме луди!

Ох, да ви кажа, що не си върти колелото човекът, що не си мечтае за Европа на Жана Д'Арк, а не на Кончита Вурст. Що не си вее байрака и не гърми по сватби и механи, ами министър на отбраната, че и вицепремиер се бара.

Добре го е казал Щастливеца Алеко: "Ама хубава е, пустата му Македония! Имат право македонците, дето милеят толкова за нея. Еле тази солунска митница - на сърцето ми е израснала, ваджията! Ех, че келепир, майка му мечка!... Да ще султанът да ни даде Македония, че да ти се изтърся аз тебе в Солун, ама догдето е нашата партия на власт, че да ти се курдисам аз тебе на митницата... Че да ги пипна аз ония ми ти търговци, две годинки да им обирам каймака - стига ми! Па сетне оттегли се на Охридското езеро, дигни си една вила, па си накриви калпака... Ето, туй се казва патриотизъм. Всичко друго е вятър!... Туй комитети, туй дружества, организация, пропаганда - всичко е бошлаф!"

Е-ех, мнозина са министерствали по нашите ширини, но този с каската и пишова в малкото си джобче ги мушка.

Сатурикон

Колко струва френско гражданство?

Ивайло ДИМАНОВ

Ноемврийското слънце ръсеше радио-активни изотопи, по "Графа" за кой ли път разкопаваха кривите плочки, а министър Каракачанов гонеше Хемикян по трамвайната линия, но телевизионерът бе взел живото-спасяваща преднина...

Изведнъж над премрежения ми взор се надвеси сянката на някакъв униформен силует.

- Ефрейторе, ти си призван да влезеш в историята? Вземи този калашник и се изправи срещу световния империализъм!

- Чакай малко, кой си ти? - попитах аз с въпиющо изумление.

- Полковник Кадафи, единственият, който се опълчи на световните крадци на петрол. Затова у вас, в България, скачат цените, а ти отглеждаш зайци в колата си, вместо да я караш, да се радваш на прекрасната си татковина, да пътуваш по света - свещеното ти право, гарантирано от хартата за правата на човека!

- Ама аз не искам да влизам в историята. Искam да сея картофи!

- Ок, но за тая цел ще ти трябват пари. Вземи автомата и иди да теглиш пари в банката...

Отявлен пацифист съм, но кой каквото ще да разправя, банков кредит се взима много по-лесно с изрядно попълнени документи и калашник, отколкото само с документи. Хората в банката бяха много любезни, дадох ми пари, колкото мога да нося. Не разбрах само защо се скриха зад бюрата и какви бяха ония червени точки, които подскачаха върху вратовръзката ми.

После си тръгнах по живо, по здраво, дори шамар не получих, но мноооого дълго ме разпитваха. Най-тъпият въпрос бе: "За какво са ти толкова пари?" Как за какво - да садя картофи! Нали преди време тъй заръча премиерът. Като няма пари за култура, барем картофи да засади с тия пари.

По едно време търчи Харалампиев, оглежда се на всички страни и ме уговаря.

- Дай 5000 и получаващ българско гражданство!

- Мерси, имам си! А колко пари ще ми струва френско гражданство? Мечтая да живея в Париж...

- Какво си ти, Париж - мансарда в центъра на София.

- Не искам в София, прилича на Бейрут подир тройна бомбардировка. Искam да живея нормално!

В този момент се приближи Анджелина Джоли.

- Скъпи, снимам кавър на Клеопатра, но ми натресоха онзи женчо Джони Деп. Ела, моля те, да играеш Марк Антоний, ролята е лесна, нямаш много реплики, сцените са главно под балдахина...

Събудих се, целият облян в пот. Дисковата херния ме пробуждаше чак в мозъка. Едвам набрах "Бърза помощ". След час и нещо дойде едра, недоспала лекарка, вероятно бивш ветеринар, и ми заби някаква инжекция, най-вероятно против шап.

- Малко по-внимателно, боли ме! - изохках аз...

- Като искаш по-внимателно, викни Анджелина Джоли! - изрева докторището.

- Да, тя вече беше тук! - отвърнах аз, претръпнал от болка, и се унесох с единствената надежда да се върна в онзи приказен сън...

ИЛЮЗИИТЕ - АХ, ТОЗИ НАРКОТИК!

Славчо
КЪНЧЕВ*

По него водят канонаден огън от всички страни. Засега само словесен. Принуждават го да заема кръгова отбрана. Кого?

Побеждават онези, които вярват, че могат

Ралф Уолдо Емерсън (1803-1882 г.) - американски писател

Него! Президента на Съединените американски щати Доналд Тръмп.

Защо?

Понеже, виждате ли, не само слага прът в системата на световната търговия, но и на право я разглобява.

Всъщност какво се стреми да постигне четиридесет и петият американски държавен глава?

Пред сесията на Общото събрание на ООН Доналд Тръмп достатъчно ясно формулира своята политическа концепция: загърбва глобализма и прегръща патриотизма.

В тази насока пакетът от управленски мерки на Доналд Тръмп цели да релокира американските инвеститори обратно към територията на САЩ.

Преди встъпването на До-

**Авторът е председател на УС на Асоциацията за борба против корупцията в България*

КОНЦЕПЦИЯТА НА ТРЪМП ЩЕ СЕ ЯВИ НА ИЗПИТ НА 6 НОЕМВРИ

налд Тръмп в Овалния кабинет на Белия дом безработицата в производствения сектор в Съединените американски щати беше на нивата от времето на Голямата депресия. Перспективите бяха мрачни. Беше ясно, че работните места биха останали загубени, освен ако не бъде променена социалната политика. Тъй като привилегированите и могъщи сектори на американската икономика,

сонал в хотелиерския и развлекателния бизнес и изобщо като хопове на богатото малцинство от своите сънародници.

Както показва социалната обстановка в САЩ, за населението последиците от финансиализацията на икономиката и износът на производство са унищожителни. Тези два процеса са основният механизъм за концентрирането на богатство и власт. Всички американски корпорации със задгранично разположени производствени мощности продължават да правят много пари, но другаде.

Освен ниските заплати, които ги привличат в чужбина, съвсем либералните изисквания за опазване на околната среда и ниските изисквания за безопасност на труда, американските компании посредством конкурентното движение в глобален мащаб на своите инвестиции оказват натиск върху данъчните ставки в държавите, евентуални локации за откриване на производствени мощности, както и върху другите елементи на тяхната социална политика. По посока надолу, надолу, все по-надолу!

Вместо да плащат данъци върху печалбите си в Съединените щати, при изнасяне на производствените мощности извън територията под петдесетте звезди на американския флаг, американските компании лишават родната си хазна от приходи. Обстоятелството, че големите американски корпорации изкарват повечето си печалби в чужбина, създава всякакви възможности за изместване на товара за поддържане на обществото от потенциалните големи данъкоплатци върху останалото население.

Всъщност икономическата доктрина на транснационалните американски компании, спрямо която Доналд Тръмп се стреми да се противопостави, не представлява ноу-хау, откри-

то чак през последните десетилетия на миналото столетие или в началото на XXI век.

Още в началото на XX столетие, привлечен от перспективните свръхпечалби, английският капитал като мощен поток се насочвал към колонии на британската империя, където всестранната поддръжка от страна на тамошната английска администрация му гарантирала неограничени възможности за най-жестоката експлоатация на местното население. През периода 1900-1905 г. в английското стопанство на метрополията били влягани ежегодно средно по 72 млн. фунта стерлинги, а износът на капитал бил 62 млн. фунта стерлинги средногодишно. През следващия период от 1906 г. до 1912 г. тези средногодишни показатели са съответно вече 39 млн. фунта стерлинги и 152 млн. фунта стерлинги. Към 1913 г. английските инвестиции зад граница, предимно в страните на Британската империя, достигат 4 млрд. фунта стерлинги.

Съвсем закономерно със засилването на износа на капитал и експлоатацията на колонии се появяват признаци за застой в националната английска промишленост. Нейното техническо ниво се повдига много бавно, промишленият експорт среща големи трудности. Затова пък доходите на капиталовложенията в чужбина достигат 90-100 млн. фунта стерлинги годишно, като превишават пет пъти приходите от външна търговия.

За сметка на свръхпечал-

бите от колонии английската буржоазия, въпреки загубата на световната промишлена хегемония, все още била в състояние да подкупва върхушката на работническата класа, докато нисшите и средните слоеве на пролетариата страдали от падането на реалната работна заплата.

Над три милиона работници живеели в пренаселени жилища. В работническите квартали смъртността била три пъти по-висока, отколкото в буржоазните. През 1906 г. министър-председателят на Англия бил принуден да признае в парламента, че в страната не по-малко от 12 млн. души живеят в хроническа бедност. Бордеите на Лондон и Глазгоу били грозни свидетелства за жестокото социално разслоение.

Доналд Тръмп, без да е революционер, още по-малко - антикапиталист, понеже самият той е милиардер и целият му съзнателен живот е преминал в усилия да прави пари посредством пари, все пак той е национален капиталист. Изказано с думи прости и мисъл пределно ясна, неговата управленска философия в икономическата сфера, отправеният призив към американските капиталисти е: "Правете своя бизнес така, че, разбира се, да печелите. Но го правете, като интегрирате в дейността си американските трудещи се!"

Концепцията, която е в началото на своето реализиране. И която очаква своята оценка на междинните избори на 6 ноември т.г.

ПРОФ. ВАСИЛ ПРОДАНОВ ПИТА НАКЪДЕ ВЪРВИ СВЕТЪТ

Тодор
КОРУЕВ

Последната си книга "Системни цикли и бъдещето на историята: Накъде върви светът?" чл.-кор. проф. Васил Проданов ще представи на 5 ноември т.г. (понеделник) от 17.30 ч. в новия литературен салон в Тракийския дом на ул. "Стефан Караджа" 7А. В тази книга изтъкнатият български философ - директор на Тракийския научен институт, прави опит през призмата на философията на историята, опираща се на базисни

закономерности, да обясни миналото, но и да погледне в бъдещето. А то при това ускоряване на промените води до свиване на циклите. Затуй авторът пространно се спира на цикличността на историята и системните кризи, развитието на света от глобализация към деглобализация и неравенството, появата на рентиерски и неофеодален капитализъм. Философът проследява движението от края на историята към края на либералната демокрация, подчертава тенденциите на преминаване от неолиберален цикъл към цикъл на консерватизми и национализми, анализира разгръщаната се екологическа и биомедицинска криза.

Читателят ще научи

"Идва ли краят на Запада?", "Вход ли е Четвъртата световна война?", каква е връзката на Европейския съюз с края на двете римски империи. Всичко за книгата ще научите на премиерата, включително и един от изводите на автора, че досегашните лидери от САЩ до България изглеждат като лилпути в сравнение с онези, които са били начело във времената на възходящия цикъл на капитализма. А може би ще научите и новото в световната философия - днешното отношение на Франсис Фукуяма към Карл Маркс.

Направиха бюджет...

От стр. 9

Като не изразходват по-голямата част от тези средства, те бодро отчитат през цялата година как бюджетното състояние е на "шест" и реализират вдъхновяващи излишъци на приходите над разходите. Освен това, в последното тримесечие на годината част от "спестените" средства се насочват към верни другари-кметове, или към министри-отличници. При това, тази роля на бюджетен Дядо Коледа, не е залегнала в Закона на бюджета. Но какво от това. За последните 12 месеца юнаците от ГЕРБ са преразпределили и усвоили колосалната сума от 2,7 милиарда лева по този бандитски механизъм. Но да не мислите, че това може да привлече вниманието на следствието и прокуратурата? О, не. Какво са това някакви милиарди, похарчени извън Закона за бюджета! Те не се занимават с такива "дребни" прегрешения.

Тези счетоводни шмекерии имат тежък отрицателен ефект за икономиката. "Икономисването" на тези пари лишава фирмите от значим фи-

нансов ресурс, пропускат се възможности за заетост, развитие и производство на по-голям брутен вътрешен продукт. Не на последно място, поставя се на недопустим риск националната ни сигурност. Ето ви само един пример. Вече два пъти временно управляващите предлагат и включват в бюджета почти 1,5 милиарда лева за закупуване на изтребители и бойни кораби. И нищо не купуват. Армията ни се топи и обезкръвява. Тя практически не може да удържи нито една от армиите на съседните ни страни. Дето се вика "Да не дава Господ" да се наложи да проверяваме тази тъжна констатация. Само, че съседните ни страни не разчитат на Господ, ами си реализират бюджетните разходи, в т.ч. да си поддържат армиите. И така нищо чудно в някой близък Гергьовден да се наложи да наемем за няколко часа изтребители и хеликоптери от съседни страни, за да има с какво да развеем българското знаме. Но, замълчи сърце, бюджетът ни е равновесен...

Снимка ИНВЕСТОР МЕДИА ГРУП/Димитър КЪОСЕМАРЛИЕВ

Бившата гимнастичка Моника Симеонова и журналистката Десислава Францова са новите лица в спортния отдел на телевизия "България он ер". Всеки ден двете дами ще информират зрителите за всичко важно от света на спорта

АЕЖ се опитва да отговори какво четат българите

Асоциацията на европейските журналисти излезе с анализ върху материалите на десет родни вестника

С амбициозната задача да отговори на въпроса какви вестници четат българите се захванаха от Асоциацията на европейските журналисти (АЕЖ). В Деня на народните будители те представиха проучването си "Печат. Вестник за вестника". Обект на анализ са десет български издания. Агенция "Маркет линкс" е направила социологическо проучване на читателските нагласи, към проучването има анализ на финансовите отчети на медиите, както и на рекламния пазар. Изследвано е публично достъпното съдържание на материалите от 1 май 2017 г. до 30 април т.г. Онлайн през ноември ще бъдат публикувани и отделни профили на всеки от десетте наблюдавани вестника.

Докладът "Какво четем" търси отговори, а не дава "решена" кръстословица, заявяват от АЕЖ, докато представят проучването си.

"Доминиращият модел на оформление в съвре-

менната българска преса е таблоидният формат. Изданията все повече залагат на богат набор от заглавия на първа страница, едри шрифтове, максимално свити текстови колони и наситени визуални акценти", гласи част от констатациите в проучването.

За първите страници на вестниците АЕЖ казва: "преплитат се сериозните новини с висока обществена значимост и инфотейнмънт, представяне на политическите процеси през микрополитики и персони, афинитет към въздействащи заглавия и образен език". Според проучването изданията с по-лек профил и предпочитания към светски новини също навлизат в полето на проблеми от обществено-политически характер. Обобщеният тематичен модел на десетте водещи издания показва широка гама от акценти на първа страница, констатира от АЕЖ. Според тях обаче макар многообразието до голяма степен да

БОРИСОВ ОТНОВО Е В ЦЕНТЪРА НА СЪБИТИЯТА

Най-често споменаваното име в наблюдаваните медии отново се оказва това на премиера Бойко Борисов. От АЕЖ констатира, че той често е представян в активна позиция – като източник на послания и изразител на оценка (спрямо себе си, правителството, политическите процеси в страната). "Повечето издания демонстрират силна предпазливост при публикуването на критични заглавия спрямо премиера. Борисов е обект на изцяло или преобладаващо положително отношение в съдържанието на "Стандарт", "24 часа", "Труд", "Телеграф", "Монитор", "България Днес". "Уикенд" и "168 часа" остават встрани от медийната фиксация върху фигурата на министър-председателя и заемат мълчалива позиция (поне що се отнася до територията на първите страници). Устойчива редакционна критика спрямо Борисов срещаме единствено при "Сега" и "Капитал", като в заглавията на "Сега" острият тон е с по-висока интензивност и с по-голяма видимост", заключават от асоциацията.

покрива интересите на читателите, то техните предпочитания и водещият дневен ред на медиите не съвпадат изцяло. "Най-съществено е разминаването по отношение на международните теми, които са вторите най-търсени новини според отгово-

рите на читателите (43%). На първите страници обаче международните анонси са значително по-ограничени (по 6% за теми от и извън страни от ЕС) и преобладаващо заемат нишата на допълващи, периферни заглавия", констатира от АЕЖ.

Програма „Христо Ботев“ отличи златните си бугители

За 16 пореден път програма "Христо Ботев" на Българското национално радио връчи годишните си награди "Златният будилник". Отличията се присъждат за всеотдайна работа, будителски дух и духовна подкрепа за националната програма за култура, музика и образование. Носители са журнали-

сти от програмата и хора, свързали с нея професионалната си съдба с "Христо Ботев".

Зам.-главният редактор "Музика" Светлана Димитрова е носител на приза за журналистика. За музикално редакторство е отличена Дилана Трачева от екип "Забавна музика". Антонина Кирякова от сектор "Ефир"

към програма "Христо Ботев" грабна наградата за звукорежисура. Колегата Румен Леонидов бе отличен за сътрудничество, награда има и за екип "Артефир" и по-конкретно предаванията му "Артефир", "Какво се случва" и "Време и половина".

Страница на Павлина ДАВИДОВА

Наз@ем от мреж@та

Трябва ли държавата да финансира само "позитивни български филми" и евентуалната реализация на подобен ход предизвикаха оживен дебат в социалните мрежи. Критиците моментално обвиниха гербаджията Тома Биков, че се гласи да връща цензурата от миналото, други пък видяха в идеята добър подход по затвърждаването на родния национализъм.

● Като чета написаното в интервюто и коментарите, ми се струва, че ни убягва основната тема за дискусия. А тя е: Как да финансираме изкуство с обществени средства без да го контролираме? Защото от една страна, видяхме тъжния опростачен резултат от ликвидирането на общественото финансиране на тази сфера, а от друга - здравият разум ни нашепва, че опитът за контрол върху културния резултат води или до мрачна цензура, или до някаква форма на пародия. И се питам щеше ли да има изобщо дискусия и интерес, ако темата беше финансирането на симфоничните оркестри или пък на акварелната живопис. И те са изкуства, нали. Само, че при тях трудно откриваме политика или идеология, не че не имало усърдни опити и в тази посока. Киното е друга бира, както се казва по научному. Понеже е масово изкуство и се гледа от милиони избиратели, изкушението да приложим система за контролиране на резултатите е голямо. Важно е обаче, да преодолеем това изкушение. Поставянето на рамка на мисленето, въображението и таланта никога не е водило до някакъв значим резултат. Поне тук в България аз не мога да посоча такъв исторически период. И накрая. Както всяка човешка дейност и киното се развива успешно предимно в условията на конкуренция. И не когато сто проекта се борят за финансиране на пет от тях, а когато сто реализирани проекта се борят за вниманието на публиката. Не за нейното одобрение. Още по-малко пък да се борят за одобрението на едно жури за да видят изобщо бял свят.

● Абе тоя Тома бил много прост бе. "Под прикритие" показвал държават ни като мафиотска - че тя си е такава. Плюс това БНТ сигурно бая пари е изкарала от продажбата на филма в много страни.

● На пръв поглед държавата трябва да финансира само смислени в културно и образователно отношение продукции, а не такива с насилие и т.н. Но тази идея се изкривява до там, да се твърди, че държавата трябва да финансира само филми, които я показват в добра светлина - така беше при комунизма. А сега кажете, че нещо се е променило - НИЩО. А иначе проблемът на цитирания сериал не е в това, че прави антиреклама на България, а че казва истината. Това е някак си неудобно за пред света. А ние живеем само с това - не какво реално е в България, а какво ще кажат за нас от ЕС. Но скоро този двоен образ ще се счули, защото живеем в реален свят, а не в пещерата на сенките на Платон.

● Работата, господин Биков, на Народните избраници, ако не сте разбрали, е така да кове закони и следи за тяхното изпълнение, че да не живеем в такива сериали. Имаше едни години в които ни заливаха с фалшив морал...

● Никой никога не спира да прави каквито си филми иска, но нека сам си ги плаща или да си търси спонсори. Няма нужда държавата да финансира нечий бездарни напъни. Едно нещо, ако е читаво, само ще излезе на печалба.

● Не давах ли Хитлер и Гьобелс пари само за позитивни филми? И кво последва от това знаете... Това ли иска и тоз блюболлизец-храбър хамелион за новата си ПП ГРОБ!! Те НОВОпокръстените във вярата са най-дейни, щото много трябва да се доказват.. Ама тоз неслучил артист вече прекалява с гъзолизане..

● Не давах ли Хитлер и Гьобелс пари само за позитивни филми? И кво последва от това знаете... Това ли иска и тоз?

(Запазен е оригиналният правопис)

ДУМА

Очаквайте

„МЕРИ БОЙС БЕНД“ ПРЕДСТАВИ В БУРГАС
НОВАТА СИ ПЕСЕН „ДВАМАТА С ТЕБ“

Българският Хор на слепите гостува в Австрия

Турнето „Пътешествие на светлината“ ще продължи до 7 ноември

Първият професионален смесен хор с незрящи изпълнители в света - Хор на слепите „Акад. Петко Стайнов“, гостува в Австрия между 1 и 7 ноември по повод Деня на будителите. Формацията, основана през 1935 г., ще изнесе четири концерта и ще участва в литургия на Българската православна църква. С 83-годишната си история тя е една от най-старите професионални хорове в България.

По време на гостуването в БКИ „Дом Витгенщайн“ ще бъде открита съпътстваща изложба за живота и делото на патрона на Хора на слепите Петко Стайнов - „Както ми харесва - от един до друг до Заедно“. Тя ще разкаже за живота му и ще включи интерпретациите на модер-

ни австрийски артисти. Концертите обхващат голяма част от хоровата литература, започвайки от барока и стигайки до съвременната музика. Хорът на слепите ще изпълни и написаните специално за него две нови произведения на популярния австрийски композитор Алоис Банлаки. Предвидено е и излъчване на документален филм.

Както хорът, така и неговият патрон Петко Стайнов, са пример за радост от живота, интеграция, равнопоставеност за незрящите и хората с увредено зрение. Мотото на проекта е „От един до друг до Заедно!“. Ръководител е д-р Александър Александров, председател на Сдружението за култура и изкуство „Ли-

лавият лебед“ във Виена. Организация - Апостол Миленков, Виена, с подкрепата от българска страна на фондация „Синергия“.

Концертите днес и утре са под наслов „Тебе поем“ - с православни песнопения, в неделя ще има литургия в Българската православна църква във Виена. На 6 ноември ще бъде представен креативно-музикално кулинарният проект „Пъстри трептения“ в сътрудничество със сдружение „Бликоkontakt“ и хор „Табита“ (Швехат). На 7 ноември е заключителният концерт с прожекция на документалния филм „120 г. Петко Стайнов“ (сър субтитри на английски), научи ДУМА от Евгени Митев, фондация „Синергия“.

Посланието на „Янините девет братя“

Д-р Магдалена МАНОЛОВА

Нестихващи аплодисменти, възгласи „Браво!“ звучаха в препълнената зала на Софийската опера на откриването сезона 2018/2019 с историческото заглавие на Любомир Пипков - операта „Янините девет братя“. Заглавие, което бе аплодирано на премиерата си пред международния форум „Опера Европа“ в София и при гостуването на Софийската опера и балет на сцената на Болой театър. Заглавие, което възпламенява исторически събития в един разтърсващ съвременен театър, с послания към нашето време. Спектакъл, избран неслучайно от акад. Пламен Карталов за начало на сезона след успешната премиера. Изборът да се открие с българска опера новият сезон е важна стратегия в осмислянето на значимостта от присъствието на родното изкуство на оперния афиш, редом с обичаните и познати заглавия. Нещо, което Софийската опера отстоява във времето.

Възторгът на публиката, която дълго аплодираше изпълнителите, изправена на крака, даде възможен отговор от тази потребност. Може би защото това преживяване бе събудило нещо от „трепета“ на българската душевност, който някак избледнява в нашето сложно противоречиво време. Трепет, който акад. Пламен Карталов пресъздаде в своята постановка на операта на Любомир Пипков „Янините девет

братя“. Трепет, който оживя с богати нюанси в интерпретацията на тази сложна музикална драматургия под палката на диригента Жорж Димитров.

Лиляна Кехайова пресъздаде метаморфозите на своята героиня Яна - от любяща сестра до убийца, вокално и артистично с една непринуденост. Румяна Петрова изгради вълнуващ образ на майката. Петър Бучков в ролята на Георги Грозни-

ка внуши по забележителен начин сложността на този противоречив герой. Вълнуващо бе изпълнението на Костадин Андреев в ролята на Ангел, брата на Грозника, резбаря, символ на твореца, чиито ръце Грозника посича. Гергана Русекова с дълбокия си глас пресъздаде усещането за магическата на своята Циганка. Хорът и балетът се вписваха в цялата канава органично, като вмъкваша чувството за хумор в трагедията в цялостния спектакъл.

Спектакълът, изтъкан от преплитачи се сюжети с участието на хора и балета, явно бе такова изживяване, че публиката бе притихнала, сякаш бе омагьосана от случващото се на сцената, а то се завърташе като на филмова лента в динамика и визия, която спира дъха.

Бурните овации на зрителите, които сякаш искаха отново да съпреживеят спектакъла, означават бъдеще за българската опера, означават признателност и поклон пред храма на Софийската опера.

КРАТКИ

Ден на отворени врати на разкопките в Кремиковския манастир

Археологическите проучвания в Кремиковския манастир „Св. Вмчк Георги Победоносец“ за втора година се финансират от програма „Култура“ на Столичната община. На 4 ноември от 10.30 до 16 ч. обектът ще бъде отворен за посещение. Археологическият екип от Института по експериментална морфология, патология и антропология с музей при БАН ще представи резултатите от своето изследване. Ще бъдат показани и част от откритите находки.

Съвременна ирландска графика в „Леседра“

Столичната галерия „Леседра“ (кв. „Лозенец“, ул. „Милин камък“ 25)

представя съвременна ирландска графика със съдействието на

графично ателие „Ленстър“. На изложбата, открита снощи от Майкъл Форбс, посланик на Ирландия, са представени 38 автори с 63 големоформатни произведения. Присъстваха художничките Маргарет Бекер, Мелиса Чери, Катрин Смитс и Памела де Бри.

Изложба на ателие „Приказен свят“

По случай 15-годишнината от своето създаване ателие „Приказен свят“ представя изложбата „Съкровища“ (до 6 ноември). Това са рисунки на деца от ателието на възраст 5-16 години, резултат от ежегодното участие в проекта на фондация „Детето и фолклорът“ - „Мъдростта на народа ни“.

Представяват илюстрация на нашите пословици, гатанки, басни, легенди и митове, празници, светци и приказки, издадени до момента в общо

8 тома. Със съдействието на Агенцията за българите в чужбина тази прекрасна поредица вече е достояние на всяко българско училище. Инсталацията от 30 чадъра с буквите на кирилица и глаголица ще дооформят празничното пространство на галерия „Сезони“, ул. „Кракра“ 2А. Създадени са от деца на възраст 11-18 години по инициатива на сдружение „Духовно огледало“, с което ателие „Приказен свят“ си партнира. Те вече са били експонирани в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, участвали са в „Детска Аполония“ в Созопол през 2016 г.

Очаквайте

„БГ МОДНА ИКОНА“ С ДЕСЕТО ИЗДАНИЕ

Старият гардероб е враг №1 на стила

Италианският дизайнер Алберто Веделаго разкри как елегантността придава стойност на мъжа

Враг номер едно на елегантността е старият гардероб, смята Алберто Веделаго. Световноизвестният италиански дизайнер заложил на мултимедийна лекция на тема „Модерният мъж: персоналният стил за успеха“, която изнесе пред отбрана публика в София. Експертът обърна внимание на някои проблеми, свързани с масовото производство, като ниското качество на изработка и на материалите, които нерядко предизвикват алергии.

„Много хора си мислят, че поръчката дреха е скъпа услуга, но това не е съвсем така. Понякога е еднаква или малко по-скъпа, отколкото да отидем в хубав магазин, но разликата е съществена“, уточни Алберто Веделаго. Маестрото на елегантността сподели, че дори има случаи на мъже, мотивирани да отслабнат, след като са усетили комфорта на

Алберто Веделаго, актрисата Саня Борисова, певицата Есил Дюран и проф. Любомир Стойков (от ляво на дясно)

дрехите, изразяващи тяхната личност.

„Благодарение на творци и стилисти като Алберто Веделаго, облеклото изпълнява своята свещена функция - да е удобно, да изпраща точното послание и да

играе ролята на незаменим фактор за успеха: човешки и професионален“, смята председателят на Академията за мода проф. Любомир Стойков, който бе модератор на събитието в артистично-пространство на бар-

галерия „Каре-Арте“. Лекцията бе уважена от утвърдени и млади дизайнери, представители на медиите, на артистичните и бизнес среди, сред които Саня Борисова, Есил Дюран, Вяра Георгиева, Ради Орцева, Дилана Матеева, Ирина Матов (Сърбия), Давид Стояновски (Македония) и др.

По време на лекцията, посветена на връзката между персоналният стил и успеха, Алберто Веделаго акцентира на въпроса как елегантността придава стойност на мъжа и му носи повече успех в личен и професионален план. „Бъдещето е в това всичко да е максимално персонализирано. Може да бъдем елегантни, без задължително да сме облечени с костюм, но е важно да избираме дрехите според това какви сме отвътре“, убеден е италианският дизайнер.

90% от българите искат музика в институциите

90% от активните българи искат в обществените институции да звучи музика, сочат данните от проучването, направено от „Музикаутор“ в „Центъра за градска мобилност“. Близко 40 на сто от анкетираният признават за значимото влияние на музиката. Заради нея денят е по-хубав при 27% от хората. Още толкова уточняват, че музиката ги успокоява. Едва 5% от индивидите заявяват, че тя не оказва никакво влияние. Популярните български и световни хитове са сред най-предпочитаните - 55 на сто от българите избират тях пред известните класически произведения, които се харесват на 18%. Само за 15 на сто от хората качеството няма никакво значение, стига да звучи музика.

Над половината от участниците в проучването смятат, че в медиите трябва да звучи повече българска музика, като 20% от тях са убедени - те трябва да бъдат задължени от закона чрез въвеждането на определена квота.

В проучването, направено от 15 до 31 октомври, се включиха 180 пълнолетни български граждани. Данните потвърждават и световните тенденции, спрямо които слушането на любимата музика е сред най-популярните начини за измъкване от лошо настроение и за намаляване на безпокойството и напрежението. Според изследванията над 60% от хората реагират негативно на липсата на музика в търговската сфера и заведенията.

Дълголетието зависи от броя на невроните

Учени от университета „Вандербилт“ установиха, че количеството неврони в кората на големите полукълба на мозъка определя средната продължителност на живота при животните, включително и при човека, съобщи „Медикъл експрес“. По-рано се смяташе, че основните прогнозни параметри за дълголетието са телесната маса и скоростта на метаболизма. Но тези показатели се оказват верни едва при 20-30% от случаите.

Птиците живеят 10 пъти по-дълго в сравнение с бозайниците със същите размери. А по количеството на кортикалните неврони може много по-точно да се предскаже продължителността на живота при 75% от изследваните. Експертите анализирали данните на над

700 топлокръвни вида животни и ги сравнили с количеството неврони в техния мозък. Оказало се, че папагалите и пойните птици живеят по-дълго в сравнение с приматите със същата телесна маса. От своя страна, маймуните са по-големи дълголетници спрямо останалите бозайници със същата телесна маса.

Учените успяха да докажат, че продължителността на живота е в пряка зависимост от абсолютния брой кортикални неврони. При това нямат значение размерите на животното и скоростта на неговия метаболизъм. Според специалистите това се дължи на факта, че кората на главния мозък играе ключова роля в адаптацията към околната среда и при реакцията на стресови ситуации.

На интервю за работа:
- Кой са най-силните ви качества?
- Настойчивост!
- Благодаря, ще се свържем с вас.
- Ще ви изчакам тук!

ДИМИТЪР БЕБЕНОВ, фотожурналист
Проф. д-р ИВАН ГАЗДОВ, художник
ЕМИЛИЯ КРАЛЕВА, дипломат
КИРИЛ НАЗЪРОВ, писател
МАРИЯ КАВАРДЖИКОВА, актриса
ТЕКЛА АЛЕКСИЕВА, художничка

Честит рожден ден
на нашата

ВЕЛИСЛАВА
ДЪРЕВА

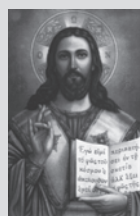
която е трябвало да се роди ден по-рано, понеже будителството е в кръвта ѝ. А вече не са тъй много хората у нас, които имат сърце и ум да отстояват идеите си, да защитават позициите си, да се борят за истината - независимо от всичко и въпреки всичко. Смелост се иска да бъдеш такъв чешит! Сърцето е локомотивът на неповторимия ѝ публицистичен талант, а умът е онзи, който дава размах на нейното журналистическо гире и железните аргументи, с които защитава темите си. Все така, Велиславче, да твориш блестящите материали, с които години наред се гордее вестникът ни. И понеже всички сме хора от кръв и плът - желаем ти много, много здраве! И да не се отървеш никога от щастието да бъдеш себе си!

От екипа
на ДУМА

ЦЪРКОВЕН
КАЛЕНДАР

2

Св. мчци Акиндин, Пигасий, Афтоний, Елпидифор и Анемподист

Творба на изкуствен интелект бе купена за 432,5 хил. долара

„Портрет на Едмънд Белами“, създаден от изкуствен интелект, бе продаден след ожесточен търг в категорията „Тиражни творби“ за 432,5 хил. долара. Първоначалната оценка на картината е \$7-10 хил., но интересът към произведението на машини явно доста е нараснал. Обаче остава отворен въпросът дали те може да се смятат за

Ако погледнем „Портрет на Едмънд Белами“, ни се иска да предложим на изкуствения интелект да се упражнява повече, коментират експерти

истинско изкуство.

Алгоритъмът, генериращ портрета, е измислен от група учени (Хуго Каселес-Дюпре, Пиер Фотрел и Готие Верние), базирали в Париж и наричащи се „Obvious“. Той се описва от сложна формула и се основава на конкуренцията между две невронни мрежи: „производител“ и „дискриминатор“.

Дадохме на системата база данни от 15 хил. портрета, нарисувани в периода между XIV и XX век. Генераторът създаде ново изображение въз основа на тази

информация, обясниха идеолозите на проекта.

Не само парижки учени работят в подобна насока. Директорът на лабораторията за изкуство и изкуствен интелект в университета „Рътгърс“ в Ню Джърси - Ахмед Елгамал, експериментира с друга система, програмирана да създаде нова картина, различна от тази, която вижда в базата данни, състояща се от разнообразни творби, нарисувани след началото на XIV век. Интересното е, че този алгоритъм произвежда много абстракции.

Фотодокосявания до красотата и родолюбие то на Бесарабия

Със звуци на гайда в изпълнение на Дмитрий Труфкин от украинското село Кубей (Червоноармейское), който учи в Югозападния университет "Неофит Рилски" и е избран за "Чуждестранен студент на годината 2016", бе открита фотографската изложба на Асен Великов "Бесарабия - извор на красота и родолюбие". Вдъхновяващата експозиция събра истински пазители на българщината, ценители и естети в Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей при БАН. Гостите на церемонията бяха поздравени с две родопски песни от младата и талантлива Светлана Дукатева. След като чуа "Глава ли те боли" в аранжимент на Пейо Пеев и аплодираха носителката на първа награда на фестивала "Пирин фолк 2017" в Сандански, някои от присъстващите не се сдържаха и се хванаха

Вдъхновяващата експозиция може да бъде разгледана до 6 ноември в Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей при БАН

Част от кадрите на именития фотограф

рабските и таврийските българи "Родолюбец".

Изложбата на фотографа Асен Великов (която може да се разгледа до 6 ноември в ИЕФЕМ - София, ул. "Московска" 6А) представя 30 кадъра, запечатали излъчването на наши сънародници от Бесарабия. Младежите и девойките са пременени в красиви национални носии, вероятно изкарани от раклите на бабите и дядовците. Украсените с шевици фусты, ризи, забрадки, както и традиционните накити, впечатляващите пафти, седефените гърдани и гривни не само по своеобразен начин разказват историята на не едно поколение българи с тяхната душевност. Но и създават усещането за непреходната принадлежност към корените ни, ревностно пазени повече от 200 години в далечния Буджак.

Лъчезарните ликови, сияещи от снимките в експозицията, като че ли приканват: "Вижни, майко Българияй! Познай своите синове и дъщери!" Този призив е в ярко съзвучие и с думите от известното стихотворение на патриарха на бесарабската поезия Петър Бурлак-Вълканов:

...А години вървяха полена,
натезаваха като плод.
И крилатата дума България
стана песен на моя живот...

Всъщност тази изложба е поредното своеобразно доказателство, че България продължава да живее в душите на хората от Бесарабия - дори на онези, които я познават само от разказите на своите прадеди.

Дмитрий Труфкин

на хоро още при първите акорди на "Рипни, Калинке". Явно, за да продължи единението в ритъма на неравноделния такт, певицата огласи пространството с още няколко емблематични композиции.

Представители на посолствата на Казахстан, Молдова и Украйна у нас, експерти от Президентството, зам.-министри, официални лица и приятели бяха поздравени от директора на ИЕФЕМ. "За пореден път за-

лите на музея се огласят от народна музика, правим урок по родолюбие и представяме експозиции, които разкриват човешкото, културното и природното богатство не само на страната ни, но и на българските общности зад граница", подчерта доц. д-р Петко Христов.

"Силата на традицията, гордостта от това, което са направили дедите ни, а и желанието да си останем такива, каквито сме, ни е запазило като бълга-

ри с ясно национално самосъзнание. Изложбата е едно от доказателствата за този стремеж. Когато има повод, с гордост се обличаме по модата на нашите баби и дядовци. Защото сме изпълнени с достойнство, че сме потомци на хора, които далеч от родните Балкани са изградили бащино огнище въз български основи", сподели координаторката на експозицията Наталия Петрова от Дружеството за връзки с беса-

АСЕН ВЕЛИКОВ:

Изложбата е за всички пазители на българщината

□ Как се роди идеята за тази изложба, Асене?

- Имах честта и щастието да посетя някои села първо в Молдова, после - в Южна Украйна, и да "открадна" кратки мигове от живота на млади бесарабски българи. Разбира се, 30-те снимки, представени в изложбата, няма как да пресъздадат всичко, докосващо сърцата на всеки, който е успял да усети магията на хората от Буджака. Много харесвам кадрите, които подбрах с Наталия Петрова. Надявам се фотографиите да попаднат и на хората, които ще дойдат да ги видят в музея. За съжаление, площта не позволява да покажем повече от това, което успях да заснема.

□ Всъщност колко фотографии направихте?

- О, много са. Не мога да кажа точния им брой. Първоначалната селекция на кадрите за тази изложба включваше общо 100 снимки. За съжале-

ние, трябваше и от тях една по една да отпадат, за да останат най-хубавите. Надявам се да имаме възможност да покажем повече фотографии от Бесарабия на по-голяма изложба. Горд съм, че получихме покана експозицията да гостува в Босилеград.

□ Какво ви впечатли най-много при срещите с бесарабски българи?

- От доста време снимам хора в народни носии. В Бесарабия усетих тръпката и огромното уважение на голяма част от населението към България, за тях страната ни е светиня. Някои дори никога не са я посещавали, но говорят за нея с блеснали очи, показват огромна обич и респект.

□ Само за да ги снимате ли са обличали красивите народни носии?

- Не, няма нищо нагласено! Всеки от кадрите е абсолютно автентичен. Когато ме виждаха с апарата, реагираха по различни начини: едни позираха, други се усмихваха, трети не знаеха какво да направят... Но дирижирана снимка няма.

□ Минавало ли ви е през ума, че далеч от родината ни, в Бесарабия, живеят толкова хубави млади българи?

- Сигурен бях, че са такива! Нормално е - ние сме красива нация.

□ На кого според вас е интересна или важна тази изложба?

- Сигурен съм, че снимките привличат вниманието не само на онези, които по един или друг начин следят моите изяви. Тази експозиция е за всички хора от Бесарабия и техни приятели, които продължават да пазят българщината.

Българският фотограф АСЕН ВЕЛИКОВ има почти 40 експозиции в страната и чужбина. Едни от най-впечатляващите актуални кадри на автора са представени под мотото "Бесарабия - извор на красота и родолюбие".

Страницата подготви АЛЮНА НЕЙКОВА

Авторът до любимата си снимка

ОТДЕЛ ОТ ВУЗ
ГОЛЯМ
ГРАД В КАНАДА

ДЕЙСТВИЕ,
ПОСТЪПКА
НАМЕКВАНЕ

МЪЖКИ ОВЦЕ
БЪЛГАРСКИ
ФИЛМ

РАБОТНИК
В АРХИВ

ВИД МОРСКИ
ОХЛЮВ
СВЕТЛИЯТ КРЪГ
ОКОЛО ЛУНАТА
КРАЛ НА УЕСЕКС
(688-726)

ТЕСТЕН
СЛАДКИШ
ГРЪЦКА БУКВА

ЕДИН ОТ
МЕТАЛИТЕ
РЕКА В ЮЖНА
АМЕРИКА

КОРАЛОВ
ОСТРОВ

РИМСКИ
ПИСАТЕЛ
(234-149 ПР.
ХР.)
ЗВУК, ШУМЕНЕ

ВИД ЗЕМНА
ПОВЪРХНОСТ
СТРАНСТВАЩИ
СРЕДНОВЕКОВ-
НИ СТУДЕНТИ

ХОЛАНДСКИ
КИНОРЕЖИСЬОР
(1898-1989)
РЕКА
В НИГЕРИЯ

ДРЕВНОГРЪЦКИ
ЛЕКАР (460-377
ПР. ХР.)
СТРОИТЕЛНИ
РАБОТНИЦИ

СЪД ЗА
ПРЕСЯВАНЕ
ЦИФРА 7

ГОЛЯМА РЕКА
В АФРИКА
БЪЛГАРСКИ
КИНОАРТИСТ
(1940-2017)

САМОЛЕТНА
СПЛАВ
ХАЛА, ЗМЕЙ

СТОЛИЦАТА НА
СЕНЕГАЛ
ФРЕНСКИ
ДРАМАТУРГ
(1848-1918)

ЕДИН ОТ САЩ

БЪЛГАРСКИ
КОМПОЗИТОР
(1930-2006)
АЛЕУТСКИ
ОСТРОВ

СТИХОТВОРЕНИЕ
ЗА ВЪЗХВАЛА
ХЛАДИЛЕН ГАЗ

ВИД ЛЕОПАРД
БАРБЕЙДСКА
ПОП ПЕВИЦА
(Р.1988)

ГЕРОЙ НА
ШЕКСПИР
СРЕДНОВЕКО-
ВНО ИМЕ НА
СТАРА ЗАГОРА

ЛЕТЕЦ
(ОСТАР.)

ДОМАШНА
ТЪКАН
ИМЕНИЦА НА
7 ЯНУАРИ
АВСТРИЙСКО-
НЕМСКИ
НАРОДЕН ТАНЦ

БЪЛГ. КОСМО-
НАВТ (Р.1940)
МАГАЗИН
ЗА ОКАЗИОННИ
СТОКИ

ГЕОДЕЗИЧЕН
ИНСТРУМЕНТ
РЕКА В ИТАЛИЯ

ПЪКЪЛ
СВОД

ГРУЗИНСКА
БУКВА
ИМЕНИЦА
НА 9 ДЕКЕМВРИ

КАРТА ЗА ИГРА
ЕЛЕМЕНТ ЗА
ЗАВИНТВАНЕ

РАДИОАКТИВЕН
ХИМИЧЕСКИ
ЕЛЕМЕНТ
НАЧИН
НА РАБОТА

ЯПОНСКИ
ОСТРОВ

БАЛКАНСКА
ДЪРЖАВА
ГРАД
В БЪЛГАРИЯ

БИВШ ПОЛСКИ
ПРЕЗИДЕНТ
(Р.1943)
ВИД ТУРСКА
ПЕСЕН

МОКРА
РАЗМЕКНАТА
ПРЪСТ
РЕКА
ВЪВ ФРАНЦИЯ

ГРЪЦКА МУЗА
НА ЛЮБОВНАТА
ПОЕЗИЯ
ГРАД
В ИСПАНИЯ

УЧЕНИК НА
КИРИЛ
И МЕТОДИЙ
ГРАД
В ШВЕЦИЯ

Г-Й ОТ ТРОЯНС-
КАТА ВОЙНА
СЕВЕРНОАТ-
ЛАНТИЧЕСКИ
ВОЕНЕН БЛОК

МЪЖ, КОЙТО
ИЗРАБОТВА
НОЖОВЕ

КАРТА ЗА ИГРА
РЕКА
В ШОТЛАНДИЯ
СТАРИННО
СЪБРАНИЕ

СПЪТНИЦА НА
АРЕС
(ГР. МИТ.)
ФУТБОЛЕН
ТЕРМИН

БИБЛЕЙСКА
ПЛАНИНА
ЖИЛЕЩО
НАСЕКОМО

МОЗЪЧЕН УДАР

ВИД ТЕАТРАЛНА
ЛОЖА
АРМЕНСКА
БУКВА

ЕЗЕРО
В ДЖИБУТИ

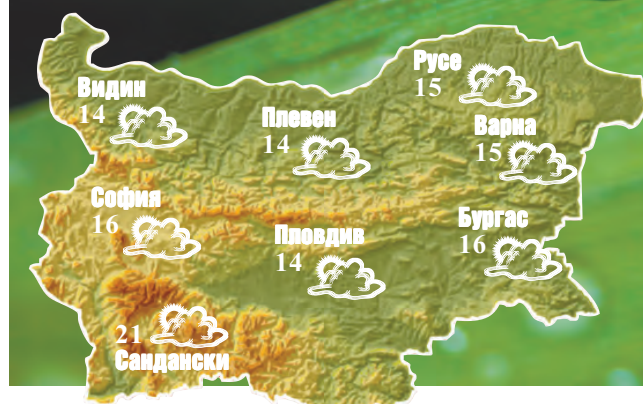
РОД ПАПАГАЛИ

ДВИЖЕЩО СЕ
НЕБЕСНО ТЯЛО

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

К	Ш	С	А	П	К	У
И	С	Т	А	Н	Б	У
Л	И	Л	И	А	Д	А
Е	В	Р	Е	И	С	П
Л	Е	Т	Н	И	К	
А	Н	А	К	А	Р	Д
С	Р	И	М	Е	Н	О
О	Р	А	Щ	Е	Т	А
А	Н	К	Е	Р		
О	Ф	И	С	И	М	Е
О	Н	И	Р	Д		
О	Д	Е	Н	А	Р	А
С	К	Е	Т			
О	Б	Щ	И	Н	А	Р
А	Л	А	А	Р	К	
А	С	К	Х	Е	В	И
М	Е	Т	Ъ	Л		
Р	О	В	Н	И	К	Л
А	М	А	Р	И	Н	А
Р	Е	И	О	Р	А	Н
Т	И	Л	В	Р	А	Т
И	Г	А				
Н	П	О	Е	М	А	А
Р	О	Н	А	Л	Д	О
А	Р	П				
К	У	Р	А	Ж	Д	Я
Д	О					
М	О	М	А	О	Т	О
К	Л					
Е	Ф	А	У	И	С	К
И						
С	К	А	М	Е	Р	Л
А	Т					
Р	Х	А	Р	А	К	И
Р	И					
М	А	Ч	Е	Т	Е	А
М	О	К				
Л	А	Р	И	С	А	Е
Л	А					

ВРЕМЕТО

Днес над цялата страна ще преобладава облачно, а в равнините и котловините и мъгливо време. На отделни места ще преръми. Краткотрайно подобряване на видимостта ще настъпва в следобедните часове. Ще духа слаб до умерен вятър от изток-североизток. Минималните температури ще бъдат между 9 и 14 градуса, а максималните - от 19 до 24 градуса, в София - 16. Атмосферното налягане ще се задържи по-високо от средното за ноември.

Изгледи за

3
максимални
17°/23°

4
максимални
18°/24°

Облаци ще съпътстват и съботния ден. Краткотрайни валежи ще има само на места. Слънцето отново ще ни зарадва в неделя, но температурите няма да се повишат значително.

ДУМА
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

□ Издава
„ДУМА прес“ ЕООД

И. д. главен редактор
Йордан Мичев
ymichev@duma.bg

Зам. главни редактори
Ина Михайлова
imihaylova@duma.bg

Ралица Николова
rnikolova@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

Адрес на редакцията:
София - 1000,
ул. „Позитано“ 20А
Факс: 975 26 04,
автоматичен номератор 97 05 +
вътрешен номер

АДМИНИСТРАЦИЯ

РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205; e-mail - reklama@duma.bg

“Национална дистрибуция” ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Румяна Кирилова - 203; Емил Михов - 208; abonament@duma.bg

НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;

ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК
НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ
„РАБОТНИКЪТ“,
„РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“
И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, „ФОКУС“, БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

ПЕЧАТ:

алианс
МЕДИАПРИНТ

София, жк. „Дружба“ 1, ул. „Илия Бешков“ 3А

БНТ 1

06:00 Сутрешен блок
08:30 По света и у нас
08:45 На този ден
08:50 Култура.БГ
09:45 100% будни
10:45 Спортисимо /п/
11:15 Дързост и красота тв филм /4017 епизод/ /п/
12:00 По света и у нас
12:30 Стани богат /п/
13:30 Бързо, лесно, вкусно: „Храна за душата“ /п/
14:00 Малки истории
15:00 Предаване за хора с увреден слух
15:15 Гимназия „Черна дупка“ тв филм
16:00 По света и у нас
16:10 Новини на турски език
16:30 Дързост и красота тв филм /4018 епизод/
17:00 Бързо, лесно, вкусно: „Вкусната България“
17:25 Зелена светлина
17:30 Спортисимо
18:00 По света и у нас
18:20 Още от деня
19:00 Стани богат
19:50 Лека нощ, деца!
20:00 По света и у нас
20:45 Спортни новини
21:00 Панорама
22:00 Нощни птици
23:00 По света и у нас
23:25 Зелена светлина
23:30 Концерт на Уралски дикс-ленд /Русия/ Международен джаз фестивал - Банско 2018
00:30 Джак и Джил срещу света игрален филм /копродукция, 2008 г./
02:00 Култура.БГ /п/
02:55 100% будни /п/
04:05 Доиче веле: Шифт
04:20 Още от деня /п/
05:00 Панорама /п/

bTV

06:30 „Тази сутрин“
09:30 „Преди обед“
12:00 bTV Новините
12:30 „Шоуто на Слави“ /п/
13:30 Премиера: „Любов на инат“ - сериал, с. 1, еп. 47
15:00 Премиера: „Шест сестри“ - сериал, с. 3, еп. 49
16:00 Премиера: „Алиса в страната на любовта“ - сериал, с. 2, еп. 41
17:00 bTV Новините
17:30 „Лице в лице“
17:50 Спорт тото
18:00 Премиера: „Скъпи наследници“ - сериал, с. 1, еп. 135
19:00 bTV Новините
20:00 Премиера: „Искрите на отмъщението“ - сериал, с. 1, еп. 39
21:00 „Фермата: Съединение“ - риалити, сезон 5
22:30 „Шоуто на Слави“
23:30 bTV Новините
00:00 „Приятелите“ - сериал, с. 8, еп. 22, 23
01:00 „Дневниците на вампира“ - сериал, с. 7, еп. 15
02:00 bTV Новините
02:30 „Преди обед“ /п/
04:20 „Опасни улици“ - сериал, с. 11, еп. 90
05:00 „Приятелите“ /п/ - сериал

NOVA

06:20 „Здравей, България“
09:30 „На кафе“
12:00 Новините на NOVA
12:30 „Моят живот“ - сериен филм
13:30 „Остани с мен“ (премиера) - сериен филм
14:30 „Прости ми“ (премиера) - сериен филм
16:00 Новините на NOVA
16:30 „Намери ме“ (премиера) - сериен филм
17:30 „Господари на ефира“ /п/
17:55 „Теглене на Лото 5 от 35 - „Златната топка“
18:00 „Семейни войни“ (премиера) - телевизионна игра
19:00 Новините на NOVA
20:00 „Откраднат живот: Анатомия на гнева“ (премиера) - сериен филм, 6 сезон
21:00 VIP BROTHER 2018 (премиера), финал
23:00 „Господари на ефира“
23:30 Новините на NOVA
00:00 „Гомор“ (премиера) - сериен филм
01:00 „Костюмари“ - сериен филм, 6 сезон
02:00 „Докоснати от слънцето“ - сериен филм
03:00 „Ритъмът на мечтите“ - сериен филм

1

05:00 Телеканал „Добро утро“
08:00 Новини
08:20 „Днес е 2 ноември. Денят започва“
08:55 „Модна присъда“
09:55 „Живей здравословно!“
11:00 Новини (със субтитри)
11:15 „Времето ще покаже“
14:00 Новини (със субтитри)
14:15 „Хайде да се оженим!“
15:00 „Мъжко / Женско“
16:00 „Времето ще покаже“
17:00 „Вечерни новини“ (със субтитри)
17:25 „Времето ще покаже“
17:50 „Човекът и законът“ с Алексей Пиманов
18:50 „Поле на чудесата“
20:00 „Време“
20:30 „Най-добър от всички!“
22:00 „Вечерният Ургант“
22:50 Филм „Въртели: Выкрутасы“
00:35 Филм „Две жени“
02:20 Филм „Костелив орех“
03:40 „Модна присъда“
05:00 Новини
05:10 „Гении и злодеи“
05:35 Филм „Двамата Фьодоровци“

ОВЕН

С добро самочувствие ще се ориентирате към ново начало. Любовта ви подкрепя и това е силата, от която всеки се нуждае.

РАК

С изпълнението на важни ангажименти днес ще облекчите делата си, затова запретвайте вече ръкави и действайте с пълна сила.

ВЕЗНИ

Независими по дух и поведение, ще следвате собствената си програма, като не позволявате на никого около вас да ви разколебае.

КОЗИРОГ

Енергията ви ще способства да постигате благополучие и укрепване на авторитета. А в общуването си бъдете точни и коректни.

21 март - 20 април

22 юни - 23 юли

24 септември - 23 октомври

22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ

Приемете предложение за пътуване, защото и без друго днес сте с положителна нагласа да разнообразите наистина живота си.

ЛЪВ

Толерантността и търпението ви в общуването ще убедят опонентите в правотата ви, но и не само заради това ще успявате.

СКОРПИОН

Уважавани сте като професионалисти, но по-често се съобразявайте с изискванията на клиента. Предстоят ви хубави емоции.

ВОДОЛЕЙ

Днес работете по приключване на започнатите задачи и наред с тях можете да постигнете всичко, което сте планивали отдавна.

21 април - 21 май

23 юли - 23 август

24 октомври - 22 ноември

21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ

Бъдете настоятелни, но без да сте груби, и ще постигнете своето в преговорите. А и дребните неща ще ви донесат радост.

ДЕВА

С цената на всичко ще работите и дадете най-доброто от себе си, за да постигнете така желаните високи делови резултати.

СТРЕЛЕЦ

Използвайте уменията си за полезни занимания. Денят е подходящ за работа в сферите на бизнеса, правото и парите.

РИБИ

Плановите ви ще се реализират, стига да сте много по-активни и по-действени. Но и най-важното: не бъдете много критични.

22 май - 21 юни

24 август - 23 септември

23 ноември - 21 декември

20 февруари - 20 март

ДУМА

ДЕПУТАТ ОТ ГЕРБ РЪКОВОДИ ДЕРБИТО НА „ЛАУТА“

Владимир НИКОЛОВ

За главен съдия на дербито на XIV кръг в Първа лига Локо Пд - ЦСКА-Сф беше назначен Стефан Апостолов. Той е депутат от ГЕРБ и син на кмета на Симитли Поли Апостолов. Синът на заместник-изпълнителния директор на БФС Антон Попов - Никола, получи наряд за другия напечен мач Левски - Ботев Пд.

Останалите наряди: утре 12.30: Дунав - Витоша Б (Волен Чинков); 17.15: Септември - Верея (Георги Кабаков); неделя, 12.30: Ботев Вр - Черно море (Станислав Тодоров); 17.30: Етър - Лудогорец (Николай Йорданов); понеделник, 17.30: Берое - Славия (Драгомир Драганов).

Арбитрите в XIII кръг на Втора лига: днес, 17.30: Монтана - Литекс (Владимир Вълков); утре, 14.30: Локо ГО (Стефан Павлов); Добруджа - Кариана (Неделчо Гаджалов); Царско село - Ботев Гъл (Николай Малджански); Поморие - Арда (Георги Иванов); неделя, 14.30: Локо СДф - Несебър (Димитър Димитров); Черноморец Бч - Пирин (Димитър Желязков); понеделник, 14.30: Лудогорец-2 - Струмска слава (Георги Гинчев).

Снимка БГНЕС

Кристиано Павон е повдигнал треньора на Бока Хуниорс Густаво Барос след края на реванша от полуфиналите за Копа Либертадорес с Палмейрас, завършил 2:2 на "Алианц Парк" в Сао Пауло, а до него се радва авторът на втория гол Дарио Бенедето. В 58-годишната история на турнира, еквивалент на Шампионската лига в Европа, за първи път на финала ще играят два отбора от Аржентина (Бока и Ривър Плейт), въпреки че страната е рекордьор по спечелени трофеи (25). Досега Бока има 6 купи, а Ривър Плейт 3

Левски поиска главата на шефа на съдиите

„Сините” обявиха за нежелани трима топ рефери да им свирят

Левски поиска незабавно оставката на шефа на Съдийската комисия Йордан Сталев. Столичани са разочаровани от работата на ръководителя на съдиите, като са афектирани и от прояви на мача за купата с Черно море, в който отпаднаха с 6:7 след дузпи. На ст. "Тича" собствениците на домашния тим от групировката ТИМ разположили свои охранители пред съдийската стая, а хора от ръководството на клуба изпровождали отборите към терена. От Левски поставиха под съмнение, че БФС е способен да управлява първенството. В отворено писмо, подписано от Управителния съвет, синият клуб призовава да се търси решение, като предлагат в противен случай водещата роля за организацията на Първа лига да се поеме от Професионалната футболна лига, която администрира

Купата на България.

“Може би ПФЛ да изझे изцяло тази дейност и реструктурирайки се, да бъде управлявана справедливо от всички участници в нея и да получи шанса да реши този проблем, защото ако не може да се намери решение, то обричаме на провал не един или друг клуб, а целия български футбол. Очакваме от футболния съюз да осигури обективно, честно и справедливо съдийство. Сега, днес, веднага! Защото дори децата знаят, че това не се случва. Новият шеф на Съдийската комисия г-н Йордан Сталев се оказа поредният провал. И като първа стъпка трябва незабавно да бъде отстранен. Някак си вие negliжирахте тези проблеми може би с мисълта, че шампионатът е дълъг и в неговите рамки няколко случая биха изглеждали не тол-

кова открояващи се. Ако в рамките на няколко месеца в различни градове ви удари кола, но се окаже, че шофьорът в различните случаи е един и същ, няма как да не се усъмните, че е нарочно.

Вече е явно, че всеки води битка да се докопа до Европа. Тя се води по маси, тайни срещи и с неприкрити заплахи, а не на футболния терен. Ние не искаме да толерираме това. Уморени сме, но няма да се предадем”, обявиха от Левски.

Клубът настоява БФС повече да не им праща да им свирят смятаните за топ съдии Георги Кабаков, Станислав Тодоров и Ивайло Стоянов-Сватбата, който свири мача във Варна. “Аргументът, че са хора и че на всеки се случва да прави грешки, вече не се приема”, категорични са от “Герена”.

Лудогорец гетронтира Славия след дузпи

Шампионът Лудогорец се промъкна през иглени уши до 1/4-финалите за купата. “Орлите” биха Славия с 6:5 след дузпи (2:2 в редовното време и продълженията) и така детронираха актуалния носител на трофея. Пред полупразните трибуни в Разград в герой се превърна вратарят Хорхе Броун, който не бе убедителен при шутовете на Галин Иванов (15 и 77), който на 2 пъти го завари неподготвен, но после изби ударите от бялата точка на Милен Гамаков и Георги Йомов. За домакините само Лукас Саша не успя да уцели вратата на Георги Петков. В редовното време 42-годишният национал пази стабилно, но се пропука при фамозните изстрели на Якуб Швиерчок (35 и 74). Така Лудого-

Снимка LUDOGORETS.COM

Аржентинският вратар на Лудогорец Хорхе Броун спаси 2 дузпи на Славия и класира “орлите” на 1/4-финал за купата

рец продължава да се бори на три фронта.

“С оглед това, че играхме продължения и бихме дузпи, не е било никак лесно. Турнирен мач, опитахме се да решим мача в 90 мин., изпуснахме положени-ния, Славия използва въз-

можностите си. Дузпите винаги са били по-специални за играчите, тъй като там се иска повече опит. Славия направи добри контри, възползва се от тях, ние създадохме много положения, трябваше да ги реализираме, за да бъде по-спо-

коен мачът, но не успяхме”, каза треньорът на “орлите” Антони Здравков-Сухия.

“Футболистите се бориха здраво, но при последните 2 дузпи явно умората надделя. Иначе стана хубав мач с 4 гола, първото полу-време играхме със страх, но второто играхме добре, имаме ситуации. Този път при дузпите не успяхме да спечелим. Когато играеш срещу най-добрия отбор в България, може да го има страха, нещата се поправи-ха второто полувреме и играхме това, което искахме. Имаме доста кадрови проблеми, надявам се контузе-ните да се оправят по-бързо. Два пъти се върнахме в мача, заслужихме и да спечелим при дузпите, но този път не ни се получи”, заяви наставникът на “белите” Златомир Загорчич.

ГЛЕДАЙТЕ

ФУТБОЛ
ПО ДИЕМА СПОРТ
17.30 Монтана - Литекс
ПО МАКС СПОРТ 3
21.30 Наполи - Емполи
ПО БНТ 3
ВДИГАНЕ НА ТЕЖЕСТИ
17.00 СП 8 Ашхабад (55 кг, мъже)
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
ВОЛЕЙБОЛ
18.30 ЦСКА - Монтана
ПО ЕВРОСПОРТ 2
ФИГУРНО ПЪРЗАЛЯНЕ
15.00 и 18.30 Гран при на Финландия
ПО МАКС СПОРТ 1
ТЕНИС
15.00 “Мастърс” 8 Париж

УТРЕ

ФУТБОЛ
ПО ДИЕМА СПОРТ
12.30 Дунав - Витоша Б
15.00 Локо Пд - ЦСКА-Сф
ПО НОВА СПОРТ
17.15 Септември - Верея
ПО ДИЕМА СПОРТ
14.30 Борнемут - Ман Юнайтед
19.30 Арсенал - Ливърпул
ПО МАКС СПОРТ 2
14.00 Леганес - Атлетико М
17.15 Реал М - Валадолид
21.45 Райо Валекано - Барселона
ПО БНТ 3
ВДИГАНЕ НА ТЕЖЕСТИ
11.00 и 14.30 СП 8 Ашхабад
БАСКЕТБОЛ
18.55 Левски ЛУКОЙЛ - Берое
ПО ЕВРОСПОРТ 1
СНОУБОРД
19.30 СК 8 Могена (биг еър)
ПО ЕВРОСПОРТ 2
ФИГУРНО ПЪРЗАЛЯНЕ
12.45 Гран при на Финландия
ПО МАКС СПОРТ 1
ТЕНИС
15.00 “Мастърс” 8 Париж

В НЕДЕЛЯ

ФУТБОЛ
ПО ДИЕМА СПОРТ
12.30 Ботев Вр - Черно море
15.00 Левски - Ботев Пд
17.30 Етър - Лудогорец
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
18.00 Челси - Кристиъл Палас
ПО НОВА СПОРТ
17.00 Ман Сити - Саутхемптън
ПО ЕВРОСПОРТ 2
16.30 Борусия М - Фортуна
19.00 Майнц - Вердер
ПО МАКС СПОРТ 3
21.30 Удинезе - Милан
ПО БНТ 3
ВДИГАНЕ НА ТЕЖЕСТИ
11.00 и 17.00 СП 8 Ашхабад
ПО ЕВРОСПОРТ 1
СНУКЪР
7.55 Турнир 8 Китай
ЛЕКА АТЛЕТИКА
16.15 Маратон на Ню Йорк
ПО МАКС СПОРТ 1
МОТОЦИКЛЕТИЗЪМ
9.00 Гран при на Малайзия
ТЕНИС
16.00 “Мастърс” 8 Париж (финал)
ПО Ф+
10.00 WTA Елит Трофи 8 Джухай (финал)

РЕЗУЛТАТИ

Купа на България

1/8-ФИНАЛИ
ЛУДОГОРЕЦ - Славия 2:2 (6:5 след дузпи) 0:1 Г. Иванов (15) 2:1 Швиерчок (35 и 74) 2:2 Г. Иванов (77); **ЕТЪР - Верея 3:0** 1:0 Руменов (51) 2:0 Ив. Стоянов (82) 3:0 К. Стоянов (87); **ЧЕРНО МОРЕ - Левски 2:2** (7:6 след дузпи); **Локо Сф - Септември Сф 2:3**; **Дунав - ЛОКО ПД 1:2**; **ЦСКА-СФ - Витоша Б 3:1**; **СТРУМСКА СЛАВА - Черноморец Бч 3:1**; **снощи: Берое - Ботев Пд.**

Снимка БГНЕС

Гришо ще зимува 19-и

Димитров приключи в Париж със загуба от Марин Чилич

Григор Димитров ще зимува на 19-о място в световната ранглиста. Първата ракета на България от

понеделник ще е с 1835 т., защото ще му бъдат отнети 1500 т. от финалния "Мастърс" на осемте най-добри за

2018 г. Димитров регресираща с 9 позиции, а практически сезонът за него приключи вчера. Остава само "Мастърс"-

Григор Димитров се опитва да върне от форхенд топката срещу Марин Чилич (Хърв, №7), от когото загуби с 6:7 (5), 4:6 в III кръг на "Ролекс Мастърс" в Париж

позиции, след като стартира 2018 г. като №3 в света.

На "Ролекс Мастърс" в Париж Гришо приключи в III кръг след загуба от Марин Чилич (Хърв, №7) с 6:7 (5), 4:6. Димитров изпусна възможности да поведе след първия сет, в който водеше в тайбрека с 5:4 при свой сервис, но го загуби с 6:8. Във втория Гришо допусна ранен пробив, а съперникът му игра стабилно и уверено. Българинът завърши с 34 непредизвикани грешки срещу 29 на хърватина, а печелившите удари бяха 17 срещу 27. Това беше и последната му официална среща за годината. Този сезон хасковлията не успя да спечели нито един трофей и игра само един финал - на АТП 500 в Ротердам, който загуби от Роджър Федерер (Швейц) с 0:2 сета. Димитров спечели общо 24 мача и загуби 19. От наградни фондове той заслужи към \$1,8 млн., а общо в кариерата е спечелил от

АТП тура \$15,9 млн.

Гришо предвижда кратка почивка, преди да започне подготовката за новия сезон, който по традиция за него стартира в Бризбейн, Австралия, от 30 декември. За новата кампания Димитров ще се готви и с легендата Андре Агаси (САЩ), който наскоро влезе в щаба му.

"Познаваме се с Агаси от доста време и сега беше точният момент да се присъедини към нас. Към момента няма нищо повече за казване, опитваме се да направим програмата ми по правилния начин. Надявам се, че догодина ще мога да пътувам с него много повече. Със сигурност ще изкараме повече време заедно в следващите седмици и месеци. Надявам се, че в следващите месеци ще имаме повече яснота около програмата", обяви Спортист №1 на България за 2014 и 2017 г., който този път няма шансове да попадне дори между 10-те най-добри у нас.

ДУМА

Абонамент 2019

ЦЕНИ:

1 месец - 13,00 лв.

3 месеца - 39,00 лв.

6 месеца - 78,00 лв.

12 месеца - 156,00 лв.

АБОНАМЕНТ САМО

ЗА ПЕТЪЧНИЯ БРОЙ:

1 месец - 3,50 лв.

3 месеца - 10,50 лв.

6 месеца - 21,00 лв.

12 месеца - 42,00 лв.

Можете да се абонирате в:

"Български пощи" АД до 15.XII.2018 г.,

"Доби прес" ЕООД до 28.XII.2018 г.

и редакцията на в-к ДУМА до 20.XII.2018 г.

на ул. "Позитано" 20А.

За повече информация:

тел.: 02 97 05 203 и 02 97 05 208

Джокович пак е №1 в тениса

Новак Джокович ще оглави световната ранглиста в понеделник. Сърбинът получи тази възможност още преди заключителната част на "Мастърс"-а в Париж, след като досегашният лидер Рафаел Надал отказа да играе в зала "Берси". Испанецът обясни, че има контузия в областта на коремните мускули, която е започнал да усеща по-силно след пристигането си във френската столица.

"Всички знаят, че не съм участвал в турнири от US Open. Опитвах да се възстановя, взех си почивка. От няколко дни съм в Париж и се

чувствах добре, тренирах с колеги, но истината е, че започнах да усещам болка в коремните мускули. Докторът провери моето състояние и препоръча да не играя", обяви Надал. На този етап не е ясно дали Рафа ще успее да се възстанови за финалите на АТП в Лондон, които започват на 12 ноември.

В Париж той имаше да брани 180 т. и остава със 7480, докато Джокович беше със 7535, преди да изиграе 1/8-финалния си мач. Този сезон Ноле спечели 4 турнирни титли, сред които 2 от Големия

шлем - "Уимбълдън" и US Open. Другите са от "Мастърс"-ите в Синсинати и Шанхай, с които той стана първият тенисист в историята, спечелил всеки турнир от такъв ранг.

Джокович е и едва вторият в историята, който започва годината извън топ 20 и по всяка вероятност ще я завърши като №1 в света. Досега единственият с подобно постижение беше Марат Сафин през 2000 г. Тогава руснакът беше №38 през януари, за да се изкачи до върха в края на сезона. Джокович започна годината под №22.

Левски ЛУКойл сломи и Арис във ФИБА Европа

Марин МИЛАШКИ

Левски ЛУКойл продължава с доминацията в турнира ФИБА Европа, след като спечели и третия си домакински мач. Пред едва 500 души в зала "Универсиада" "сините" биха класния тим на Арис Солун със 77:66 (24:12, 24:29, 17:13, 12:12). Българите продължават да са начело в група G с 6 т. след първите 3 кръга, а след седмица пътуват до Днепропетровск, където гостуват на носителя на Купата на Украйна - Днепро.

Срещу 10-кратния шампион на Гърция Патрик Рембърт поведе общо петима играчи на Левски с двуцифре-

ни точкови показатели. Американецът реализира 16 т. Деян Иванов добави 15, 7 борби и 3 асистенции, а Христо Захариев и Божидар Аврамов реализираха по 11. Калоян Иванов пък приключи с 10 т. Гари Бел бе най-резултатен също с 16 т. за гостите, които в нито един момент не бяха начело в резултата. Тимът им завърши с едва 40% стрелба от зоната за 2 т., където Левски имаше 51,6% успеваемост и почти 40% от тройката. Ключов фактор изигра най-вече силното начало на домакините, които започнаха със серия 15:0.

"Изпитите не свършват с този мач.

Играхме добре тактически, а и във всяко отношение. Казах на играчите, че се изправяме срещу отбор, различен от тези, с които сме играли досега. Имаме само 12 грешки и пълен контрол. Второто полувреме сме получили само 25 т., което е добър атестат. Трябва да сме доволни и да надграждаме. Трябва да отидем и да спечелим в Украйна, за да решим съдбата си", обяви треньорът на българския шампион Тити Паназов. По време на мача 100-ина ултрали на "сините" се опитаха да нападнат 20-ина гръцки фенове, но бяха озаптени от специалните, охраняващи срещата.

НЕФТОХИМИК ОТПАДА В ШЛ, ПРОДЪЛЖАВА ЗА КУПАТА НА СЕВ

Нефтохимик продължава европейското си волейболно участие в турнира за Купата на СЕВ. Българският шампион ще спори на 1/16-финалите срещу белгийския ПАР-КАЙ Менен. "Нафтата" гостуват в първия мач на 28 ноември, а реваншът е седмица по-късно в Бургас. "Шейховете" ще играят във втората по сила надпревара, след като не успяха да прескочат II предварителен кръг на Шампионската лига. В реванша със сръбския Войводина Нови Сад българите бяха разбити с 0:3 гейма (-17, -22, -22) и след 2:3 в първата среща приключиха в най-авторитетната надпревара само след 4 мача. В Сърбия най-резултатни за шампионите ни бяха руснакът Дмитрий Яковлев и Николай Къртев с по 9 т. За домакините украинският диагонал Дмитро Виетский заби 17 т., а Давид Мехич добави още 14 т. (5 аса).

В III кръг съседският тим ще се изправи срещу френския Шомон с Мартин Атанасов, където треньор е бившият селекционер на България Силвано Пранди. Шомон отстрани испанския Теруел с 3:0 гейма (16, 22, 20), а Атанасов реализира 15 т.